

העולם הזה

מה קרה בכפר קאסם?



מס' 1001 ז
מ"ו טבת תשי"ז
19.12.1956
שנה 20
המחיר 400 פ"ר

העולם הזה



רחוב גליקסון 8, תל-אביב, 1979/26785, ת.ד. 136, חתן למברקים: "עולמפרט". חמוצי לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס טסה שנהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.

הסערת איננה אחראית עבור תוכן ד' סודעות, כולל סודות הסתפרסמות תחת חכונות. ד"ר לצרכי, ד"ר לנאסע. וכו' הסוכנות וערכות עלידי הסערת. חתמה: דור סוסל וכו', תל-אביב, 5673 רחוב אחריהם 24 מלמנו מס' 5673

העורך הראשי:

אורי אבנרי

ראש המערכת:

שלום כהן

עורכי-משנה:

רוב איתן, אורי סלע

עורך תכנית:

סילבי קשה

עורך ספר:

אורי אבנרי

חברי המערכת:

ישראל ביבר, ניצה נבי, שייט נלור, לילי גלילי, דוד חורוביץ, רותי ורד, רוגי וזר, אברהם סמואל, אוסקר סאביר, סשה לשם, אביבה סמו, עמוס קינו, שלמה סרו.

הצייר הראשי:

שמואל ברתור

עורך רפוס:

מנהל סעברד:

אורי אבנרי

העתון הנקרא ביותר במדינה

הארים. העולם הבין כי ישראל הקטנה, שכבר גרמה לטרדות כה רבות, שוב ביצעה תעלול ילדותי מרגיו ולקחה על עצמה להפריע לכוחות א"מ, שבאו להשיג ליט שלום וסדר.

תחת חופי ההגנה הזאת, היה קל לאירי כי ישראל באו"ם ליוזם את הוועדה של יחידות מצריות לאזור סיני כדי לסלק את המוקשים ולתקן את הכבישים. מאחר שקשה לדרוש שהיחידות של א"מ באיזור זה יהיו חובבות של מדינה אשר התקשה (לדעת) בתי אנשיה, לא היה מי שידרוש מן המצרים לחזור הביתה אחרי טיוס המלאכה.

כך חזרו המצרים לחצייהאי, בעזרתו האדיבה של מנגנון ההסברה הישראלי, בי שעה שהדילומטים הישראליים מנהלים מאבק נואש למען פירוק חצייהאי ואיר החזרת המצרים.

★ ★ ★

אין לי ספק שמדיניות ההסברה בכפר קאסם תביא לתוצאות דומות. גם כאן התה. הרעה הקטנה ביותר פירי סום כל פרטי העובדות למחית היו, זה היה גותן מזון לתעמולת האויב. אולם כל אדם נבון בעולם היה מבין שאם אמנם קרה מעשה זה, הרי המדינה הס' תייה ממנו מיד, הודתה כי ככה מלא ואחזה בכנות באמצעים למניעת מעשים דומים.

תחת זאת באה הודעה מגומגמת, ש' הסתירה את העובדות, גם היא פורסמה רק תחת לחץ אנשי מ"מ ואחדות העברי' בה בממשלה.

כעבור חודש נוסף, באה בשבוע הא' חרן ההודעה השניה של ראש הממשלה, שגילתה עד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

מעשים יותר ונועזים יותר מהדור הקר' דם. את הצלחתם הראו עד כה בשדה הקרב. הכל סמך שאין הם יכולים גם להוביל את ספינת המדיניות. יתכן מאד שהיו כבר מוצאים שפה שותפת עם בני נילם, הסנהגים כיום את מצרים ואת רוב העולם הערבי.

אליקים שורק, ירושלים

זה יהיה באמת נורא אם נהיה כמו אותם יונקים מפורסמים, שידעו תמיד לני צח בשדה הקרב ולהפסיד את המערכות הפוליטיות. את זה אפשר למנוע רק על ידי העתקת נקודת המוקד במערכת החי' נוד שלנו. למשל, לא צריך כל כך להיר' ניש את פעולות הנדנ"ע. במקום זאת, הייתי מוסיף כמה שעות לשבוע להכרת שכנינו הערבים ולסיור שפתם, ומכנים שיעוריהם על אורחות.

אולי אן, בצד התכונות התקופות וחוש ההקשר העצמי, יתברר הנוער שלנו גם בתבונה פוליטית באותם השטחים החי' ניים כל כך לקיומנו.

עוד פיסר, חולון

מזהר הנשק

לא הייתי היחיד שהסכים הסכמה מלי' אה עם הכותב במאמר המוקדש ל"דני" (העולם הזה 1999). עוד לפני שהופיע ה' מאמר נערכו וויכוחים על נושא זה, של התנהגות החייל בשעת קרב. בין השאר, נכתב: "היינו צריכים לכלול בשבועת הא' מונים של כל כוחותינו את הפסקה: אני נשבע לשמור על טוהר הנשק אשר הפרי' נה מפקידה אותו ביד".

רצוני להעיר רק כי בפסקה יום מספר אחד, ליום ההשבעה של צה"ל, 28.6.48, מופיעה הפסקה: "היו טוהר הנשק והנאמ' נות והמסירות לעניני האומה, הרביקות ה' קנאות במסור הישראלי של ההגנה העברית עמוד אחרי, ההולך לפני מתנות צבא ההגנה לישראל. חתום: יעקב דוכטרובסקי, רמטכ"ל".

זהר פינסלר, רמת'גן

המאמר הנ"ל היה תועדת כבוד לעורר, לעתון ולעם היהודי כולו. ויבוא יום — והוא קרוב — ויכירו גם מתנגדיהם בזה, כיוון שהנכם מפללים תפקיד קדוש: תפי' קיד היהודי הנאמן למולדתו ולצדק, גם לעמים אחרים. מי יודע יותר מאתנו, המיעוט הערבי, להעריך מה זה צדק!

כשאני קורא את העולם הזה, עוברים עלי רגשי שמחה ועצב כאחד. שמחה לתוכן המאמרים המסחרים את ענין השלום, ומ' ביאים אור וחוקה לנו למען חיים משו' תפים עם העם היהודי כירשאל... ההיר' נשה, שאין כחור אותה, כי כבוד הוא להיות עם אשר יש בתוכו אנשים מוכנים להקריב עצמם למען הצדק. ואילו רגשי העצב עובר עלי בכלל העובדה שה' עולם הזה לא יוצא בעברית, ומעטים הערי' ביים, באופן יחסי, היוודעים לקרוא עברית. עליו והצלחתו, עד מאה ועשרים אלף!

עבד אלעזיז זועבי, נצרת

לאן תלך עזה?

יתכן מאד שדקתם באורכם כי כיו' בוש רצועת עזה נותו בידי ישראל היו דמות היסטורית ליישוב בעיית הפליטים, וליצירת גור איתן לקראת שלום מרחבי (העולם הזה 1998). על כך איני רוצה לדון, כי איני מומחה. אולם מה שברור, מלל כלל ספק, הוא כי רצועת עזה בידינו, פירושה הסבה ניכרת של מצב הכסחון שלנו, ואילו אם איננו חושבים לשקם את הפליטים, אסור לנו להחזיר את התי' צועה. כי 24 שעות אחרי שהחיל הישי' רצלי האחרון יעזב את עזה, יחצו חוליות פיראיון את הנבול.

שלום אליקים, באר-שבע

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

משרתים את העם כולו. למעשים, רמי' רותה כשאני קורא את מאמרי הביקורת ההרפים שאהם מפרסמים, אבל עתה, כש' אני חושב בדעה צלולה, הנעתי למסכתה כי לכל חברה, גם לחברה ההוגנה ביותר, דרוש כלבשמירה, שימריד את כל העולם כל פעם שנראה לו משהו חשוד. תפקיד חסרתודה זה, חייבים אותה להמשיך ולפי' לא גם באלה הנלינות הבאים.

ד"ר ז. לוי, תל-אביב

אני נמצא בחוץ-לארץ למעלה מארבעה חודשים וכל הזמן הייתי צמא לשמוע על המפתח בארץ. עלי לציין שהנחית מאד מקריאת העולם הזה. הנשאת בו את כלל העובדות, ונוסף לזה הוספת את האיני' מרפומציה שלכם בנדרו, דבר שהוסיף לי מאד להבין את רעק המאורעות והלך' הרות. בכלל זה, הייתה לי אפשרות, בהיר' תי באנגליה, להרגיש כאילו אני נמצא בארץ. אמנם לא הצלחתי לרפאני עדיין מרגשות הנחיתות שיש לי בכלל שהיה עלי לשבת כאן, כשחברי נלחמים.

יעקב כץ, להקת הנח"ל לשעבר, לונדון

אל ראש ההר

הקירותיהם של אנשי המרע במינוך קסי' רינה (העולם הזה 1000) אינו יכולות לקבוע סופית אם אפסם עברו דרך שם בני ישראל בצאתם מצרים, או לא. זה כל מה שהם יכולו להסתמך עליו זה כשה' רמזירמבים ושרירים מפורקים, שנותרו בשמחה לאחר 2000 שנה. ובאותה מידה שפרספור מור יפרש את הנחלות כהר' כחה לדעתו הוא, הרי ימצאו עשרות מ-ענים אחרים, שיפרשו אותו אחרת. על כן, מוטב שידרו כלם כי הר סיני הוא הר מיתורי, אישם כלב השמטה, ואשר מפאת קרבתו לא יוכל איש לנלוות.

פנחס כהנא, סבריה

יא אנשי מרע... מה עשיתם לז' הנח, העפלתו והנעתי עד לראש ההר, בחיותי' בסות כי זהו הר סיני. ועתה אתם באים ואוסרים לא דובים ולא הר, האם זה יפה?

יחי שטיבלר, חיפה

היפסתי שרירים של ענף הזהב ולא מצאתי. אבל לעומת זאת, מצאתי התיר' מסתירות עילאית, על אותה פינסת. יתי' כן כי זה איננו הר סיני, אבל אין לי כל ספק כי רוח אלוקים מרחפת מעל פינסתו ומישרה באדם חלונותיהם ואהבת' הולת. יש המקום להפגיש את עבד אל-נאצר ואת דוד בן-נוריון...

תנחום שורק, תל-אביב

לחודית'הפיסנה?

אמנם כל הרומנטיקה סביב הבתולה וחי' עצמות היבשות של המינוך היא יפה מאד, אך האמת היא מרה יותר ולובשת אח' דמותו של אותו היחית, המהכת בחצר הפנור ליום שבו יוכל למות משש. על כן, חובה היא כי ישראל — בשם הא' נגושת — תישאר בחלק זה של העולם, על מנת להביא קידמה, תברואה ומושני' חיים לכל אותם החייס'התמים.

נח' שלונגר, ירושלים

מניירים ורופאים

נסיונה של ההסתדרות לקרב את הא' קרמאים אליה (העולם הזה 1000) נדון מלכתחילה לשלול. כי הוא איננו נובע מתוך הכרה בדרושותיהם העקרוניות של האקדמאים, אלא מתוך תנאים פוליטי' שקופי. אין כל ספק כי בהזדמנות הרא' שונה שהאקדמאים יעמדו שוב על זכויר' חיהם, שוב תהייב ההסתדרות מולם, כי לא יתכן בשום אופן ששנתלי' עבודה יושלם על מהנדסים או שסניטורים יהיו שווים לרופאים!

ר. פרלמוטר, חיפה

הצעת שיקום

מה שנים שאני פונה לכל המוסדות לשי' קום, והנה לבסוף, הסכים משרד התחבורה, בלחץ משרד המשפחה והמחלפה לעזרה סוציאלית של עיריית תל-אביב, להקצות לי מקום שבו אוכל להקים דוכן לסכרי' רת מלאפל. מתרון נאה באמת. אבל כשהתלתי לראות את המקום הפור' צע, חשבו עיני, כמובן, שירכתי לקבלו. כי שם הייתי יכול לעמוד כל היום וללמות מרעב, לפני שמישהו היה נוגש לקנות מנה אחת של פלאפל. מיד קיבלתי מכתבים כמה מוסדות, המשתוממים כיצד העזתי לדחות את ההצעה, "הקונסטרואטי' ביח", ואילו המסדר לשיקום של העיריית' נתן לי אישור רשמי כי המקום חמוצע אינו יכול לפתור את בעיית.

האם אתם חושבים שזה עור? לא ולא כולם מבינים עלי כעל סתם מרדן. יתכן שאני באמת מרדן; יתכן שהייתי צריך לעזוב את העולם ולחת קצת מנוחה לא' דונים אשר צריכים לספל בי.

פליקס לוי, יפו

נפלו למען תחי' המולדת

בגליון זה נעשה נסיון שני לתרום להנצחת זכרם של יקירי העם, חללי' הסיבוב השני, העולם הזה פונה אליך שוב בבקשה: עזור בהמשכת מילוי' התקיד' זה, בהנצחת זכר שאר הנופלים.

שלח לנו מיד את תמונת חברך או בן-משפחתך, שמסר את חייו בשדה-הקרב, ואת תולדותיו. אם אתה יכול, התקשר נא עם המערכת כדי לאפשר שיחה אישית. במיוחד מופנית קריאה זו לאנשי המשקא, שמשילו את חבריהם במלחמה: אנא, בקשו את נציגכם, המזדמנים העירה, להתקשר עמנו.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

למי שיש ספק, הנה עוד טפה, אך ביקשה שוב להסי' תיר את ההשתלטות המפורשת של המ' אורעות, אם יצליחו מתנגדי המשפט ה' פומבי, תימשך מדיניות זו עד הסוף. האם חושב משהו שאפשר להסתיר את המאורע, אחרי שפרסיו שלחו למאות אישים בארץ בפרסומים פנימיים הדבר חמור מדי מכדי שיישאר בסוד לאורך ימים. רק נס הוא שטרם התפרסם בצורה הרחבה ביותר בעולם. כאשר יגיע רגע הפירסום הזה, תהיה הגבת העולם שלי לית עד אין ערוך יותר מאשר של פורסם הדבר מיד ובפה מלא.

חברים לנשק

כאשר קראתי בראשונה כי הנכם מבק' שים להנציח בצורה נאותה את הניבוי' רים שנפלו בקרבות סיני, השתחי' שמא' במקום להועיל, יפגע הדבר. אך בנסלי' לדי את נליון האלה, שהוקדש כולו לז' כר הנופלים, הבינותי כי נישתכם לא הייתה גישת עתונאים, כי אם גישת לוחמים' הרוצים לחלוט כבוד אחרון לחבריהם לנשק. דוד גרנשטיין, חיפה

בשמי ובשם המשפחה, הנני מודה לכם בעד הרשימה שכתבתם והדפסתם על בני' (סגן אלוף) אשר ז"ל.

פישל דרומי, תל-אביב

זרע הפורענות

(ראה שער)

הברית החדשה של הנוצרים מספרת על אחד המאורעות הדוממים ביותר בתולדות האנושות: משפטו של ישו איש נצרת. לפי סיפור זה, לא רצה הנציב הרומאי פונטיס פילטוס, לדון את ישו היהודי למיתה, אך נעתר לבקשת ההמונים. כי יורא פילטוס כי לא יוכל להם, אך עוד תוסיף המהומה, ויקח מים וירחץ את ידיו לעיני העם, ויאמר: גקי אנוכי מדם הצדיק הזה, ראו אתם.

היתה זאת בלי ספק דרך פשוטה וזולה מאד לצאת ידי חובה כלפי המצפון. לא היה דרוש אלא מעט מים בקערה. הוא פעל בהתאם להוראה התנכית, כי זקני העדה ירחצו את ידיהם בהמצא חלל על אדמתם. יאמרו "דינו לא שפכו את הדם הזה".

בימים האחרונים, יש לי הרגשה שכולנו דומים קצת לנציב הזה. אני מתכוון לפרשת כפריקאסם. אני מתכוון לכל אותם שהרימו את קולם, מי בשיר ומי במאמר, כדי להזכות נגד מעשה-החורפה.

רחצנו את ידינו וזכרנו בקול גדול, ובהתרגשות רבה: נקיים אנחנו מן הדם הזה, ראו אתם.

גם זאת היתה דרך זולה. אולם האם יצאנו מידי חובה?

★ ★ ★

השבוע אמר לי אחד החברים, בן משק מעמקי-יורעאל: "אני מקנא בכל היהודים האלה שהתרגשו למחרת המעשה. הם התרגשו מפני שלא העלו מעולם על דעתם כי בני העם הזה מסוגלים לבצע משווא כל כך גורא. הם חשבו כי הנוער שלנו שונה מכל נוער אחר, וכי לנו לא יכול לקרות מה שקרה לאחרים. אולם אני שייך לנוער זה ואני יודע שאנחנו מסוגלים לדבר כזה. לכן לא יכולתי להתרגש מפרשת כפריקאסם."

ברגע הראשון רציתי לענות לו בחריפות, אך נשטע נראה לי שהוא צודק. פרשת כפריקאסם לא התחילה בנובמבר 1956. היא התחילה לפני הרבה הרבה שנים. ומי ששתק עד נובמבר 1956, יש ספק אם זכאי הוא להרים את קולו ולירות סלעים של קיטרוג במחוללי זועת כפריקאסם.

היתה דיריגאסין של אצ"ל. היו גם דיריגאסנים של ההגנה. דיריגאסנים גדולים, ודיריגאסנים קטנים. היו אנשים שכתבו על כך ספרים, שהעירו עדות של עדירותיה. איש לא רצה לשמוע. הטביעו אותם בים של השמחות. אמרו שהם משמיצים את שמו הטוב של הנוער העברי, שהנוער הי עברי אינו מסוגל לדברים כאלה. הצניקאים אמרו שאם אמנם היה במלחמת תשי"ח מקרה אחד או שניים שלא היו צריכים לקרות, אסור לדבר על כך.

תוך הסכמה כללית נפרשה שמיכה עבה של השתקה על כל הצד הזה של מטבע המלחמה. נמנע הויכוח. תחת לטפל בסימנים הראשונים של המחלה, העמידו הכל פנים כי אינה קיימת כלל. וכך ניתן לה להתפתח.

מיטב אנשי המצפון נתנו את ידם לקשר הזה. הבה ישאלו את עצמם היום: האם זכאים הם להרים את קולם נגד הנוער שבגל בשנים אלה, אחרי שהם לא עשו דבר כדי לחנך את נפשו מפני מחלה זו? האם אין הם שותפים-לפנימעישה? האם לא היו צריכים להעמיד גם אותם למשפט?

האם מותר להם לרחץ את ידיהם במים ולאמר: נקיים אנחנו מן הדם הזה?

★ ★ ★

מה קרה בכפריקאסם? עד עצם היום הזה לא פורסמה על כך שום הודעה מוסמכת מלאה. הקורא הרגיל יכול רק לנחש לעצמו את הקיום הכללי של התמונה.

רק על פי מושכל-ראשון זה, הידוע היטב לכל אדם שהיה אי-פעם בחייו חייל, נוכל להבין את הסכנות המיוחדות הצפויות לנו, סכנות הנובעות מתנאי חיינו.

אנחנו עם לוחם. המלחמה הפכה לחלק בלתי-נפרד של חיינו. לא נתווכח הפעם מה גרם לכך, ומי אשם בכך, ואם הדבר יכול להיות אחרת. העובדה היא כי הדבר הוא כך, היה כך במשך שנים רבות, וכנראה גם יישאר כך במשך שנים רבות.

מי האויב במלחמה זו? לאנשים רבים יש על כך תשובה מפורטת: "עבד אל-נאצר", או "ממשלות ערב", "הריאקציה הערבית", או "האפנדים", או "מצריים". אולם אלה הגדרות מופשטות, לצורכי ויכוח מופשט ונמלץ. בחיי יום-יום נתקבלה מזמן הגדרה פשוטה: "הערבים".

המלים "האויב" ו"הערבים" הן זה מכבר למלים נרדפות, שאפשר

כחמשה שבועות אחרי המאורע קם ראש-הממשלה בכנסת, כתוצאה מהפעלת לחץ ציב רי עצום, והודיע כי כמה מאנשי משמר-הגבול מילאו פקודה בלתי-חוקית, וכי כתוצאה מכך נהרגו אנשים חפים-מפשע מבני המעוט הערבי, ביניהם גברים, נשים וילדים, שחזרו לתומם הביתה בגמר יום-עבודתם. ה"אשמים יועמדו לדין צבאי".

אני מרחם על האשמים. אני מנסה לח' דור לתוך נפשם של אנשים המסגלים "למלא פקודה בלתי-חוקית" שכתוצאה מ' מנה נהרגים "גברים, נשים וילדים". אני מנסה, ואני מסוגל, לא כל אחד מסוגל לכך. על כן, שום דבר המטיל אור על רקע המעשה, אינו יכול להקל על האשמה הנוראה של מבצעי המעשה עצמו. בכל זאת מתעוררת כמה שאלות — שאלות הנוגעות לכולנו, וגם לאותם הרחצים את ידם במים. מה זאת "פקודה בלתי-חוקית"?



"ידינו לא שפכו את הדם הזה..."

ההחליפן זו כוז כראות העין. הרריו מודיע כי "ערבים רצחו אמש..." בבית מדרשים על "לדי פוק את הערבים" ועל "הערבים ישמידו אותנו". המב"כ בתרגיל אומר: "הערבים התכצרו בגבעה ההיא", ובשיעור הכידונים: "הערבי בי זוחל פה... הערבי רץ שם..."

★ ★ ★

באווירה הזאת גדל נוער. ההורים המדברים בבית על "הערבים" אינם מרגישים כי בנם, בן השנתיים, מקשיב ומתרגש. כעבור זמן-מה של מע הנוער קטני חדשות מן הרדיו, וגם שם הוא שומע על תעלולי הערבים. האמא מפחידה אותו ש' הערבים יקחו את א'ם לא יאכל את ארוחת הערבים. הגננת בגן מדברת על גבורת הדוד החייל, ההורג את הערבים, והמורה בכיתה א' חוזרת על סברה זו ברוב המכריע של המקרים.

הנוער הזה לא ראה מימין ערבי חי. אחיו הגדול ראה ערבים מכתובים ברחובות תל-אביב ובחצות המושבה. הוא ראה את

אביו מדבר עם הערבי. בשכונות מעורבות ראה ילדים ערביים משחקים.

אולם הנער החדש, בן המדינה, לא ראה את כל אלה. כשהוא מדבר על ערבי, אין הוא רואה לפניו אדם של בשר ודם, אדם הצוחק כמוהו ובוכה כמוהו, אדם האוהב את עמו ומולדתו כמוהו, יצור חי שנברא בצלם. הוא רואה לגד עיני רוחו רק דמות מופשטת, רעה ורצחנית.

אלה הם רשמי ילדות, שאולי לא יימחקו לעולם. רשמים העתידים ליצור את דמותו של עם חדש, אם לא יקומו גדולי הדור נגד תהי' לך נורא זה בעוד מועד.

★ ★ ★

די לחנך את הנער, יש לחנך את הורים. את הגננת, את המורה, את המדריך ואת המב"כ. כל אלה, יחד עם הרחוב והשכונה, הספר והעתון, מעצבים את דמותו של האדם. פרט למקרים מיוחדים וגדירים של הורים ומורים בעלי רמה רוחנית מיוחדת, אין אף לאחד מהם תשובה לשאלות הכשטות שהילד חייב לשאלן.

למה הערבים לוחמים בנו? האם אנחנו צריכים להרוג את הערבים?

הגננות והמורות, החייבות לענות על שאלות כאלה, הן ברובן צעירות שאינן מסוגלות להמציא בעצמן את התשובה. הן אינן מעלות על דעתן מה נוראה האחריות הרובצת עליהן בשטח זה, ושהן עלולות לזרוע את זרע הפורענות לנאשמי-המחר במשפטי כפריקאסם. הן זקוקות להדרכה.

מעולם לא עלה על דעתי של משרי-החינוך לספק תשובה כזאת.

מצבם של המדריך והמב"כ דומה. מ'סר המלחמה הוא מושג מופשט, שגובש בא"טיות מכאביה במשך דורות ארוכים של מלחמות. בקורס המסכים, שהיתה לי הודות לעבור אותה, לא שמעתי מילה על כך. לא אמרו לי מה מתרומה אסור, ומדוע.

זהו תפקידו של מב"כ, תפקיד שיש לשבץ אותו בתקן הצבא ובעולמו הרחבני.

אולם חשוב עוד יותר הוא חינוך הרחוב. זהו תפקידם של אנשי-הרחוב, של העתונאים, של הפוליטיקאים ושל הסופרים. אם יקדישו לו מעט תשומת-לב, יתכן ויוכלו לווסוך לעצמם את הרגעים העגומים בהם יצטרכו לכתוב מאמרים ושירי-הספר על פרשות כפריקאסם.

★ ★ ★

שנו ויבוח על סומביות המשפט נגד נאשמי כפריקאסם. למתנגדים יש נימוקים חשובים ונכונים. עד כה לא זכתה הפרשה, משום מה, לפרסומת הרחבה ביותר מעבר לגבול. אם יבאו עדויות חיות במקום ה' הודעות היבשות, אם יעלו ילדים על דוכן העדים ויספרו את הדברים הנוראים שראו בעיניהם, יהיה זה דבר שונה. חומר ממי אירי יוספק לאויבי ישראל, חומר שיעמיד את השנאה.

זה נכון — אם חושבים על חוקי-לארץ. זה מאד לא נכון אם חושבים על הארץ.

משפט פומבי כזה יהיה חוויה נוראה לעם כולו. לעם שהוא יורש לדורות של רדיפות ומעשי-זוועה, תהיה זאת חוויה נוראה שבי-עתיים. אולם העם חייב לעבור את הזוועה הנפשי הזה כדי לעמוד על גודל הסכנה, וכדי להתעורר לפעולה נגדית אמיתית.

לא די לרחוק את הידיים ולחכ' ריז: "ידינו לא שפכו את הדם הזה!" חייבים אנחנו להשתמש בידיים אלה כדי להקים פייג לי-רוח דורנו, כדי להקים עולם ררי חגי שיהיה ראוי לקרבנם של אותם המוטלים כיום חסרי חיים בכתייהקברות של שלח ובארי.

קצב הנסיגה של יחידות צה"ל מפני יואט באופן בולט.

למרות כל הוסיס והאסטרטגיה של הסדר הנוכחי בהסדר מקדף יותר של בעיית הגבולות עם מצרים, לא נראה עדיין כל סימן כי הצבא המצרי לא יורשה לחזור במלוא עוצמתו לבסיסיו הקודמים, עד לגבול ישראל, ללא כל התחייבות מואש שימנע על הפסקת כצידוק מוסרי ומעשי לקו זה, תביא ישראל את התקפת הפיזיקלית המתחשקת, העלולת שוב את בעיית ההתנגדות ספני ונזקפנות מצרית.

הקו המנחה במדיניות הישראלית, שממנו נובעת העמדה הנוקשה יותר כלפי ארצנו, הוא שהמצב הבינלאומי השתנה במידה מכרעת ואין עוד חשש להתערבות מזוינת של מעצמות זרות במרחב.

משלחת ישראל באו"ם תפסיק לתבוע בתוקף הסדר של שווייטקע כולל עם ארצות ערב, ותסתפק בדרישה למתן ערבויות כי תופסק התוקפנות הערבית המתמדת נגד גבולות הסכמי שביתת הנשק.

הסיבה העיקרית: החשש כי כל שלום שיושג פתח יושפע במידה מכרעת על ידי גישתם הפורמליסטית של האמריקאים ושל מדינות אסיה.

אחד הסיכסוכים המרחביים החריפים ביותר יגיע לקיצו.

לאחר כמעט שנה של מחמת מחמת רוויית דמים, תנוצצת בעיית קפריסין את פתולוגיה הקוויס הרחבים של הצעת הפתרון: "האי יחזרו כמדינה ריבונית במסגרת חבר העמים הבריטי, תחת מסגרת קואליציה בה יחוו התושבים היווניים רוב, ואילו המיעוט התורכי יי-

צג בה על ידי מספר יחסי של שרים. למעשה, ניתנה כבר הסכמת יחול להצעה זו ורק תורכיה מתנגדת לה עדיין.

קיימת תקוות לשיפור מה ביחסי ארצות הברית-ישראל.

תקוות אלה מבוססות על הרוב הדימוקראטי בשני בתי הנבחרים של ארצות הברית, אשר מלבד היותו פרוציוני בי מסורתו, נתנגד למדיניות של הנשיא והממשלה הריפובליקאית.

ישראל מעוניינת להביא בחקם לקשירת קשרים דיפלומטיים עם גרמניה המערבית.

כל הסימנים מעידים כי מדינה זו תתפוס בעתיד הקרוב ביותר מקום מרכזי במדיניות הבינלאומית וינשא ההסתדרות הצינית, דיר נחום גולדמן, יצא השבוע לגרמניה, כדי להניח סופית את היסוד להחלפת נציגים דיפלומטיים בין ירושלים וברלין.

צפויים גילויי ידידות מצד ממשלת פולין כלפי ישראל.

שהו זה נובא בעיקר מתוך מגמתה של ממשלתו וולריסלב גומולקה להיכח לעורר את איתנותה במדיניות מוסקבה.

מה שרת יצא שוב לשליחותהסברה בתוקיארק.

למה שרת יצא לטפאלי כי לא נחשב בעתיד הקרוב לנשיא שרת יצא לטפאלי בעויתו של משה שרת — בעיקר בגלל הנוגדות של אנשי דבר — יוסף על ראש הממשלה, משעבר להפעיל בפני הוועדה מדיניות אמריקה הצפונית והדרומית. שרת נוטה יותר ללכת תפקיד זה מעברון עתון מפגתי.

מפא"י תנצל את הזעזועים העוברים על העולם הקומרניסטי כדי לגלות להתקפה על מפ"י.

בשקל זהות את נעו וגרי וחתומה ת משמורתה של המפלגה היריבה בקשר למדיניות השכר ולשאר הבעיות האישיות של הפועל הישראלי.

מפא"י תפלוש לשטח הזכויות הפוליטי של המפלגות הרביות.

מתוך חשש שהחברים ימשיכו להרחיב את תחום השפעתם, בעיקר בין העולים הוותיקים המגיעים ארצה, תפוז מפא"י טכום נקף נכונים להגשת שירותים חתיים בישובי העולים, כגון בניית מקטאות, בתי כנסת, עריכת הרצאות תורניות וחלוקת תשמישי קדושה.

התיינה עוד הגבלות בתנועת המכוניות.

על הדרך שיש לנקוט בה, כדי לקצץ או וצויה בולט, אולם ברור כבר עתה כי חס מצויים שנעשו על ידי הנהגת ההגבלות הנזכרות אינם מספיקים, נוכח מצאי הדלק הקטן הנמצא ברשות הממשלה.

חילוקי הדעות בקרב מנהיגות מפלגת הציונים הכלליים, יגיעו לממדים ציבוריים רחבים ביותר.

המפלגה שנעשתה עד כה גרוב לפי הסכם — תוכרע חפעת רק לאחר מערכת בחירות פנימית מרה, בין סיעת רוקח-אריאב לבין סיעת מרדכי.

בימים הקרובים, ייעשו נסיונות חדשים לחיפול השקט של פרשת עמוס בן-גוריון.

במקרה זה, יבטל סגן המפקח הכללי של המשטרה את תביעתו, נגד שורת המתנדבים, ביטול שילוח הודעה על מסירת בירור חשדיו בפני בוררים, כדוגמת ביטול תביעתו של חייב יצחק רפאל נגד מרופסור ישיעהו לייבוביץ.

צפויה התייקרות ניכרת של חלב בתוצרת חלב.

תגיע עד כדי 50% פיוח לליתר של חלב ממוסטר.

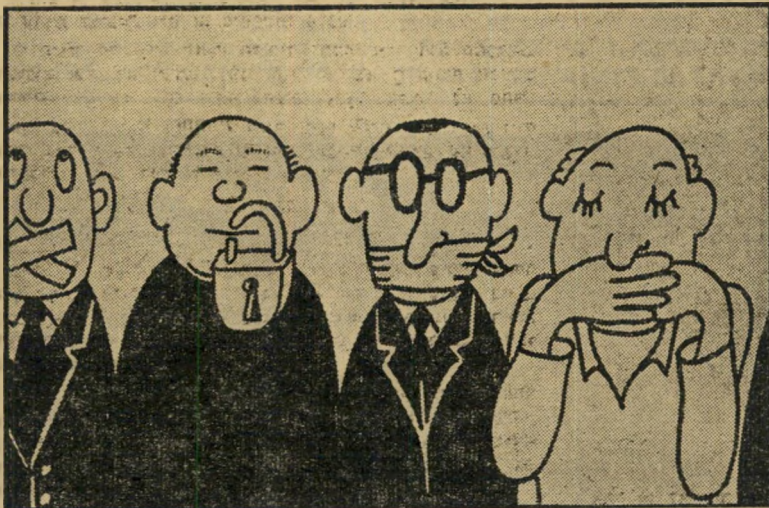
העם הפריץ או הכלב

אחת הבדיחות היהודיות הנושנות ביוזמ מספרת על היהודי שקיבל על עצמו, תמורת תשלום מתאים, ללמד תוך שני חיים את כלבו של הפריץ לקרוא. כשישאלה אותו אשתו הנפחדת כיצד יחלץ מן הצרה, השיב היהודי בחיוך: "את יודעת מה יכול לקרות תוך שנתיים או שהפריץ ימות, או שהכלב ימות!"

הקו המדיני של ישראל היה מבוסס, השבע, על הסיפור הזה. ישראל התייבה להיסוג מכל חזיהאי סיני, לא הר ציאה במפורש מכלל הסכמתה אפילו את רצועת-עזה ומיצר טיראן. אולם לשום אדם בישראל לא היה חשק רב למלא אחרי ההתחייבויות.

היה ברור כי בכל מקרה יהיה צורך להיסוג מן השטח העיקרי של חזיהאי. אולם פה ושם עוד היה תה קיימת התקווה להחזיק בקריהנה גוח מעבר לגבול, למי

חדשות צבר



"הכנסת עומדת דום לזכרם של..."

של בקו אל-ערש-אבו-עגילה-קוסימה-ראסי-אלינקב, ולהחזיק באותה שעה גם באי זור אסור ושאראל-שייך, החולש על הכי ניסה למפרץ אילת.

אורייתמציה על נסים. איך עושים את זה? לא היתה שום תוכנית ברורה. בהעדר קו מדיני ברור לפתרון ממשי, הכלל היה פשוט להרחיב זמן.

כל יום, כל שעה יכולה להיות חשובה. בשטח המדיני, תמיד יכול לקרות נס. יכולה להתחולל לפתע הפיכה במצרים, המצב הבינלאומי לאורך מסך-הברזל יכול להשתנות, יכול לקרות משהו שיסיח את דעת העולם לחזית אחרת.

אימרה אנגלית אומרת כי "הזמן הוא כסף". במדיניות, לפעמים, "הזמן הוא שטח".

בולגאניץ אמריקאי השבוע לא היה כל סימן לנס כזה. פה ושם נרכשה מעט אהדה בחוגי הממשלות של אירופה המערבית, אולם הדבר היה חסר חשיבות. באמריקה נתמנה תחשך חדש ומתקדם יותר במשרד-החוץ, שהיה בעבר אותה הציונות. אולם גם כריסטיאן הרטר לא שינה את העמדה האמריקאית. העיר דויד בן-גוריון: "איני יודע מה יבא הרטר. אני יודע רק שקודמה הרברט הובר, דהיה ה' בולגאניץ של אמריקה". בינתיים עברו הימים. חלולת-החלוק של כוחות-האוויר היוגוסלבים עוד היו רחוקים מגבול ישראל.

פרשת כפר-קאסם מלחמת בני אור

במשך כל השבוע נמשכה המלחמה הגלויה והנסתרת מסביב לפרשת כפר-קאסם, שאפשר היה לכנותה "מלחמת בני-אור בבי ג'י-הושק". כמל קרמון, נראה רק חלק קטן של המאבק כולו לפני המים. החלק העיקרי היה חבוי מן המבט השטחי. בכנסת אמנם נאליך ראש-הממשלה למסור

הודעה מקופת יותר, אך לא מלאה. על הפרשה. אחרי מאבק חמור מאווריר-הקלי עים, נכנעו כל הסיעות לדרישת מפא"י ונמנעו מליכות. תחת זאת הביע יוסף שפרינצק בכמה משפטים, בשם כל הסיעות, את רגשי הסלידה של הבית.

כשקמו חברי הכנסת על רגליהם, לאות אבל על קרבנות מעשה-ההוצעה, והתפזרו איש איש לעסקיו, לא תם המאבק במוסד זה. בחזיר-חזרים נמשכה המלחמה על פוסד בית המשפט הצבאי נגד הנאשמים, כאשר בראש דורש-הפומביות התייצב ת"כ הפ' רוגרסיבים גרשום שקון, עורך חארג, שי פעל באופן עצמאי.

לא כן, לא לא. גם מחוץ לכתלי הבית נמשך המאבק. קבוצה גדולה של אישי-ציבור הגישה בקשה למישל המצב אי, ורשה רשיון לערוך בכסר הצבע ביקור תנחומים וחקירה. הבקשה נדחתה. עתה שוקלים תיוומים את האפשרות לפנות לבית הדין הגבוה לצדק, לבקש צר על-תנאי נגד המושל.

עוד לפני כן התעורר לפעולה עורך-הדין מרדכי שטיין, לוחם חתיק לשלום עם הערבים. שטיין הדפיס במכונת-הדפוס הפרטית שלו כרוז בו תיאר את פרטי המעשה, דרש מן העיריה להדביק על ל חותם-המודעות. העיריה סירבה. כאשר פנה שטיין אל יהודה גדיב, מזכיר העיר, דרש להדביק את הכרוז או לסרב בכתב, מסק גדיב סופית: "לא נדביק ולא נאשר זאת בכתב. אתה יכול לתבוע אותנו למשפט אם אתה רוצה!"

שטיין, בלוחית כמה מנאמניו — ביניהם סרבן-המלחמה הצעיר אמנון זכרונני — הדביק את הכרוזים בעצמו. המשטרה גירדו אותם מן הקירות.

השבוע יצאו כמה מחבריו הצעירים של שטיין להפיק את הכרוז באסיפת-עם שבר ערכה ממע תנועת-ה"אורות נגד פינוי סד גי. אחד מהם, אורח-העולם-לשעבר שלום זמיר, הוכה, נחבט בפניו, נחבל קשה, נזקק לטיפול רפואי.

יד הפיזיקלית. בינתיים באה הגבה בצורה לגמרי אחרת. בתל-מונד סיצור פיר דאיון בית על יושביו, הרגו אדם אחד, פצעו את אשתו ובנה. הודיעה התחנה הקאהרית סאות אג'ערב, בהרועת נצחון: "נקמה על פרשת כפר-קאסם!"

מה קרה בכפר-קאסם?

מה קרה בכפרים כפר-קאסם, טירה וטייבה, שכחוצאה ממנו נהרגו 49 איש ונפצעו 13 נוספים, ביניהם גברים, נשים וילדים?

מזה שנים אחדות, הוטל בכפרי המשולש הערביים עוצר-לילה החל משעה 11 בלילה. ביום ב', ה-29 באוקטובר, יום התא, מבצע סיני, החליטו מוסדות הבטחון על הקומת שעת העוצר לשעה 5 אחרצה-הרים. עוצר זה היה נחזק, לדברי ראש-הממשלה, לשם שמירת חיי הכפריים.

לא ברור מדוע אי-אפשר היה להודיע לי כפריים על שעת העוצר החדשה בעוד מועד. עובדה אחת שאינה מוסתת בספק: ההודעה בכפרים נמסרה באותו יום בין השעות 4.30 ו-4.45 אחריצה-הרים.

אם אמנם היה הכרח במסירת ההודעה בשעה כה מאוחרת, הרי האופן שבו נמסרה היה מזוהר ביותר.

"עכשיו רבע לחמש!" בכפר טירה, למשל, נמסרה ההודעה סמוך לשעה 4.45 אחרצה-הרים. בשעה זו נכנס לכפר בגיפ קצין לאתו שדושה שוטרים ממשרד הגבול. כמבוא הכפר עצר הקצין את הגיפ, רמז לעוזרי שערב במקום, להתקרב אליו, הורה לו להודיע לאנשי הכפר כי מהיום מתחיל העוצר בשעה 5, וזל שיימצא מחוץ לביתו לאחר שעה זאת — יורה. בסיימו את ההודעה, הגיש הקצין יד שפועל-היד שלו ואמר: "עכשיו רבע לחמש".

"האם אפשר להודיע לכולם במשך רבע שעה?" שאל הערבי.

הקצין ענה: "סחום את מידך".

אחר-כך התניע את הגיפ, המשיך את דרכו אל מרכז הכפר והודיע על הקומת שעת העוצר לעוברים ושבים, וכן ליושבים בבתי הקפה.

אמצעים אחרים להודעה על העוצר, כמו הכרזה ברמקול או פירסום מדפעות שומכיות, לא הוטלו. אך עד כמה היו חושבים טירה שקודים למלא את הפקודה — על כך אפשר ללמוד מן העובדה שכל הפועלים אשר עבדו

נשמתחילים בכפר-קאנס, אפשר להגיע לחוק מאד

אצבאות ילדים

מאת עמוס קיין



אבל זה לא עור. אז הוא עקר כמה שורות גפנים ובנה עוד גדר תיל, וקנה עוד כלבים. אחר כך הוא הגן לשבת תחת גפנו ותחת תאנתו. אבל גם זה לא עזר, והוא נאלץ לעקור עוד ועוד שורות גפנים ולחקים עוד ועוד גדר תיל, עד שהכרם הפך לכום של קוצים. דעת החצל טיילה בין הקצים בוקורות והכלבים יללו בקול עצוב.

לא זה הדרך

להרוג אנשים חפים מפשע, אין דרך רעה מזו. מכאן מתחילה ההידרדרות.

מי שמתחיל כך, סופו להגיע לשוד אדמותיהם של אזרחים. וזה דבר מאד מאד רעה סכנות.

כי מי שמתחיל לשדוד אדמות, סופו שישלח את ידו ברכוש לא לו. וגם זה דבר מסוכן.

כי השולל ידו ברכוש לא לו, עלול בבוקר לא עבות לשלול את זכויות האזרח מאזרחים, והרי זה עוול כלפי הדמוקרטיה, ועוול חמול'ך להידרדרות.

כי השולל את זכויות האזרח מחלק מהאזרחים, עלול לשלול אותן גם מחלקים אחרים, וסופו להוציא חוקי חירום.

והמוציא חוקי חירום, מסוגל ללא ניד עטף לגזור כליה על חופש הדיבור, וגם זה סימפטום מדא.

כי הגוזר כליה על חופש הדיבור, חזקה עליו שגם מהפלייה, סילופים וכזב לא יירעו. וזוהי תחילת הקץ, כי מפיה הכוזבים והמפלה בין דם לדם סופו להקים ולבצר שלטון לא טהור.

הוא אשר אמרנו: המתחיל ברכש, סופו להידרדר במדון, ויום אחד יוכח לדעת שלא לחינם נתנו אבותינו לעולם את עשרת הדיברות. שוב, בניס שובבים.

★ ★ ★

מחזור החיים של השילומים

כאשר א' רצח את ב', היה חושך בעולם. השמש שזרחה לאחר מכן הסילה עליו אור לא נעים והוא חש רגש בושה צורב. בחברה הטובה הסתכלו עליו כעל מי שטרף. לא חיתה לו ברירה, והוא אסף כסף וחילק אתו בין היתומים של ב'. למען יתחילו את חייהם מחדש, בעולם ללא פחד.

כאשר ב' רצח את ג', היה חושך בעולם. השמש שזרחה לאחר מכן הסילה עליו אור לא נעים והוא חש רגש בושה צורב. בחברה הטובה הסתכלו עליו כעל מי שטרף. לא חיתה לו ברירה, והוא אסף כסף וחילק אתו בין היתומים של ג'. למען יתחילו את חייהם מחדש, בעולם ללא פחד.

המשיכו, ילדים, לשחק בבלונים בעולם ללא פחד. באלף בי"ת יש רק עשרים ושתיים אותיות.

★ ★ ★

כרם הקוצים

לאיש אחד היה כרם. אבל השכנים חרעם חתכלו לענבים. אז הוא בנה גדר תיל מסביב לכרם וקנה כמה כלבים.

בשדות בסביבת הכפר הספיקו להגיע אל ביתם לפני השעה 5.

יצא מכלל זה רק נימר עבד אליבאבר שולטן, שומר ישיש, בן למעלה מ-60 שנה. הוא שמר על מטעי קנייהסוכר, הרחוקים למדי מן הכפר. בגלל גילו, לא היה ביכולתו לרוץ במהירות מספיק אל ביתו, תוך הרגעים שהוקצבו לו. כשהתקרב אל הכפר על רגליו הזקנות, ירו בו השוטרים ללא אזהרה מוקדמת. "אני מתושבי סירה" צעק אליהם הזקן, "זהנה תעזו להותיר שליו" שנים מן השוטרים ניגשו אליו וירו בו. השומר נפל חלל.

נער יצא לקנות סיגריות. בכפר טיבה הוכרזה שעת העוצר באותו אופן עצמו. התישבים הזדונו להתכנס בבתיהם. אולם משפחת גיאבר, שלא יצאה את ערב מריחה, לא ידעה כלל על העוצר. בישה 6 נורח אבי המשפחה לדעת כי הסיגריות בהיסתיו אולו. הוא שלח את בנו מייחיד צייל גיאבר, בן ה-14, להביא לו חפיסה חדשה.

היער נחל בצאתו בשני שוטרים. תישי הרהר מחיירה, כי יימשי את השיירוס מהי חכמים ביניהם, אם באמת צריך להרוג נער רך בשנים. אולם אחד מן השנים עמד על כך שיש להרגו, והדבר ביצע בו במקום.

לאחר שעה ארוכה, כשראתה האם כי הנער אינו חוזר לביתו, יצאה לחפשו.

בחשרת הערב, שירדה בינתיים, היא נתקלה בגייה. מבלי לדעת כי בנה הוא זה, דפקה על דלתם של שכנים וביקשה כי יצאו לראות מיהו. כשראתה לאור המנורה את גייה ילדה, יצאה כמעט מדעתה. היא החלה להתרוצץ כמסורפת ברחובות הכפר ולצעק: "ירו ביו ירו ביו" אר לא נתקלה במשמר.

"אתם מבסוטים?" זלרה המאורעות העיקרית. באותו ערב, היה כפר קאנס.

שם נמסרה ההודעה על העוצר כרבע שעה לפני 5 למוכתר הכפר. הקצין שמסר את ההודעה הפסיד למוכתר, כי הוא ידאג לס' עליהם העובדים מחץ לכפר, שאינם יודעים דבר על העוצר, ואשר יגיעו בשעה מאוחרת יותר.

על המשך המאורעות סיפר הפועל עבד אלה סמיר באדיר:

"כחמישה רגעים לפני שעה 5 (זאת אר מרת עוד לפני כניסת העוצר לת קסו) הגעתי למבואות הכפר בקרבת בית הכפר, יחד עם 3 פועלים אחרים, על אופניים. נתקלנו בחוליות שוטרים ממשמר הגבול על מכונית — כ-12 במספר עם קצין בראשם. הפועלים אמרו: 'שלום קצין'. הקצין שאל אותם: 'אתם מבסוטים?' הם ענו: 'כן'.

הש מרים ירדו מהמכונית ושקרו על הפועלים לעמוד. הקצין פקד: 'לקצור אותם'.

כשהשוטרים החלו לירות, אני (עבדאללה סמיר באדיר) שכנתי על הארץ והתנגדתי לתעלה שלדי הכביש כשאני צועק, אבל לא נפגעתי.

השקטתי לצעוק וצעיתי את עצמי כמת השוטרים המשיכו לירות בפועלים האחרים שנפלו אז הקצין אמר: 'מספיק! הם כבר הורגים חבל על הכדורים'.

אני שכנתי לא תע. תע. לאחר מכן הגיעה למקום עגלה עם 3 פועלים. השוטרים עצרו את העגלה ומיד ירו בפועלים והרגו אותם. השוטרים התרחקו מהמקום כמה עשרות מטרים, כשפועלים הפועלים ההרגים מיונחות על הכביש, ותפסו עמדה אחת על הכביש, רחוקה יותר מהכפר. פועלים נוספים, רוכבי אופניים, הגיעו, וכמרכין מכונית-משא עם סה פועלים.

גישלתי את ההזדמנות שהחוליה התרחקה מהמקום, בו שכנתי, קמתי ורצתי אל עבר הכפר. השוטרים ירו בי, אך לא נפגעתי והתבאיתי באחד הבתים הראשונים של הי כפר עד גמר העוצר.

"**תקצור אותם!**" עדות אחרת על א תו מאורע מסר הס. על סלחל כאליל עיסא, שעה שכבד בבית-החולים בלינסון:

אני סלחל באדיל עיסא בכפר קאנס, בן 19 שנה. הייתי צובד בפרדסים בסביבת פתחחקה. יחד עם שני בני דודי עבד סאלים עיסא (22) ואסעד סאלים עיסא (24), בגמר העבודה בשעה 4 אחרצהריים חזרנו הביתה, כל אחד על אופנו. כשהגענו לצד המערבי של הכפר בסביבות השעה 4.50 פגשנו קבוצת שמנתה שלושה שוטרים, שחזרו לנו לעצור.

לעצורנו והיגדנו את ידינו אל תוך חסימים שלנו, כו' להביא את תעודות-הזהות, היות וחשבונו הרצונם לדרוך אותן. פתאים גחן אחד כבד מיראת לירות בנו. הם ירו עלינו. כשהצאנו מהירות נהרג עבד סאלים עיסא, ואילו אני ובדדדוי-חשני נפצענו ונשלחו ארצה.

שהחלו להגיד אחת לשניה "תדני תמהריו" ואו ניצלנו את ההזדמנות, אני וכל מי ש היה בכוחו לזוז וברחנו. לא יכולתי להת' קדם יותר כחמישים מטר והפלתי את עצמי תחת עציית, כשהיריות רודות אחרינו ו גשארתי במקמי עד הבוקר, ולא עצמתי עין וכל היגה שמעתי את סקודות השוטרים להעמסת ההרוגים. השוטרים מצאו אתי ב בוקר ובשעות הצהרים העבירו אותי לבית החולים.

"גם אתכן נחרגו" בין מכוניות הי משא שהגיעו אל מבואת הכפר, היתה גם מכונית-משא ובה, פרט לנהג ועוזרו, 13 פועלות שחזרו ממסיק היותים על גורלה של מכונית זאת סיפרה הנא סלימאן עמאר, בת ה-16, השוכנת בצועה בבית-החולים בלינסון:

המכונית שבה נסעה נעצרה ליד חוליות השוטרים של מש-רהגבוב במבואות הכפר. השוטרים פקדו על הנהג ועל שני הפועלים לדדת ממכונית והודיעו להם שעומדים ל הרגו אחם.

הנשים התחילו לצעוק והתחננו בפני השוטרים שיניחו לפועלים ללכת, אך השוטרים צעקו: "גם אתכן נחרגו!"

כשירו בנהג ובשני הפועלים ונרצחם, היססו מה לעשות בנשים. הנערה מספרת ששמעה איך שהקצין דבר במשדר עם ה ממונים עיו והתחנן עם לעשות עם הנ שים. מיד לאחר זה התלו השוטרים לירות בנשים ורצחו את כולן. 12 במספר. בין ה נרצחות היו נשים הרות, אחת בחודש ה שמיני (פאטמא דאור סרטור), וכן נשים וקנות כנות 30-60 ואף ילדות (לוטסיה עיסא ורשיקה בדיך) כנות 13.

הנערה שסיפרה על כך, נפצעה ונפלה בין תגופות וחשטרים חשבו שהיא מתה.

האב והבן. בתוך הכפר עצמו, אירעה שרשרת נאורע. טראגית, כאשר יצא מ ביתו מלאל שאקר עיסא, בן ה-16 כדי לאסוף אל זובית אה העו זשיכת, משפחה שטרי משמר-הגבול ירו בו והרגוהו בו במקם. לקול היריות יצא אביו, שאקר עבדארה עיסא, מן הבית, ואף הוא נורה מיד ונפ צע. אשתו, רמטייה, מיהרה גם היא החוצה ונפצעה גם היא. זה היה גם גורלה של הבת נורה, בת 18. סבו של חיד, היחיד מבני המשפחה שלא נפגע או נהרג, מת למחרת היום משבץ-לב.

קציר הערב: 49 הרוגים, מהם 47 בכפר קאנס, אחד בטיבה ואחד בסירה.

צינות

מי מוכן להיג?

מדינת ישראל הוקמה כדי לקלוט פליטים יהודיים מכל אגזות תבל, ובזמנות זאת, המתגמלת בחוק השבות, היא אחד הגומים גמלות בינה לבין עמי ערב, הווששים כי המדינה תציף את המרחב היהודי.

החוש נסחבר יותר ויותר כי זוהי במידה רבה נכונות חד-צדית: ישראל מוכנה לקלוט פליטים, המסיסים אים פר כנים להיקט בישראל. שר יחודי, החשש הראשון בכיוון זה, התעורר ביחס ליהדות מארוק. אורי שר רינה זו קיבלה את עצמאותה, התכוננו כל המוסדות הציוניים בקוליקולות נק לוט עלית-המונים אצירה מארץ זה. היא לא באה.

מה קרה? עקרון-תבחינה. הס. סל מקרים טוציאליים ורטואים, גרם לכך שרבים (חשטן בעמוד 8)

העולם הזה עורך משאל בזק בין ילדי הכיתות



י עקב חורין (10.5) מכ' תה"ו בבית-הספר חשמונאים בתל-אביב, ראה ערבי פעם אחת בחייו, בבאר שבע. למרות זאת יש לו דעה מבוססת מאד על הבעיה כלה: "רק חלק מה ערבים הם מרגלים. עם השנים אנחנו צריכים לחיות בשלום". הסבר זה, מתברר מדבריו, קיבל יעקב ממוריו.



א חד שראה ילד ערבי היה דווקא ניסים (9), מבית הספר עזרא, שאביו הוא מחוסר עבודה והלומד בכיתה ג'. "כל הילדים הערבים הם גוראים. כולם מסתובבים ברחובות ואוספים כל מיני אישיות כים מטונפים. צריכים להכניס את כולם לשק ולזרוק אותם לים. כל הערבים מקללים".



א ת ההסברה המנומרת אקת הרגילה למדי, לדרך חסולם של הערבים, נתן ניר ניצי (6), תלמיד כיתה א' בבית-הספר ידאליוה: "צריך כים להרוג את כל הערבים מפני שהם רוצים להרוג או תנו. יש להם סכינים והם יש חטו אותנו. אין אף ערבי טוב, כולם רעים ומנוחלים".

ב בית הספר בילו שבשדרות רוטשילד בתל-אביב לומדים ילדים דתיים. אחד מהם, אריה לוטשטיין (10), מכיתה ה' שניה, סבור ש"רק ביפו יש ערבים טובים. כל הערבים ה' אחרים הם רעים מאד. צריך לגרש את כולם מן המדינה, כי הם יכולים לרגל ולעשות לנו צרות".



א ביה של רחל אלכנה (7.5) משכונת כרם התימנים בתל-אביב, הוא פועל דחק במחלקת העבודות הציבוריות. רחל לא ראתה ערבי מימיה, גם לא בסרט, אך לדיבריה: "כל הערבים רעים. יש רק כמה ערבים טובים. אחד או שנים. אולי שלושה. אבל בי מצרים כל הערבים רעים".



מה לעשות עם הע

הבדל קטן בתשובות. הובחן בכל זאת בי קבוצות הגילים. בעוד שהילדים הצעירים יותר, בני שש עד עשר, הצטמצמו בפתרון הבעיה הערבית באמצעי רצח וטואלי, כבר היו דעותיהם של המבוגרים מגוונות יותר. בין אלה, בעיקר, נשמעו הצעות הגירוש, הגיטו, מחנות-הריכוז ועבודת-הפרך, כתחליף להרג.

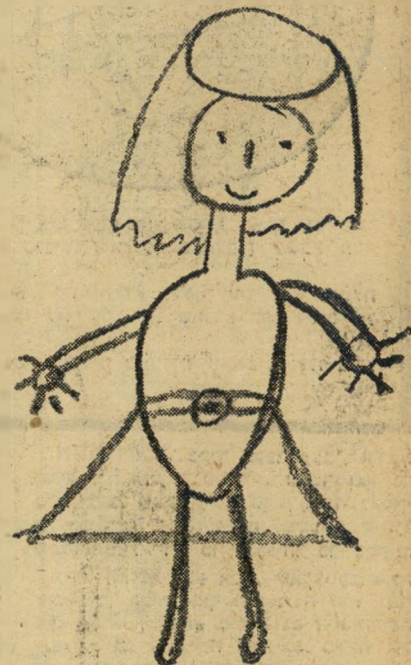
מקור הרעה — הסיקו השואלים — הוא בעיקר בבית וברחוב. המקור השני, מקור סביל: בית-הספר, בו נקלטים בעיקר זרעי ההסתה להרג, שנשמנו מחוץ לבית-הספר. בבית-הספר העממיים של תל-אביב אין המורים מקדישים, לדברי תלמידיהם, אפילו שעה אחת לבעיה העיקרית הקובעת את עתיד תלמידיהם, אזוריה הצעירים של מדינת ישראל: "מה לעשות עם הערבים?"

בשבוע בו עמד ראש ממשלת ישראל בכנסת וסיפר על "מעשה זוועה מחריד" שנעשה בכפר-קאסם, היו מסקנות משאל זה עגומות מאד.

השאלה שהציגו צוותות כתבי העולם הזה למאות ילדים וילדות, בסימטאות הצרות של כרם התימנים ושכונת התקווה, במגרשי המשחק של שיכוני הצפון ושדרות הירק של מרכז העיר, היתה אחת: "מה אתה יודע על הערבים, ומה צריך לעשות אתם?"

גם התשובה היתה אחידה כמעט. תשעים ושמונה אחוזים מן הנשאלים לא ראו ערבי מימיהם, ותשעים וחמישה אחוזים של הילדים, סיכמו את תשובתם במילים: "צריך להרוג אותם!" היו גם כאלה שחשו על הערבים והציעו רק לכלאם במחנות ריכוז, או "לשלחם לנגב", אך אלה היו מעטים.

לא היה כמעט כל הבדל בתשובות שנשמעו בצפון העיר או בדרומה. ילדים מפונקים מרחוב שפינוזה, היו בדעה אחת עם ילדי שכונת פלורנטין וילדות שדרות רוטשילד, הסכימו עם ילדות התקווה כי "הערבים הם מלוכלכים ומסריחים וצריך להרוג את כולם".



ערבי טוב (נורית בנטובי, 7)



מ ורה ההתעמדות של הכיתה ח' בבית הספר השחר לא הקפיד על כך שתלמידיה לא מיהרו להשמע לקול הפעמון. אחד מהם, וויקטור (12.5), בן לבעל חנות ירקות ואח לשני חילים לוחמים, הסביר ש"את הערבים צריכים ללשוח למושבים, לעבד בחקלאות. אחרת, צריך לגרש אותם".



מ שפחת עקיבא, מרחוב השחר, היא משפחה גדולה. "אצלנו כל המשפחה שור נאת את הערבים. הם כולם רעים מאד", מספרת שושנה עקיבא (7) מכיתה ב' בבית הספר השחר. "אמא מספרת תמיד על הערבים. הם מלוכלכים ועושים כל מיני דברים לא יפים לילדים".



ש למה קטן (6) הפסיק את משחק הבנויות שלו בכרם התימנים, על מנת להסיביר מי הם הערבים, כפי שהוא מכיר אותם מסיפורי אחיו שבצבא, אמו ואביו. פועל הדחק: "הערבים הם גנבים גדולים ומלוכלכים נורא. צריכים לרש את כולם ולהטביע אותם בים". שלמה לומד בכיתה א'.

ד עת אחרת לגמרי השמיע בן כיתתו של וויקטור, יחיאל צעיק (13), שראה ערבי אחד בכל ימי חייו, בירושלים: "את כל הערבים צריכים להכניס בגיטו מיוחד. מי שלא ירצה לשבת בגיטו, שילך לכל הרוחות. אנחנו לא צריכים את הערבים כאן. זוהי הארץ שלנו, לא שלהם".



ש ונא מדחמות קטן הוא בנימין סלע (10), תלמיד בית-הספר בילו, בכיתה ה' שניה. למרות שהוא חורו ו"אומה כי "מלחמה זה פויה" יש לבנימין דעות מקוריות ביר, על הדרך בה יש לטפל בערבים: "צריכים לתפוש את כולם בלאסו, לקחת סכין ולשחוט אותם אחד אחד".



הנמוכות על הבעייה העיקרית הקובעת את עתידם

ב שעות הבוקר עובד
אלי יעקובי (7) בחנות הי
מכולת של אביו. בשעת אחר
הצהרים הוא לומד בכיתה ב'
בבית הספר הירקון. בשני המ'
קומות הוא קולט כנראה את
דעותיו על הערבים, שאף אחד
מהם לא ראה מעולם: "כל
הערבים הם רעים. הם רעים
ומסריחים".



י לדי השכונות הצפר
ניות של תל-אביב אינם
שונים בדעותיהם מילדי הד'
רום. גם יהודה רוזנולד (9)
מכיתה ה' בבית-הספר הר'נב'
חושב ש"צריך להרוג את כל
הערבים". אחרי שהות קצרה,
הוא חוזר בו ומתקן: "צריך
להרוג את כל הערבים הרעים.
לאחרים צריכים רק להרביץ".



א כל הילדים שנשאלו
היו סבורים שיש להרוג
או לגרש את כל הערבים. אחד
היוצאים מן הכלל היה ניסים
ברציון (13), מכיתה ח' בבית
הספר השחר, ברח' ב' השחר.
ניסים, שאביו הוא טכנאי פרי'
גידרים, היה היחיד כמעט בק'
בוצת ילדים גדולה, שטען לשי'
חיי זכויות לערבים ולשלום.



ק ערבי אחר ו"אולי
שנים" ראה יואב חדד (6.5)
בכל ימי חייו. יואב לומד ב'
כיתה א' בבית-הספר הירקון,
ולפעמים המורה מסבירה מי
הם הערבים ומה צריך לע'
שות להם. "צריך להרוג את כו'
לם בלי רחמים", הוא אומר.



ל פני זמן לא רב, תפשה
המשטרה רוכל ערבי בשוק
הכרמל, שסחר ללא רשיון. היה
זה הערבי היחידי שמאיה קרב
(7.5) ראתה בכל ימי חייה. מ'
איה היא תלמידת המשמרת הש'
ניה של כיתה ב' בבית-הספר
בלפור, וגם היא סבורה ש"כל
הערבים הם רעים וצריך להרוג
אותם. הם פויה".



ותי פינס היתה אחת מן
היועצות בציר הערבי
(שמאל). רותי (7) היא בתו של
שמעון פינס, כתב דבר, ודע'
תה היא ש"צריך לשחוט את
כל הערבים". כשיעקוב התקשה
בציר הערבי, הציעה רותי: "ע'
שה לו פה מטומטם".



א בא של איכנה ברבר
(8.5) היה במלחמה וגם
עכשיו הוא משרת במילואים.
כשהוא חוזר הביתה, הוא מס'
פר על הקורות אותו ואיל'
גה, תלמידת כיתה ג' בבית-הספר
השחר, קולטת ומוסרת את מס'
קורותיו: "להרוג את כל הערבים".

רבים?"



ערבי רע (יעקוב בולבול, 9)



ינגי אחד היה מוכרח
להשתתף במשאל, ליצג את
צבע שער. למרות יחודו זה,
סבור יעקב קופילביץ' (9), מ'
בית-הספר בזל, ש"צריך להרוג
את כל הערבים. כשאגדל אהיה
חייל ואפציץ את כל הבתים
של הערבים. כולם ימותו".



א ת המושגים על "שוה"
ולא "שוה" קלט יעקוב
בולבול (9) בחנות המכ'לת של
אביו. יעקוב לומד בכיתה ג'
וחושב ש"ערבי לא שוה גרוש
אחד אפילו. הערבים הם מס'
ריחים ואף אחד לא צריך אר'
תם".



י וצא דופן מחבריו לגיל
ולבית-הספר החשמונאים
היה חנן שטרסר (11), שאביו
הוא רופא שיניים ברחוב בוגר'
שוב בתל-אביב: "לא צריכים
להרוג את הערבים. הם יכולים
לעבוד בשקט ולהועיל לנו. לא
צריכים לגרש אותם".



ר עיון מחנות הריכוז
והגיטאות מצא לו מהלכים
גם אצל בן-חיל יפת (13) מ'
בית הספר השחר: "צריכים לש'
לוח את כל הערבים לנגב.
היהודים ישמרו עליהם והם
יעבדו את האדמה. מי שלא יר'
צה ללכת לנגב, נהרוג אותו".



ה ערבים מוכרים פרחים
עם פצצות. צריכים להכניס
להם את הפצצות לתוך הפה
ולשרוף אותם. מספר ניסים
והב (7), מבית-הספר הירקון,
אביו של ניסים הוא חנוני ו'
הוא סיפר לו שפעם "שוטרים
תפשו ערבי שמכר פרחים עם
פצצות והרגו אותו".



ר עיון הגיטו הערבי, פת
רון הפתירות לבעיה הער'
בית בישראל, נקלט גם במור'
חו של אריה פלדברג (13),
מכיתה ח' בבית-הספר השחר.
נראה שהוגה הרעיון הוא אחד
המורים בבית-הספר: "צריכים
להרוג את המצרים ואת הערבים
הישראלים להכניס לתחנה-הריכוז".



ב כיתה ו' של בית-הספר
החשמונאים, אין מדברים על
הערבים. כשפרצה מלחמת סיני,
דיברו רק על אמצעי ההתגוננות.
משה פרידליך (12) ראה כמה
ערבים בימי חייו, והוא דווקא
אינו מפזז מהם. בכל זאת הוא
חושב שצריך "לגרש את כולם
מן הארץ. שילכו להם".



א ילד נתנו למיכאל פינשו
ריבר (11), תלמיד החשמו'
נאים, רובה ביד, היה יודע
מה לעשות ב': "הייתי לוקח
רובה והורג את כל הערבים".
אביו של מיכאל הוא פקיד ב'
עיריה. מיכאל, למרות גילו ה'
צעיר, קורא שני עיתונים ב'
יום: הבוקר ומעריב. "מה יש?"
הוא מסביר, "קראתי את זה
בעיתונים".



ש ונאת אחרת של הער
בים בארץ ובכל מקום אחר
בעולם, היא נורית בנטובי (7)
מבית-הספר בלפור, שראתה ער'
בי אחד בחיפה ואחד בשוק
הכרמל בתל-אביב: "הערבים נור'
רא לא מחונכים. אין להם בכלל
מכנסים והם עושים בחוץ. צרי'
כים להרוג את כולם ולתלות
אותם על עץ".





סלוא

תל-אביב, רח' אלנבי 44

נעלים לצעירות בלבבן

כל נערה שיום הולדתה ה-17 חל בחודש ינואר, יכולה לרכוש לעצמה נעלים בחנות "סלוא" וליהנות מהנחה של 25% על כל קניית נעלים במשך חודש זה.

הנחה
25%

נערות, שיום הולדתן ה-17 חל במשך חודש זה, מוזמנות להשתתף בתחרות בחירת "נערת שבוע-עשרה" לחודש ינואר.

תחרות
נערת

"נערת שבוע-עשרה" תזכה בפרס של חצאית ותולצה לפי בחירתה. מתוצרת בית-חרושת ידוע לאפנת.

17

פרטים נוספים בחנות "סלוא". הביאי אתך תעודת זהות.

סלוא - חנות הנעלים לבנות הנעורים



המנוי
אל תגלה סודות! eee...! אבא

אל תגלה סודות! eee...! אבא

(תספק מספוד 6)
אותם שנאלצו להגר, היו מוכנים לנסוע כמ' עט לכל מדינה בעולם, פרט לישראל. רק קמץ קטן, לרוב אנשים שלהם קרובים בישראל, הגיע לבסוף לנמל חיפה.

חור במסך. המבחן האמיתי בא ה' חרש, בניגוד אחרת של החווית הציונית: בגבול הונגריה-אוסטריה.

במשך שנים ארוכות טענו המוסדות הצ'יוניים כי מאחורי מסך-הברזל ישנם מאות אלפי יהודים המשתוקקים לעלות לישראל. עתה, במסמך, נקבע חור במסך. אלפי פליטים, ביניהם למעלה מאלף יהודים, סיכנו את נפשם כדי לברוח מהונגריה השותתת-דם, הגיעו לוינה. היה ברור לכל שהיהודים אלה יעברו אוטומטית מוינה ל'ריאסט, ומשם לחיפה.

רק כעבור כמה ימים נסתבר שהיתה זאת טעות: היהודים לא רצו בשום פנים לנסוע לישראל. הסיבות להפתעה מוזעת זו: הבטחתו של הנשיא איזנהואר, כי ארצות המערב יקבלו את פליטי הונגריה בנורעות ותחזית. היהודים העדיפו לנסוע לאמריקה ולקנדה.

מערכת סיני, שעוררה את הרושם כי ישראל טבעת בצמחה במלחמה. לפי ליטם, שחיששו מנוח, לא היה כל חשק לישראל מן הפה ההונגרי לפתח ישראלית. העובדה שרבים מבין הפליטים בהונגריה הם דתיים קיצוניים, סולדים מפני ישראל החילונית.

היו שדאגו כי הגורם האחרון לא ייש' כח. בוינה יושב שלמה שרייבר, נשיא אגודת-ישראל בעיר זו, הממשיך לפתח את הדיעה כי על קהילת ישראל להת' בסס בפזורה עד כוא המשיח. הוא ניהל תעמולה פזילה נוד העליה לישראל.

אחד לכל משפחה. בעיני הסוכנות ה' יהודית לא היתה זאת רק חרפה לאומית, אלא גם שואה אירגונית: עם תחילת החר' רף נסתה מערכת המגביות באמריקה. סר ריב הפליטים לעלות לישראל יכול לחבל קשה במערכה זו.

שלמה זלמן שרגאי, מנהל מחלקת הע' ליה של הסוכנות, ביקש להציל את הניתן להציל. מאות שליחים נשלחו לוינה כדי להסמיץ על הפליטים לבוא לארץ. מספר השליחים כמעט הגיע למספר משפחית הפליטים — שליח מכובד אחד לכל משכחה.

השליחים יצגו את כל המחנות. מסעם אגודת-ישראל הישראלית נשלח משה גליק' מן-פורוש, סגן-ראש-העיר בירושלים, ססר לק הודות לעיסקת כלאנר. מן הפעל' המזרחי נשלחו יהודה שפיגל, סגן מנהל משרד-הדתות ושמואל חיינגרטן, יושב-ראש המועצה הדתית בירושלים. פועל-אגודת-ישראל שלחו את יצחק גרוס, איש משק הפע' חיים.

גם שאר המפלגות, מפא"י ועד מפ"ם לא סמנו את ידם בצלחת הישראלית, שלחו את מיטב הכחות. חוץ מד"ר יש' ראל ודולף קסטנר נשלחו כמעט כל העס' קנים הציוניים ממוצא הונגרי כדי לשכנע את חבריהם למוצא להסכים להצלח עצמם.

מפלגות

מלך היהודים

המלה "נשיא", כמו כל מלה אחרת, יכולה להתפרש במובנים שונים. כשנב' חר נחום גולדמן לנשיא ההסתדרות הצ'יונית, חשב על תיאודור הרצל וחיים וייצמן, שני אנשים שנהגו בתפקיד זה כמלכי היהודים. ראשי מפא"י חשבו על יצחק בן-צבי, אדם הממלא בכשרון רב תפקיד של ייצוג.

גולדמן ידע שאין לו מרחב-מחיה בישראל, שעל במתה המדינית רבה הצ'יסות עד כדי כך שכל תנועת-יד עלולה למנוע בצלעותיו של עסקן שכן, אולם בפזורה היהודית, כך קיומה, יהיה תופשי לפעול כראות עיניו. לעיני ההמונים יו' פיע כנציג מוסמך של המדינה ונושא דב' רה.

אשליה זו התנפצה ביום הראשון של מיבצע סיני. לגולדמן לא היה המושג ה' הקלוש ביותר על המיבצע מראש, וגם אחרי שהחל לא ידע מה מגמתו ומה מטרותיו. לעיני המוני היהודים, הנשיא היה ערום.

לא הסכים לנסוע: יהושע לוי, פקיד בגן מנהליה, שהוטמן עזידי תנועת-חרות לסוף לוינה. הסיב: אינני מוכו'.

מועד' לשחיפה. מגובתו של גולד' מן היתה כמעט מובנת מאליה: הוא לא עשה דבר, מלבד חסר כל אינפורמציה היו לו, לכך, שהי סיבות נוספות: • הוא לא רצה לקלקל את יחסיו עם הממשלה האמריקאית. גולדמן אינו רק אורח אמריקאי, אלא גם מאמין בלב שלם שגורלה של ישראל תלוי באמריקה. • הוא לא רצה לקשור את שמו עם המיבצע, מתוך חשבון שאם יהיה אר' מעם צורך במתחך בין ישראל והעורבים, והעורבים יסרבו לשבת ליד שולחן אחד עם דויד בן-גוריון, יהיה גולדמן מועמד מתאים.

חשבון זה לא מצא חן בעיני דויד בן-גוריון. הוא החליט לסלק את הנשיא הערום, שמאחוריו אין עומדת שום מפ' לגן גדולה. המועד שנקבע לשחיפה: כי' נוס הועדה-הפועל הציוני המצומצם, בש' בוע' שעבר.

בית-הדאש. תמונת-הענק של הר' צל, לבוש חליפה שחורה וצילינדר גבוה, ומצויד בכסיות ומסל-טילונים, התכוננה מרומו של סיר בנעשה באולם-הישיבות של בנין הסוכנות בירושלים. היה לה על מה להשתמום: זו הפעם הראשונה מזה שש שנים הופע' במקום דויד בן-גוריון בכבודו ובצמנו. עד כה לא הופע' ביבי אפילו בישיבות חסיבות של הועדה-הפועל הרחב.

הכל היה ערוך להוצאה-להורג: מנ' וגמור היה עם כיתת-האש של מפא"י ליצור משבר, שיכריח את גולדמן להיע' לם ולהתפטר. הטאקטיקה המתוכננת: גולד' מן ימתח בלוקר' על מיב"י ייני, יית' קל מיד בטענה מוחצת: איפה הית' אתה? אולם נחום גולדמן לא נולד אתמול. לא לחינם הגיע לכס הנשיאות. הוא בקי מאד במלחמה פוליטית. שעה קלה לפני ההתקפה העתיק את עמדותיו, פתח בקרב מכיחן בלתי-צפוי לגמרי.

על הסוס. כשקם לנאום את נאומו, לא יצא בביקורת על מ"שלת ישראל. להיפך, הוא פתח מיד בנאום סניגוריה ארוך על עצמו, מבלי לחבול אפילו לק' ריאת כתב-האישום.

טען גולדמן: אף שלא קיבל אינפור' מציה מראש, הרי נכנס מיד לפעולה. הוא לא יכול היה להיעל בישראל. לכן נשא באמריקה, הפעיל במלוא הקצב את הר' שק הפוליטי העיקרי שלו: מועדון הנשיאים. נציגי מפא"י המופתעים רק יכלו לה' עלות על שפתותיהם חיוך ספקני מר. הם ידעו כי מועדון הנשיאים, המאגד כביכול את נשיאי כל הארגונים היהודיים החשובים בארצות-הברית, הוא חסר פל ערך. שני הארגונים הבלתי-ציוניים הע' קריים באמריקה, אגודת-ישראל והמועצה היהודית האמריקאית, אינם משתתפים בו כלל. לעומת זאת מיוצגים בו כל אותם הארגונים המשתתפים ממילא פעולה עם התנועה הציונית.

אולם גם אנשי מפא"י ידעו כי הפעם הוצאה הרוח ממפרשיהם. גולדמן, שהב' חין בכך כמותם, עבר מיד להתקפה. טען הוא: מאמציה של גולדה מאיר, להשיג עתה שלום באמצעות האיום הם הרר' אסון, כי באיום שולטים כיום עמן אסיה שהם עוינים את ישראל. אם אלה יארגנו שלום, יהיה זה שלום לרעת ישראל. לער' מת זאת יש לתת שוב את היוזמה ביד התנועה הציונית, קרי: נחום גולדמן. כשנגעלה הישיבה, שוב ישב גולדמן איתן על הסוס. "הצגה גדולה", אמר אחד מיריביו בקמאה.

דת

בפקודת הפירר

כל הסכור כי בישראל אין גאונים לת' עמולה, אינו מכיר את שמואל נוחיל כה' נא. בת בשעה שהמגנזון הרשמי של המז' נה הולך מדוי אל דה' ומפזר פרלמן למויט פרלמן, מנצח המנהל החרוץ של משרד הדת' על מסע-תעמילת הפורץ מדי פעם לכותרות העיתונות המקומית והער' למית.

שיטתו של כהנא לתפרסמה בשעתו צ' מרשת השופר השחורה. לי קטן זל הצג' מהרציון כמוצג היסטורי: השופר ב' חק' עו יהודי אושוץ לפני שנכנסו לתאר' רטאיים. צינ'קאים טענו, אמנם, כי יהודי אושוץ חשבו אז על לתם ולא על תקיעה בשופר, אך דבדי-הבל חלוציים אלה לא הרזי' את כהנא לדעו.

באחד הימים פתח משרד-הדתות בזעקה

החקירה הראשית של העד הראשון היה תה קצרה. התובע, צורדין דוד שור, סגנו של פרקליט המבחן, היה סבור שעל סגן מפקח מחוזי יוסף זיכר להישאל העדות שמסר הנאשם בעת חקירתו במש"טרה, וזה לא הסניגר, שמואל תמיר, סבר אחרת.

זינגר שענה לשאלות התובע בבטחון מופר, היה בטוח פחות בדבריו בעת חקירתו על-ידי תמיר. הוא לא הצליח להיזכר, לישל, אם חקר או לא חקר את שטיינברג בענינו של עמים בן גוריון, ואם שאל אתו או לא שאל אותו אם ניהל תעמולה לטובת הציונים הכלליים בכפרי המושלש.

תקלות נוספות לזכרוננו של קצין המש"טרה הגביה, בעל השפם המודוש, ארעו כשתמיר רצה לדעת אם אמנם חקר זינגר את שטיינברג בדבר הידיעות ששטיינברג היה מספק כביכול למשרדו של תמיר עצמו. זינגר גם לא ידע כלל, ש"מפקח הכללי של המשטרה, יחזקאל סחר, הדוע לעז נות על שערן זה, שנמסר כביכול כמתנת-שחוד לזאב שטיינברג.

פרטים אחרים, שזינגר לא ידע עליהם, היו חשובים לא פחות. הוא לא ידע אפילו שאחמד שומלי, לו הוצא רשיון החלפת מקום המגורים בהמלצתו של שטיינברג, היה מדיע משטרה חתיק. כמוכן, לא ידע גם שאחמד שומלי עבד בשביל המשטרה שנים רבות, סיכן את חייו בתור דמויות יד-ספור.

המושל מתחשב בקצינים. עמור אל טובבו, נציגו של המושל הצבאי במד שילש הצפוני, ידע יותר. חלק מן הדיעות שסיפק בעדותו לבית-המש"ט היו מענינות מאד. שובבו סיפר על דרכי עבר ותו המינהלתית בשעת הוצאת תעודות כניסה ויציאה לאיוורים הסגורים, העיד על אופן הטיפול בבקשתו של אחמד שמלי, שהיתה שיגרתית ביותר.

לדבריו, לא ראה כל סגם במכתב ההמלצה שזאב שטיינברג צירף לבקשתו של שמלי, להשתיק את מקום מגוריו ליפו. לבקשתו של תמיר סיפר העד לבית המשפט על קצינים אחרים של המשטרה, שהמליצו על בקשות דומות, מטעמים ארשיים ביותר. ביניהם:

● המפקח מנחם מיטל, ממ"סרת חד-רה, שביקש מן הממשל הצבאי להתיר את יציאתו של סגיד אצ"ח מהפר עיה. הבקשה היתה חיונית ביותר למשטרת יש-ראל. סגיד מוזס כשכיריים בפרט הפי-רות של מיטל אחר, בנו של המפקח.

● קצין משמר הגבול, עובדיה דובר-נצקי, ביקש את עזרת המ"ש בהוצאת רשיון למחזור עבדול כרים בן 13. גם כאן הסיבה היתה לאומית: מ מוד עובד במשקו של הקצין במושבה בת-שלמה. "כר-גיל", העיד, ש בבני, "אין מתירים יציאתם של נערים שאין בידם תעודות זהות, אך במקרה זה, התחשבתי בעובדה שהמבקש הוא קצין משטרה".

עוד משפט. עדותו של שובבו היתה מאלפת גם בנקודות אחרות. מסעם לפעם, הופתעו הנוכחים באולם לשמוע פרטים נוספים על דרכי פעולתו של הממשל רצ-באי באיוורים הערבים הסגורים. לשאלר תיו של תמיר, הודה העד כי אין שום תקנות כתובות בדבר הנהול של הגשת בקשות יציאה מן האיוורים הסגורים, והת-עדות שיש להגיש בקשר לכך. "יש נוהל פנימי של הממשל", אמר ש בכו.

כאשר נפסקה הישיבה הראשונה של המשפט, נראה היה כאילו התבהרה מעט מטרות מנישי המשפט נגד הקצין שלא רצה לשתוק, נוכח הדחמו מסעמים לא כל כך משטריים.

לעומת זאת הולידה אותה ישיבה מש-פט נוסף:

תמיר הגיש לבית-המשפט גליון אישום, המכיל חמשה פרטי אישמה נגד עד הת-ביעה הראשון. העד: יוסף זינגר, סגן מפקח מחוזי, ראש הענף הפלילי במטה מחוז המרכז. האשמה בכל חג שתי הפרטים: מתן עד ת שקר. העונש המקסימאלי הצפוי, במקרה זה, ורשעה: שב שנות מאסר.

אם ירשה היועץ המשפטי לבית המשפט לקבל גליון אישום זה, יהיה משפטו של זאב שטיינברג נגד יוסף זינגר הרביעי במשפטים הנלווים למשפט הגדול.

● מאחר שכתב האישום הוא נגד קצין משטרה, חייב מנישו לקבל תחילה היתר מיוחד מחיועץ המשפטי של הממשלה.



נאשם שטיינברג (מרכז) עם אשתו ופרקליטו

עבודה ברפת



שטיינברג ומכר ותיק

— מ.ל. סיבה לאומית

מתייצבת לרישום מוקדם. טען בפני הדי שופטים העליונים אולשן, זילברג ולגורי, "היא עדיין איננה יוצאת צבא. בפני החוק, רק בת 18 היא יוצאת צבא. משום כך, חובת ההוכחה הדתית עדיין איננה חלה עליה בשעת ההתייצבות המוקדמת, והיא רשאית להוכיחה עד ליום התייצבותה במחנה הקלט".

היועץ המשפטי לא הכחיש בתשובתו את הטענה, הסתפק בהסברה כי תקנותיו של שר הבטחון נועדו להקל על מעמדת הדי, יום, להסדיר שלבים שלבים, למען הס-דר. על כן, לדעתו, נחשב תאריך הרישום המוקדם, למעשה, כתאריך הקובע לגבי כל הפ רמליות הקשורה בחיול.

השופטים קיבלו את טענת דינאי, הרור לשחרר את הבחורה משרות. ריימונד ואביה פנו בשבחה חזרה לביתם. הם לא התעני-ינו במיוחד במבוכה שהטילו בלשכות הדי, יום, אשר מעתה לא ידעו כמה מבין הבחורות שנרשמו כחייבות גיוס אמנם יר-מיעו בקלט, וכמה מהן יתחמקו ברע שלפני האחרון ממדי התאקיי.

פרשת שטיינברג

עדים מופרים

המשפט הגדול — בירור תביעתו של עמוס בן גריון, נגד שורת המתנגדים-נהל למחצית פברואר. בינתיים התנהל השבוע בבית משפט השלום בתל-אביב משפטו של זאב שטיינברג, הנאשם על-ידי היועץ המשפטי לממשלת ישראל במתן עזרה לאורח ערבי, תושב המושלש, להו-ציא רשיון העתקת מגורים בטענות שחא-היתה זו רק אחת מהסתעפויותיו הקטנות של המשפט הגדול.

אחמד שומלי, הדמות המרכזית במשפט שטיינברג, הסתובב במסדרון. יחד איתו חיכו בסבלות יתר עדי התביעה, שוטרים וקצינים. רובם הורידו בבושה את רא-שיהם, כשהגיע זאב שטיינברג לאולם בית המשפט, נכנס ישר לאולם המשפטים של המשפט מינה מיר. האולם היה מלא וגדוש. הקהל: בלשים לשעבר, בלשים בה-ווה, עתונאים ועורכי דין.

יש לי רושם שמתייחסים להקדשה זו באופן רציני".

הרצינות היתה מוטלת בספק. מה שלא היה מוטל בספק הוא ששוב וזה שמואל זנוחיל כהנא לשפע של פרסומות.

צבא לא מאוחר מדי

כאשר הופיעה ריימונד יצחאק בלשכת הגיוס, היה לה בטחון מלא כי תשחרר משרות צבאי. ברשותה החזיקה אישור מה-רב סעדיה עבדני מפתח-תקעה, והצהרה בשב עה בנוכחות שני עדים, שאישורו כי הינה דתית, שומרת מצוות. לפי חוק שירות הבטחון, היה ערכם של מיסמכים כאלה כערך תעודת שיתרוור מהצבא.

אך לריימונד, חושבת יד המעביר, ליד תל-אביב, חיכתה הפתעה לא נעימה. מנהל לשכת הגיוס המחוזית ביפו סרב להביאה בפני ועדת הערעורים. הנימוק: ריימונד התייצבה מאוחר מדי. אביה של הצעירה, שלא מלאו לה עדיין 17 שנה, סבר אחרת. "אין זה יכול להיות שזה מאוחר מדי, אם היא עוד לא צריכה ללכת לצבא?" שאל בעקשנות. הפקידים הסבירו לו כי חובת הוכחת דתיותה חלה על בתו בעת הרישום המוקדם, שנה או חצי שנה לפני הגיוס הממשי.

משה יצחאק הוקן (70) פנה לעורכר-הדין מאיר דינאי ויצחק לוי עם הגישו בקשה לצו של תנאי לבית-הדין הגבוה לצדק.

הרגע שלפני האחרון. לפי חק שר-רות הבטחון, יוצאת צבא הם כל בחור או בחורה שהגיעו לגיל 18 ונמצאו כשרים על-ידי המוסדות הממשלתיים והרפואיים ה-מתאימים לשרת בצבא הגנה לישראל. בת-קנות שפירסם שר הבטחון על סמך חוק זה, נאמר שלשכות הגיוס יקראו לבחורים ובחורות בגיל 17 עד 17 וחצי שנה, לדי-שום והתייצבות מוקדמים. ישוחררו משיר-רות רק אלה שהיוו בלתי-כשרים לו מסיבה רפואית, אישית, משפחתית או דתית. מצויין בחוקים ובתקנות אלה, צלה-עורך הדין דינאי לירושלים. כשהבתורה

מן היהודים, שרצו לעלות לישראל, לא יכלו לבוא. ואילו אותם שלא היו מקרים סוציאליים לא גילו כל נכונות לבוא לי-ישראל: העשירים נשארו במארוק. ממשלת מארוק, בת יש שר יהודי, הבטיחה להם שיוון מלא, קיימה עד כה הבטחה זו.

הגל שלא הגיע. בפעם השניה התער-רה הבעיה לגבי יהדות מצריים. כאשר נודע לראשונה על רדיפת היהודים בידי ממשלת עבד אל-נאצר, היה ברור כי גל עצום של פליטים עומד להציף את ישראל. הוא לא הגיע.

מה קרה? למרות ידיעות-הבהלה, נסת-בר כי כמעט כל היהודים שהורשו להי-שאר במצרים העדיפו לעשות זאת. ואילו גדולה: אלמוני גנב את השופר. הידיעה הרעישת את העתונות. הודעה רדמה הר-דעה. כהנא עצמו מנה אל לבו היהודי הרחום של הגב. תארץ כולה דאגה לשופר הקטן.

כשהגיע המסע לשיאו, נמצא לפתע השופר. הוא הוחזר בארחת כלא למקום ממנו נעלם, בחשכת לילה. איש לא ידע איך. אולם שוב הקדישה העתונות מקום נרחב לשופר. לא נשאר איש שלא שמע עליו. **מפתח חזר בלילה.** בפעם אחרת ביקר בארץ החזן משה קוסוביצקי, לשעבר חזן בית-הכנסת ברחוב טלומצקה ביר-שה. בקבלת-הפנים לכבודו קם גואם אחרי גואם, נשא גואם שיגרת. האחרון היה שמואל זנוחיל כהנא. גואמו שלו לא היה שיגרת.

בריסטה דרמטית הוציא מכיסו מפתח גדול וחלוד. רמעות עלו לעיני המסובים לשמע הסיפור: יהודי אלמוני התפרץ בכי-לה גשום וסוער לדירתו של כהנא, סיפר שהיה האיש האחרון שביקר בבית-הכנסת ברחוב טלומצקי לפני השמדתו בידי הנא-צים. הוציא את המפתח מן המנעול. הוא ביקש את כהנא לשמור על המפתח ולמסרו לאיש הראי לכך.

הסיים היה ברור: כהנא הגיש את ה-מפתח באופן חגיגי לקוסוביצקי, כאדם הר-אוי לכך. היה זה רק אחד הערכים ההיס-טוריים שנוצרו על-ידי כהנא ביד אמן.

מתי מת היטלר. ככל תועמלן טוב, ידע כהנא שאין להסתיק ממלכתה הקודש-אף ליום אחד. נושא-התעמולה חייב להי-ראות לעיני הקהל בלי הרף. לכן, אף שרק החודש ה-5.45... עד כה היה בשבועון טיים (שהכתיר אותו ל"שר ה-תות של ישראל"), יצר שוב ידיעה מרע-רה.

היא הופיעה תחילה בידיעות אחרונות, בעמוד הראשון: "מיסמן סנסציוני, השופר-אור חדש על פרשת התאבדות של היטלר בסוף מלחמת-העולם השניה, נתגלה בירר-שלים. בין הספרים שמשרד הדתות קיבל לא-אורנה, הוקן כי הצלת ספריות מהגר-לה נמצא גם ספר גאומי של היטלר שהוצא במינכן.

בשער הספר הקדשה בכתב ידה של א. בראון, מזכירתו ואהובתו של היטלר, הנושאת את התאריך 7.5.45... עד כה היה יום ה-30 באפריל מקובל כיום התאבדותם של היטלר ואחיה בראון.

מקור הידיעה, היה, כמובן, שמואל זנ-חיל כהנא. הוא הבריק מיד את הידיעה למוסד בינלאומיים ולהיסטוריון הכרי-סי שחקר את מותו של היטלר. ידיעות ארוכות יותר הופיעו גם בעיתונים ישרא-ליים אחרים. רק פרס אחד שונה: ההקדשה לא היתה כתובה בידי אחיה בראון, אלא ארנה בראון.

אשת המפתחורין בבונקר. הסיפור היה יכול להפוך לסנסציה בינא מית. אר-לם אצל הבקאים בפרשת מותו של היט-לר, עורר רק חיוך ספקני. מיטב החוקר-יום סיפרו במותו של היטלר, בבונקר של משרדו, כמעט לא השאירו שמץ של ספק ביחס לפרטים: הפיצר ירה באחיה בראון, אשתו החוקית, ובעצמו. אחר-כך הוצאו הגויות על-ידי גאמנוי לחצר בשכת הוצא-צלה, נשרפו כליל בעזרת כמה פחים של נפט.

בבונקר לא היה שום אדם בשם "ארנה בראון". העיד משה תבור, פרשן דבר: "מישהו מחוסר-טעם חמד לצון... הידיעה, שיש לה ריח סנסציוני וול, הוברקה על-ידי כתבי-הזל לעולם, ועתה צוחקים על חש-בוננו בכל רחבי תבל". אולם אפילו ביקורת חריפה זו לא יכלה לייאש את שמואל זנוחיל כהנא. הוא לא הכחיש שמסר את הפרטים לכתבי-הזל, אולם, שאל בתמימות, מניין הבטחון שלא היתה גם ארנה בראון אחת בבונקר של היטלר? מהמניות שהגיעו אלי בענין זה

חמישה בזחלים אבוד



חיים רוטקוף

באחד הקרבות הגדולים של צה"ל, בחור שנים האחרונים לפני מערכת סיני, התפרסם זחלם אחד. בעברו על פני מוצב א ייב, כדי לחלץ כוח מנותק, נפגע הזחלם על ידי באזוקה, יצא מכלל פעולה.

בתוך הזחלם ישב חיים רוטקוף, בן קבלן צבאי יליד פולין, פצוע מסיסים בגבו. הוא קפץ עם חברו החוצה. גם שלושה חיילים אחרים נתקעו במקום. חמשה צעירים מצאו את עצמם בודדים, עמוק בשטח אויב. הם הבינו היטב מה פירוש הדבר: לפי הסימנים, היו אבודים.

חיים רוטקוף בא לפעולה בהתנדבות. הוא היה בדופשה כששמע על ההכנות, מיהר לחזור ליחידה. הוא לא היה אדם הנכנע לגורל. הוא הציע את ההצעה היחידה שנת קבלה על הדעת: יחד עם חבריו הסתער על המוצב החזק הקרוב ביותר, כמעט כבש אותו כולו מידי הערבים המופתעים. כשהגיעו לכביש הישראלי, מצאו כי שיירת יחידתם עוד נמצאת שם.

שעות אלה אחרי קחי האויב, בין חיים ומות, היו חוויה נוראה. חיים רוטקוף לא סיפר לאיש מה התרחש בלבו. בעיני כולם היה פשוט חייל חסון ששמר על קוררוחו בשעת משבר והציל את עצמו ואת חבריו.

אולם חברו הקרוב ביותר ידע אחרת. למחרת היום בא חיים להתארח אצלו. בערב, לפני שכבס לישון, העיר בחיור: "שמע, אם אקום פתאום בלילה, אל חיבהל" בלילה שמע החבר לפתע צעקות. הוא קפץ ממיטתו, ראה את חיים עומד וצועק מתוך שינה. הוא העיר אותו. איש לא היה מאמין כי חיים רוטקוף יכול בכלל לדעת סיוט מהו. ביחידה קראו לו "סמל מוראלי". הוא בא ממשק, שב עסק בעיקר בדיג. היינו יושבים ערבים שלמים איתו, צוחקים ושרים וצועקים, נזכר אחד החברים. בעיקר הצטיין חיים בשירת אופירות היתוליות, שפירסמו את שמו ברבים בכל רחבי היחידה.

כאשר קיבלה היחידה תחתונים לבנים ארוכים, הבין חיים מיד שיש כאן מקום לתעלול. הוא הלביש את חבריו בתחתונים אלה, הוריד אותם בתנועות באלס, הוביל אותם לאולם השקס. באמצע ההופעה האומנותית רבתי הרושם, גורשה הלהקה בבושת פנים על ידי המפקדים. אף כי היה סייר מצ'ין, היתה אהבתו האמיתית נתונה לחבלה, מקצוע שלא ניתן לו לעסוק בו. פעם, בהיעדר הקצינים, המציא משחק חדש: אריות ח'מר'הנפץ בחבילה הקשורה לחבל ארוך, הצתת החבילה תוך כדי זריקה. היה זה פאנטזי מקורי של חיים.

אחרי הופעות של פרשת הזחלים, ניסה חברו לבדור, לקח את חיים לפגישות עם חברתו. לאט לאט התאושש. הוא שם עינו על אחת הבנות, החל הולך עמה בדיוק כשנשלחה היחידה לקרבות סיני. הערתו של חיים, בן ה-19: "חבל".

הוא לא ידע עדיין כי נחלץ מוזהלם אחד רק כדי להקריב את חייו למען זחלם שני. באחד הקרבות הדרים ביותר של מערכת סיני נקראו חיים וחבריו לחלץ זחלם שפגע. בלי כוונה נכנסו לקו האש של עמדה מצרית חבויה. חמשה אנשים קפצו לתוך עמדה, אולם המקלעים המצריים פוררו את העמדה לאט לאט, הרגו את כל החמישה. רבטוראי חיים רוטקוף נמצא למחרת היום, נפגע על ידי עשרות כדורים בכל חלקי גופו.



טאנקים ותותחים מעץ



שאול מימון

"לסמל שאול מימון אישם בדרום, דרישת שלום מאשתך..." הודיע הקריין ברידיו. שאול מימון לא שמע את ההודעה — הוא לא היה בחיים. יום לפני כן, באחד מקרבות הרמים בחצי האי, נפגע הטאנק בו ישב.

שאול הספיק לקפוץ מן הטאנק הבוער, אך הבחין לפתע כי חברו נשאר בפנים. הא חזר כדי להצילו. בלהבות נספו שניהם — הוא והחבר, אשר אחיו גר עמו בבית אחד בשיכון דורה בנתניה. שניהם נקברו בהר הרצל, אחרי שוהו בעזרת בדיקות מיוחדות. לא היה זה סוף בלתי-צפוי לחייו של ה צעיר הרחב, נמוך-הקומה. הצבא קסם לו כל חייו. עוד בהיותו ילד בטרופולי השתמש בכשרונו לעבודות כדי להכין טאנקים, תותחים ואקדחים מעץ. הוא שמר על תחביב זה עד סוף ימיו. בדירה בשיכון דורה, שחדרה מסויידים בטעם מזרחי עליו, נשארו הארונות מלאים אוניות-קסנות, מחרוזות וקר שוטים דומים. האוניה הגדולה ביותר, שח' לונ תיה העגולים מוארים מבפנים בעזרת סוללה, נושאת בגאחה את השם "מרי" — שם אשתו ושם אחותו הקטנה, בת ה-12, הצעירה מבין 11 אחים ואחיות.

באלבום התמונות שלו, עליו כתב בכתב יד לועזי יפה, "מימון סאוליו", ישנה רק אמונה אורחית אחת: תמונת טכס הנשואין, שנערך לפני עשרה חדשים במועדון תנועת החרות בנתניה, ואשר בו נמכרה עוגת הנשואין ב"הגרלה אמריקאית" במחיר 175 ל"י לקרן המגן. כל שאר התמונות הן צבאיות — שאול על הטאנק, שאול בתמרון, שאול באימונים ובחזרת אנשי היחידה. תמונה אחת מראה את מפקד הטאנק שאול מימון עומד בצריח, עובר בגאחה על פני ההמונים במצעד יום-העצמאות.

צבאיות זו מצאה לה גם ביטוי בהשקפות פוליטיות. הנער שעבד בחנות של אביו לצרכי אינסטלציה בטרופולי, היה בן 12 כאשר פרצו מהומות נגד היהודים בעיר זו. תשובתו היתה הצטרפות לארגון מחתרתי. אותה שעה סערה בארץ מלחמתם של אצ"ל ולח"י נגד הבריטים. מדי פעם נעלם שאול מן הבית. המשפחה שמרה לב כי תמיד אחרי היעלמות זו, הופיעה למחרת היום יריעה בעתון-הבוקר, על פצצה שהתפוצצה במועדון או במחנה בריטי. פעמיים ניסה שאול לפרוץ את המצור הבריטי ולהגיע לארץ. פעמיים נתפסה הספינה על ידי הבריטים והחזרה לטרופולי. בפעם השלישית הצליח, הגיע לשורות אצ"ל. כעבור זמן-מה עלתה גם המשפחה, שוכנה זמנית בבית-העולים בנתניה.

אחרי שירותו בצבא הגיע גם שאול לבית-העולים. שם הכיר צעירה מטרופולי. הלך עמה ארבע שנים לפני שערך את החתונה, בה זכה ל-200 מתנות. מאז עבד קשה כפועל מתכת, חסך את כספו, הצליח לבסוף לסדר שיכון. ביום שנהרג היה צריך להיכנס לדירה. בכל זאת, את מטרותו העיקרית לא השיג. הוא רצה להיות קצין. הוא עבר קורס-קצינים, אך נכשל בשל אידיעות השפה על בריה. לפני שנקרא למלחמה, הגיש ערעור. ביום הששי קיבל את צו-ההתייבות. "תהיה אמיץ", ניסתה אמו לנחם אותו. "איפה", צחק שאול. "אני כל-כך מבוסס שקוראים לי".

השבוע עמדו ההורים על קברם,
קברם הרענן של יקירי העם
חללי הסיבוב השני,
שהקריבו את חייהם הצעירים
בחולות של רפיח,
במיצר הרי הגרנית של המיטלה,
בין גבעות אבו-עגילה
ובכל אשר נשאם גורל המלחמה
גורל אכזר, אך פקוח-עיניים
שפגע בטובים.

זו פריהם
ההזו כלבים
ריאציונה

למתי עבור בגדיו, עבור הרופאים. עכ" שיו, בדיוק כשהתחיל לעזור לי, לקחו אוי תו. מה אני יכול לעשות? ברוך דיין אמת."



ישראל אברהם

כמוות אהבת עזה

"תמסרו דרישת שלום לדוקטור בקמן" בר קש סגן ראש העיר החדש של עזה, מוניר אל-ראיס, את העונאים ששוחחו עמו אחרי הכיבוש. "הא טיפל בי כשהייתי ילד" כונתו היתה לרופא כללי מנתניה, גבר ממושקף בעל מיבטא רוסי מובהק, שנשלח בשנות ה-20 על-ידי הוסה לספל ב-23 ה' משפחות היהודיות בעזה. שימש שם מעין מוכתר של העדה היהודית, עד לבריחתה במאורעות 1929. בתור שכזה השתתף ב' קבלות הפנים לאורחים מכ בדים שבאו ל' עיר, כמו הנציב העליון וחאגי אמין אל-חוסייני. באותה שעה גולד גם בנו היחיד, ישעיהו.

עזה היתה גורלו של ישעיהו. הוא נכסף אליה כל חייו. יתכן שבגללה הצטרף לח"י, נמנה עם לוחמיה. במלחמת תש"ח, כחייל בחטיבתו של יצחק שדה, כמעט הגיע אליה, אחרי שנפצע בגרלו בבית-נבללה ובזרועו בפאלוגיה. בתום המלחמה התיישב בנחלה יאיר, לא רחוק מגבול רצועת-עזה, כתב על "אותו גבול שלא נכיר בו בתור גבול". אחר כך, כשהפך לדייג, דג במימיה העשירים בדגים של עזה, כמעט נתפס על-ידי סירות-המשמר המצריות.

ישעיהו גדל לבדו בבית, אחרי נשואי אהותו הבכורה. אולי בשל כך התקשר כל כך לחבריו, תכונה שרדפה אחריו כל החיים. בכתה אמו, אשה קטנה ולבבית, גם היא בעלת מיבטא רוסי בולט: "חבר היה אצלו יותר מאבא ואמא. בשביל חבר עשה את הכל. עם חבר התקשר לעולמים". הוא חתם על שטרות למען חברים, שהוריו נאלצו לשלמם. בגלל חבריו הצטרף לנחלת-יאיר. בגלל חבריו הלך לדייג, אחרי שהמשק התפרק.

רק בקושי רב עלה בידי הוריו לשכנעו לקבל סוף-סוף עבודה סדירה במשרד מסי-הכנסה בנתניה. שם הבטיח הלוואה גדולה לאחד הפקידים, הביא הביתה פקיד שני, אב לילדים רבים, ונתן לו במתנה זוג מכנסיים. בינתיים למד בשביל תעודת-בגרות.

יתכן שהשלמתו עם החיים הסדירים של פקיד חרוץ ומצליח נבעה מהשפעתה של חברתו, אחית מרמתיגו, שהחל הולך עמה לפני למעלה משלוש שנים. סוף-סוף נעשו כל הסידורים לחתונה. אולם בינתיים קיבל את צו-הגיוס והוא יצא לדרך שממנה לא חזר.

החתונה לא התקיימה. שתי התכונות העיקריות בחייו של ישעיהו בקמן חרצו את דינו: מסירותו הקיצונית לחברים ומשיכתו לעזה. בבוקר עוד הספיק הטוראי בן ה-30 לחזות בכיבוש עזה. אחר-הצהריים, אישם באזור הרצועה, נתברר שישנם פצועים בשטח. כשנח בקשו מתנדבים להוציאם, ראה שייקה כי אחד מחבריו הטובים, סעדיה קירה, מתנדב. מיד התנדב גם הוא. חבר שלישי הצטרף. בדרכם אל פצוע, עלה האמבולנס על מקש, שלושת יושביו נהרגו.

בין הבאים לנחם את ההורים, היו גם חברים שהוא חתם עבורם שטרות ושאת חובותיהם שילם. האם לא הזכירה להם זאת. היא זכרה שפעם אמר לה ישעיהו: "אם תגיד דבר כזה, אברח מן הבית."

קה של פצצת מרגמה הרעידה את האחיה. החובש המחלקתי נפל ליד האיש שביקש להציל.



איזו מושקוביץ

בילל בתקופת-השיא. ארבעים חנויות מסור גים שונים נשארו כדי לשרת 200 משפחות אחרונות אלה.

לשוא רץ הדוד אל המוסדות, ביקש שגם אותו יעבירו אל אחד השיכונים, כדי שיוכל להעביר לשם את חג תו. הוא לא קיבל רשות זו. כי בכל השיכונים היו צרכניות, ולא היה שום צורך בחנות פרטית של חנוני מארוקאי.

מפעם לפעם עבד ישראל בעבודות זמניות. בשאר הימים עמד בחנות, עזר ל' דודו הנכה.

מפתח צריף חנות-המכילת אפשר לר' אות מחוק בנין גדול, המשקיף על הים. זהו הסמל של עולם אחר, רחוק מאד ו' שונה מאד: מלון אכדיה. ישראל השתדל להשיג עבודה שם, הצליח במקרה. היתה זאת עבודת-קבע כמגהץ. את מקומו בחנות תפס בן-הדוד הבכור, בן 15, לפני כמה חרשים החל ישראל אפילו נתן את עזר נז באחת מבנות המעברה, צעירה חגיגית מעולות מארוקו.

את האפילוג אמר הדוד: "הוא היה כמו בני. גידלתי אותו במשך 24 שנים. פיר' נסתי א תו, שלחתי אותו לבית-הספר, שר



ישעיהו בקמן

כך, כשהפך לדייג, דג במימיה העשירים בדגים של עזה, כמעט נתפס על-ידי סירות-המשמר המצריות.

ישעיהו גדל לבדו בבית, אחרי נשואי אהותו הבכורה. אולי בשל כך התקשר כל כך לחבריו, תכונה שרדפה אחריו כל החיים. בכתה אמו, אשה קטנה ולבבית, גם היא בעלת מיבטא רוסי בולט: "חבר היה אצלו יותר מאבא ואמא. בשביל חבר עשה את הכל. עם חבר התקשר לעולמים". הוא חתם על שטרות למען חברים, שהוריו נאלצו לשלמם. בגלל חבריו הצטרף לנחלת-יאיר. בגלל חבריו הלך לדייג, אחרי שהמשק התפרק.

רק בקושי רב עלה בידי הוריו לשכנעו לקבל סוף-סוף עבודה סדירה במשרד מסי-הכנסה בנתניה. שם הבטיח הלוואה גדולה לאחד הפקידים, הביא הביתה פקיד שני, אב לילדים רבים, ונתן לו במתנה זוג מכנסיים. בינתיים למד בשביל תעודת-בגרות.

יתכן שהשלמתו עם החיים הסדירים של פקיד חרוץ ומצליח נבעה מהשפעתה של חברתו, אחית מרמתיגו, שהחל הולך עמה לפני למעלה משלוש שנים. סוף-סוף נעשו כל הסידורים לחתונה. אולם בינתיים קיבל את צו-הגיוס והוא יצא לדרך שממנה לא חזר.

החתונה לא התקיימה. שתי התכונות העיקריות בחייו של ישעיהו בקמן חרצו את דינו: מסירותו הקיצונית לחברים ומשיכתו לעזה. בבוקר עוד הספיק הטוראי בן ה-30 לחזות בכיבוש עזה. אחר-הצהריים, אישם באזור הרצועה, נתברר שישנם פצועים בשטח. כשנח בקשו מתנדבים להוציאם, ראה שייקה כי אחד מחבריו הטובים, סעדיה קירה, מתנדב. מיד התנדב גם הוא. חבר שלישי הצטרף. בדרכם אל פצוע, עלה האמבולנס על מקש, שלושת יושביו נהרגו.

בין הבאים לנחם את ההורים, היו גם חברים שהוא חתם עבורם שטרות ושאת חובותיהם שילם. האם לא הזכירה להם זאת. היא זכרה שפעם אמר לה ישעיהו: "אם תגיד דבר כזה, אברח מן הבית."

של יכדות בתנאים הנוראים של אירופה הנאצית. באופן יחסי היה למשפחת מוש' קוביץ מול: אמנם נלקח האב למחנה עבודה, אולם חיי המשפחה ניצלו. אחרי המלחמה עבד איזו בחנות ממשלתית לג' לנטריה בערבים למד בקורסים של בית ספר תיכון. כשעלה לארץ ויתר גם על כך, הסתפק בעבודתו כנהג, לפעמים כמי שאת, לפעמים במונית, לפעמים בסנדר.

איזו לא היה טיפוס המבליט את עצ' מו, בוודאי לא חלם על עצמו כעל גיבור המקריב את עצמו במעשה-גיבורה גדול למען הוולת. אולם הוא היה חובש מחלק' תי. בשעת הפגזה, כשכל ייצור אנושי אחר משתדל להיכנס לחיק האדמה, לחפור ביזיו עוד כמה סנטימטרים של בטחון, החובש הוא האיש המתרומם בתופת, בהי' שמץ הקריאה הנואשת מפי פצוע. בין הפצצות והפגזים השורקים, תפקידו לקום, להסתכן, לרוץ, להגיש עזרה.

כך עשה גם איזו מושקוביץ, הצעיר חסר היומרות. נשמעה הקריאה "חובש!" הוא קם ממקומו, רץ לעבר הצועק. שרי

יתום אחד מקזבלנקה

לדוד לא היתה פרנסה. במשך שלוש שנים ישב עם תשעת ילדיו בשני חדרי הצריף, המלא כולו מיטות, מכר בזה אחר זה כל אשר היה לו — תכשיטים, זהב, כלי רסף, בגדים — כדי להביא פת' לחם לפי בני המשפחה. ישראל היה בצ' בא, אליו נלקח מיד עם בואו לשער' העליה, שירת שנתיים וחצי באחד מגדודי חיל-הרגלים. הוא לא נשלח לשום קורס, אבל גם לא היו לו שום צרות. הדוד אמר לו: "אל תעשה שום קונצים". הוא היה חיל שקט.

בינתיים נעשה מצב המשפחה נואש. רק אז וכה הדוד להצלה: ניתנה לו הר' שות לפתוח חנות-מכולת. באחד הצריפים הקטנים במרכז המעברה.

היתה זאת הצלה מדומה. כי בינתיים הוחלט לחסל את המעברה. משפחה אחרי משפחה עברה לשיכון-קבע, צריף אחרי צריף פורק. לבסוף נשארו רק 200 מש' פחות, מבין 970 המשפחות שאיכלסו את

סיפורו של ישראל אברהם הוא סיפורם של עלי מארוקאי, שבט שזכה ליחס פחות צודק מכל שבט אחר במדינה. ישראל היה יתום. מעולם לא הכיר את אביו, את אמו, אחים או אחיות. דודו, מסעוד אוולאי, שעוד היה רחוק, לקח או' תו אליו. כשנשא הדוד אשה, הפך ישראל בן בכור במשפחה, אליה הצטרפו בזה אחר זה תשעה ילדים נוספים.

הדוד, סוחר-צבעים אמיד בקזבלנקה, היה ציוני, דיבר מעט עברית, אסף כל ימיו כסף עבור הקרן-הקיימת. כשנפתחה שער' הארץ, מכר את כל רכושו, קנה זהב ותכשיטים, מיהר לעלות לישראל. זה היה בשנת 1950.

אולם כשבא לארץ, לא הכירו איש. לאיש גם לא היה איכפת אם היה ציוני או לא. הוא היה סתם מארוקאי. בתור סתם מא' רוקאי נשלח למעברת גליל, ליד הרצליה, ערימה עצומה של צריפים שהועמסו ללא סדר על אחת הגבעות.

בלי רצח בעיניים

דן צור היה דמות — דמות שלא הגיעה לגיל 21.

ימים מעטים אחרי מותו ה' צגה בתל-אביב הצגת הבכורה של מחזה רגיל, שגיבורו הוא דני קרש, הצעיר הריקני המחפש את המחר. דני צור היה בדיוק ההיפך המוחלט: הצעיר אשר המחר רדף אחריו.

כשהיה ילד קטן אמר לו אביו, המיקרוביולוג, שעליו להתחזק מכות למי שמכה אותו. השיב דני הילד: "אמרת לי שאסור להכות אדם חלש ממני. אם הוא חזק ממני, אני לא יכול להכות אותו. אז את מי אכה?" דני לא הכה אדם בחייו. בבית-הספר לא יכול היה לעבור בשתיקה על דברי המורים שלא נראו לו צודקים או נכונים. כבר בגיל צעיר התחכם בשעורי ההיסטוריה. ככל אידיאליסט, המבקש את הצדק המוחלט, הגיע אל הקצה. בגיל 16, כשהיה חבר התנועה-המאוחדת, כתב שיר שהודפס בעתון השמאל, דבר שגרם לויכוח בתנועה ולה צאתו ממנה. כעבור שבוע ביקשורו לחזור. א לם בהשפעת האם נכנס תלמיד השמינית לתנועת השומר-הצעיר, אחד המעטים שלא נתגלגלו לתנועת-הנוער במקרה, אלא בהכרה מלאה.

גם בתנ עתו החדשה לא קיבל כל דבר כתורה מסיני. הוא מתח ביקורת על הקו שנראה לו הססני מדי, ביחוד כיבוש השלום עם עמי ערב. כל אותו זמן קיימו חניכיו לשעבר בתנועה-המאוחדת את הקשר עמו, אף שנמנע בקפדנות מלהשתמש בהשפעתו כדי להעביר גם אותם. כתב מתכוון על אותה תקופה: "הוא היה הטיפוס המובהק של בן-תרבות רודף צדק ושלום. הוא בודאי ששנא שפיכת-דמים ומלחמה. בהזמנות אחת סיפר לי על התגששויות גב ל ועל הטיפול באוייב. ראיתי שלא רק המעשה, כי אם עצם הסיפור מכאיב לו. מעטים היו דומים לו במסירותם לרעיון הצדק הסוציאלי, לאהבת הארץ וליחסי עמים הוגנים. הוא חי כל דבר בצורה העמוקה ביותר."

להורים, שלא היו רק אב ואם, אלא גם בו להמשיך בלימודים, אולם דני רצה לשלב את ספריו בחיי הגשמה. במשך קרא ספרים על חקלאות, נרשם לקורסים לעתונות ומסעים. הועדוע הגדול בא בוועידת ה-20 של המפי' לגה הקומוניסטית הסובייטית, ששברה את פולחן סטאלין. דני עבר משבר פוליטי קשה. בשקט, בגלי שאיש יריגש בכך, הוציא את תמונת סטאלין מתחת לזכוכית שולחנו ב' בית. השקפותיו התגבשו ביתר שלמות. דני, שונאה-מלחמה בכל נימי נפשו, הפך לר' חס טוב בנח"ל, הוא סלד מסיסמות כמו "רצח בעיניים", שזועזעו גם את הריו, שניהם הומאניסטים מושבעים. הוא התנדד לשיטת העונשים הצבאית. למפקדו בחר, כמי תנה לסיום קורס, את הספר העונש בחינוך. אולם היה לו סיפוק נסתר בהתגברותו על הפחד ועל חולשת גופו בקרבות ובצניחות.

טוראיראשון דני צור, דמ ת 20, הופל על ידי כדורי הרובה של חייל מצרי אחרי אחד הקרבות. כשיצא עם חברו לסרוק את השטח, בתיקו הצבאי נמצאה רשימה מלאה של תוכניות לכל חגי השנה הבאה במשק.



דן צור

אדם צעק: "חובש!"

הרומנית, נשאר גלמוד עם בתו הצעירה, בצריף הירוק הקטן של שיכון עמידר. הבת הבכורה נשארה ברומניה, ממנה לא הורשתה לצאת. הבת השניה נשאה, חיה עם בעלה במושב.

הבת הקטנה היתה מרכז חייו של איזו. הוא שילם את שכר הלימוד של בת ה-15, בעלת הפנים הסלאביות הטיפוסיות, הלר' מדת בבית-ספר תיכוני למסחר, מקוה לה' יות פקידה. לצורך זה ויתר איזו לבע' שה על כל חיים פרטיים משלו. הוא לא נשא אשה מתוסר אמצעים, לא התחבר עם חברה קבועה.

בערבים ישב בביתו, או ירד למרכז ה' מושבה, הסתובב שם עם חברים מבני המקום, הלך לסרט. בשבתות נסע להר' צליה, לעתים רחוקות גם לתל-אביב. הוא היה רק בשביל הבית, "אומרת האחות. את כל הכסף מסר לאבא."

יתכן כי מסירות זו לבית היתה תוצאה

"טוראי איזו מושקוביץ. בן 23. ילד רומניה. עלה לארץ ב'1951 ושנה לאחר מכן התגייס לצה"ל. בעל השכלה עממית, חובש רעננה, שם עבד כנהג מונית. הש' איר הורים.

"היה חובש מחלקתי. נמוך ומוצק, בעל שער שחור. מכונס ומסוגר."

"טוראי מושקוביץ נפל בקרב על מוצב מצרי, בעת הפגזה."

זהו ההודעה של יחידת חיל-הרגלים המ' מונע, אליה השתייך. ומה שאין כמעט מה להוסיף לה. כי איזו, ששמו האמיתי היה יצחק, לא שיתף איש בחייוותיו הפני' מיות. גם שתי אחיותיו ואביו כמעט איל-מים כמיהו.

נפילתו היתה המכה השניה שירדה תוך שנים מעטות על האב בן ה-60, שאינו עובד מפאת מחלת-סוכר. המורה. לפני שנתיים נפטרה האם החולה, האב, שהיה עגלון בעל עגלה וסוס בעיר פוקשאן

האקורד האחרון

הטור הממוצע של חטיבה 9 הגיע למבואות דהב, נחה מדבר קטן, הגן זה הראשונה על חוף מפרץ אילת, אליה הגיע אחרי שלושה ימים במדבר. ממקדחחטיבה שלה את המשמר הקדמי לכף שאת המקום ולהבטיח מעבר חופשי לחטיבה בדרכה ל שארם אלישיך.

החוד, מורדב מסיים ונחלים, התפרש בשפך התארי הרחב; עלה על מטעי התמרים שלאורך החוף. שום תנועה לא נראתה בשטח. במרכז הכפר גילו המסתערים קבר זה קטנה של בדואים. הם ספרו כי חיילי משמר הגבול הסודאנים הסתתרו בתוך סבך המטע, בראתם את הישראלים מתקרבים.

אנשי החולמים הראשונים ירדו, החלו סורקים את הסבך ברגל. קשה היה לראות יותר מאשר מטר אחד, לכל צד שהוא, בין גזעי העצים ומחצלות המגן. ואז, לפי תע, נשמעה שריקה חדה ואוריה התפרצות. לפני שמישהו ידע מה קרה, היה אחד הסורקים מוטל על האדמה, הרוב ושוב שריקה. בזה אחר זה, נפגעו ונהרגו באותו מקום עוד שני לוחמים, מכוריו של רובאי מצרי מסתתר. בין ההרוגים היה גם ראובן ירון.

היה זה האקורד האחרון בשירת חייו של אדם, שהוקדשו למוסיקה. לא היתה זאת כלה מגניבה עליונה עוד בילדותו התחם ראובן, כשהשמידו הנאצים את כל משפחתו, ובראשה את אביו, הרב הראשי של העיר היוגוסלבית זאגרב, איש שהצליח



ראובן ירון

להציל יהודים רבים הודות לקשריו עם הקרדינל הקאטולי המפורסם סטפינאק.

כילד, בא ראובן לקיבוץ שעריהעמקים. מעיד אחר במשק: "גורלו הטראגי לא הטביע את חותמו על נפשו הרכה. כשתיל רך הועבר לקרקע חדשה, ונקלט בה להפליא. במוסד החינוכי של משק שריר נגלה כשרונו המוסיקאי הבלתי־רגיל: הוא ניצח על מקהלות השתלם בקורסים, חיבר מגנינות שנוגנו בססטיבלים בינלאומיים וזכו לפרסים.

כמבוגר לא הספיק לשהות זמן רב במשק. אחרי שנתיים וחצי בנחל, יצא לי שנת השתלמות מוסיקאית. ביתנים הכיר את אראלה סדנאי, צעירה מתל־יוסף, נשא איתו תה לפני כמה חודשים לאשה, והביאה לשער־העמקים.

כשחזר למשק, נרתם מיד לפעולה התרבותית. במשפט ציבורי על הפעולה התרבותית במשק הופיע כקטגור, נאם נאם חוצץ־להבות נגד אי־פיתוח המספיק של הכוחות האמנותיים במשק. בחום הנאום, שעשה רושם עמוק על החברים, היה ברור כי ראובן יבחר השנה לחבר ועדת התרבות.

לפני שנים, כשיצא למוסד החינוכי, נאם נאום נלהב באוזני חבריו למשק: "אנחנו מלאי התלהבות ורצון לחרוש את שדה החיים הקיבוציים..." בני המשק, צעירים שונאי מליצות, חייכו במקצת. סיכם הש"בוע איש הקיבוץ: "הוא קיים אף אשר הבטיח — הא חרש בהתלהבות את שדה חייו, תוך שירת חורשים אדירה." היא נמסכה במטע — רחוק ממטעי תבית.

בן עשר עם רובה

למשפחת לקסמן היו ארבעה ילדים: שלר שה בניים ובת אחת. אברהם היה הבן השלישי. אולם דוקא בו תלו הוריו תקוות גדולות. מגיל צעיר אמרו עליו כל מכ"ריו: "יש לו ראש טוב, הוא יהיה פעם אדם גדול." גם ההורים רצו שבנם יהיה אדם חשוב. כשגדל אברהם עצמו, רצה בכך גם הוא.

משפחת לקסמן לא שבעה נחת כמעט מעולם. האב היה סוחר לא אמיד בעיר אוהנבה, בפולניה. אברהם נולד בסוף שנת 1937. כשהיה בן שנתיים וחצי, פרצה מלחמת העולם השנייה. כשאורונים ממטירים פצצות מעל לראשיה, ברח משפחת לקסמן מביתה לעבר הגבול הרוסי.

באמצע הדרך התקרה אברהם וחלה. ימים רבים ריחף בין החיים והמות. לבסוף הבריאה המשפחה נשלחה למחנה עבודה בסיביר, שם היתה כשלוש שנים. כאשר התארגן הצבא הפולני בחסות הרוסים, ניתן למשפחת לקסמן לעבור מסיביר לקא

זאכסטאן, שם התרכזו הצבא הפולני. עם תום המלחמה, הרשו להם להוור לפולין. כוליו של שנת 1946 לא היתה גן עדן ליהודים. האנטישמיות פרחתה ועלתה, וכנופיות פורעים ניצלו את האנרכיה כדי להוסיף ולשלוט. יהודים פה ושם. משפחת לקסמן שלחה את בניה לקיבוץ ציוני, בו קיבלו יהודים הכשרה לקראת עלייתם ארצה. בן 10 שנים בלבד היה אברהם כשיצא עם רובה בידו, בעמדת שמירה בקיבוץ.

כעבור תקופה קצרה, נסעה המשפחה לגרמניה. בדרך התנפלה עליהם כנופית פורעים, הפכה את מכוניתם, ורק בנס הגיעו בשלום לברלין. שם חידש אברהם את לימודיו, הצטיין בהם עד מהרה. שוב דיברו עליו כל מכריו כעל בעל ראש יוצא מגדר הרגיל, שעתיד צפוי לו בהתבגרו.

אחרי מלחמת השחרור, עלתה משפחת לקסמן לארץ. היא קיבלה דירה צרה ביפו, הרגישה את עצמה מקפחת למדי. הצבא הכלכלי של המשפחה היה בכי רע. האב היה חולה, התקשה לעבוד. לאחר שעות הלימודים היה אברהם מוטט ברחובות ובמגרשים עזובים, אוסף גורוי עצים וקורות, כדי למכור ולהביא את הכסף הביתה.

כל מאמציהם של הוריו כחוו לאפיק אחד, ללימודיו של אברהם. בעיניים, המשיכו לחלום על היום בו יתפרסם בנם ויביא כבוד ורחוק למשפחה כולה.

אולם המצב הכלכלי לא איפשר להם לשלוח את אברהם לבית־ספר תיכון. הוא נאלץ לעבוד ביום כמסגר מיכני, בבית־מלאכה קטן. בערב המשיך ללמוד בשעורי ערב. שכרו היה מתולק בין המשפחה ולימודיו. שלוש שנים עבר אברהם בבית־מלאכה אחד, וכה להערכה בגלל תרבותו. בהגיעו לגיל 17, התגייס לצבא. בכל מכתב הביתה, היה חוזר ומבטיח כי ביום שישתחרר מהצבא יטחדר הכל, והוא יצליח להוציא את המשפחה לחיי רוחה.

בשעות הצהריים של ה־31 בחודש העשירי, הגיעה ליחידתו של אברהם בקשת עזרה מיחידה שנתקעה במיצר, בין הרים. אברהם התנדב לחוש לעזרה בגיפ שלו. הוא נפגע תוך כדי נסיעה.

חלומות הווה של משפחת לקסמן התנדפו בעשן המלחמה.



אברהם לקסמן

"אתם ח'ינכתם אותי כר'!"



זאב וקס

הסיפור הבא התפרסם בשעתו בכל העתר נים בארץ. כאשר הגיעה א. ק. ישראל לחיפה, נחק קצין צעיר ומו קן בשער הנמל, ניסה לשכנע את השומרים שינתו לו לעלות על האניה. "כל מה שאני רוצה, הוא שאמא תראה אותי ותירגע," אמר הקצין בעל ה קומה הגבוהה שנפצע קל באחת מפשיטות צה"ל האחרונות. קרובי המשפחה הודיעו על כך לאמ, שהיתה באמריקה, בביקור אצל משפחתה. "אני רוצה שתראה אותי ו תנוח דעתה," הודיע הקצין ששריטה קלה נראתה עדיין מעל עינו.

המשך הסיפור לא פורסם. סגן זאב וקס (21) קיבל את הרשות לעלות על האניה, אולם לא מצא את אמר. רק לאחר שעה ארוכה גילתה האם את בנה, נפלה בזרועותיו. זאב הראה לה תמנה של חבר שנהרג בקרב קלקיליה. "מה את ביכה," אמר זאב, "אבא שלו יותר מסכן, יש לו רק בן אחד. לך יש עוד שני בנים."

קצין ביוזיה קרביה, ראה זאב וקס מחבריו נופלים בקרב. לא פעם כתב מכתבי נחומים להורים שכולים. כאשר נפל חברו הטוב, דרור שווארץ, בקרב, היה זאב מדוכא לגמרי. חילים מתביישים, בדרך כלל, להיראות שבורים. זאב לא התבייש. הוא אמר: "אם כבר להישר, לפחות שיהיה זה במלחמה." כתב אז זאב להוריו של דרור: "דמיות התה סמל של מפקד עברי, הודיע לשם מה הינו יוצא לקרב, הידוע מה צפוי לו בקרב, ולמרות זאת יוצא כששירה על שפתיו." גם זאב ידע לשם מה הוא יוצא לקרב. לא פעם, כשנשאל מדוע חייב הוא להימצא במקומות מסוכנים, ענה: "אבא אמא, הלא אין אחרים. אתם ח'ינכתם אותי כך."

ההורים, שעלו מפולין לפני 25 שנה, גידלו את בנם בא ידה הפועלת של שכונת בורוכוב. זאב היה הבכור בשלושת בניהם. הוא סיים את בית־הספר העממי על שם ברל כצנלסון, את בית־הספר המקצועי מכס פין, היה חניך ומדריך במוסד העובד בשכונת כשסיים את לימודיו עבר כשנה בתעשייה הצבאית, המשיך ללמוד בערב לקראת בחינות הבגרות. כעבור שנה הצטרף אל גרעין של הנוער העובד ויצא להכשרה בקיבוץ משמר דוד. באחד הימים, לפני כשהוא עמד זאב לצאת לפעולה מסוכנת, הא הודיע בבית: "אם לא אחזור עד יום שישי, לא תראו אותי לעולם." האם בכתה, בכה גם האב. זאב ניחם אותם. ביום השישי בצהריים ישב ההורים ליד השולחן בביתם שברמת גן, כשהם שותקים וחיוורים. עיניהם היו נעוצות במחוגי השעון, שנוע במהירות. זאב, בא רק לאחר ארבע שעות של צפיה הופיע זאב. ההורים קיבלו אותו כאלו נולד מחדש.

הפעם שוב חיכו לו ההורים בבית. הם קיבלו רק מכתב קצר שבו, בפעם הראשונה במכתביו, לא היה זאב לחתימתו את המלת להתראות. הוא נפל בקרב, בדרך לסואץ. הוא היה בוחלם יחד עם מפקד הגדוד. הגה החולם נשבר, תחת מטר יריות האויב. האנשים הספיקו לקפוץ מתוך הרכב ולהתחפר. סגן ואקסי, בסי שכונה על־ידי מכריו, נשלח להביא תגבורת. סגמ"ם יצא לסייר את השטח וחזר. בפעם השלישית, כשיצא עם מכשיר הקשר, נסע במרחק קטן בלבד מהתפירה. הוא נהרג במקום.



אילון קרצ'צור

יומנים ארוכים

חיילים במשלט נידח ומבודד, משתע ממים. חלקם כותבים מכתבים, אחרים רוק מים חלומות, השאר מוצאים עיסוק בתח ביבים שונים. יאיר קרן צור (קרנצר) כתב יומנים. הוא מלא מחברות שלמות על כל מה שהתרחש סביבו, על כל מה שהעסיק את מוחו. השורות הצפפות מספרות על אילן יותר משכל אדם אחר מספר גל לספר עליו.

...והמתח הוא ללא נשוא — מלחמה!... בנה מאור שנאתי אותך מלחמה. למה? לשם מה כל זאת? האם לא יתן לנו לחיות בשלום? אני שונא אותך, נאצר ארור. לשם מה תורע מות וארם בבתינו, עת בני עמך נמקים בדלות ובבערות? ואני שונא אותך דאלס, אשר למען קומץ מל יונגים תעורר חורבן ותופיע בפני העולם כזונת שלום מתחסדת. ואתה חרוש־צב, הבאת אסן עלינו. מדוע לא תניחו לנו, צעירים שוקקי חיים, לחזור אל אדמרי תינו?! העזל אשר לנו גרמת כבר מנשוא. משפטים אלה נכתבו על־ידי צעיר בן 20, חניך השומר־הצעיר וחבר קיבוץ שמיר בגליל. צעיר ששנא את המלחמה ואהב לעבוד ברפת, ששנא את מתרחרי המלחמה ואהב מוסיקה עדינה, לה הקדיש שבע שנות לימודים על כינור.

הוא נולד בכפר מתא, ליד חיפה. בן ארבע היה כאשר מתא אמו. הילד ססכל מחוסר חמימות ביתית, הפך למסוגר בתוך עצמו, ולמד. כא בהיותו בן שמונה קיבל אם שניה: נוספו לו אח ואחות צעירים והבית נעשה חם יותר. אביו החקלאי לא הסתפק ברמת בית־הספר במושבה, וכסטים אילן את כתה ד, נשלח לבית הספר בקרית מוצקין. בהיותו בן שש החל חינוכו המוסיקלי: הוא נמסר לידי מורה בקרית חיים, גילה תכונות מוסיקליות מובקות, כגן שמיצה אבסלוטית וחוש רית מי מפתח.

בכפר־אטא הצטרף אילן לקן השומר הצעיר, הפך לאיש תנועה מובהק. עוד לפני שהגיע מועד גידוד לצאת להקשרה, עזב אילן את חבריו והצטרף לקיבוץ שמיר. עם חברת הנוער בה היה, התגייס לנחל. הוא לא היה הטיפוס המתאים לאיש צבא. העיר אילן על עצמו: "לאט לאט משתחרר אני מן המועקה שירדה עלי, לא מן החרד אות שמלחמה הולכת וקרבת. ידע אני גם את פירוש המועקה: אני חייל גרוע מסבי עי. כושרי הגופני ביווני למדי. תנועותי כבדות. אני מוכן למלחמה. אל האם מותר לי לפטור את עצמי בסענה כי צבאית היא בניגוד מוחלט לאפיין עלי לנסות, ועוד פעם לנסות."

למרות זאת התאמן לעבור עם חבריו את האימונים המפרכים, עבר גם קורס צניחה. המלחמה, שהטילה בו מורא ומרע קה, לא איחרה לבוא. לאילן באה שעת המבחן. הוא עבר אותה בכבוד. הוא היה בשירה שהוטלה עליה המ שימה לפרוץ את המעבר לסואץ. הדרך עברה בין הרים, בפיהולים רבים. האויב, שהתחמק על ההרים, המסיר על השירה את תופת. אילן נסע על חלם, בתפקיד מקלען מספר 2. כדור פגע בחזהו, הוא המשיך להגיש כדורים למקלען מספר 1. שלא הרגיש כי אילן נפצע. כדור נוסף פגע במקלען. הוא נהרג במקום. ואז קם אילן, פצוע כפי שהיה, והמשיך לירנת במקלען. כדור שני פגע בגרונה.

שבע שנים ועוד שבע הוא רצה קן חמים



דוד איזנר

הוא עבד וחסף, עבד וחסף, לפני שש שנים, נשא אשה וגם היא עבדה כפי קדה במשרד. גם היא חסכה. התחנך העי לה פרי, הם רכשו דירה מרווחת בבני-עמי. אף על פי כן רצה דוד להגר מן המדינה. חיו היו מלאי הפרעות. הוא רצה להיות בשקט, ללא דאגות, ללא מחשבות על המלחמה, וזה לא ניתן לו. מדי פעם היה מקבל צו קריאה להתחייב בצבא. כסמל בחיל הקשר, בתפקיד חינוך, נקרא דוד פעמים רבות מחוץ למסגרת הרגילה. בכל מצב הכן, בכל מתיחות שנוצרה על הגבול, נקרא דוד ליחידתו. הוא שנה צבא ומלחמות.

לפני 27 שנים, נולד דוד בעיירה הוסט, בהרי הקרפטים שבצ'כיה. עם פרץ המלחמה וכניסת הגרמנים לצ'כיה, נשלח דוד עם כל משפחתו למחנה רכוש, התגלגל עד למחנה ההשמד באושוויץ. כל משפחתו חתה הועלה השניה רק שני אנשים. דוד ואמו. לא היה לו לא קרוב ולא מדע, בשום ארץ שבעולם.

גורל אשתו, אותה הכיר רק בדרך לארץ, היה דומה. גם משפחתה הושמדה באושוויץ והיא שרדה בודדה. לאחר תקופה של שנים במחנה רכוש רצה דוד להיות בשקט, לבנות קן משפחה חמים, שחשור לו כל חייו, להיות רחוק ממלחמה וקרבה. הוא עלה אצמא ממחנה עקורים בגרמניה ב'1948. במשך שנה למד בבית-הספר הי חקלאי מקוה-ישראל.

בצבא לא היה לו תפקיד קרבי. הוא היה נהג במטה. כשהשתחרר המשיך לעי בד כנהג מונית. אולם מקצועו הצבאי במילואים שונה: הוא עבד קורס קשר, קיבל תפקידים חינוכיים.

כחדשים לפני פרוץ מערכת סיני נקי רא דוד שוב ליחידתו. הוא נשאר בה עד נפילתו אך למרות כל מה שהיה בלבו, ביצע את תפקידיו הצבאיים באמונה. באחד המשלטים ברצועת עזה, היה דוד אחראי על קים קשר קוי עם משלט אחר. לאחר שהקו נותק, שלח אנשים לתקנו. האנשים לא הצליחו לתקן את הקו. דוד יצא בצעמו מהמשלט, בדק את הקו, מצא את מקום הנתוק, חידש את הקשר וחזר למשלט. כשעמד להיכנס לעמדתו, פגע בו כדור והרגו.

בהספדים מצינים את כל הטוב, החיובי והנעלה בדמותם של הנופלים. זוכרים את מסירותם, את נאמנותם, את נכונותם להרי הרב למען ארצם. בדירה מיומנת בגב עתים, שם מתאבלת אלמנה, אם לשני ילדים קטנים, על מות בעלה, נראה המוות מזוית ראייה אחרת.

דוד איזנר היה יהודי טוב. הוא היה גם אורח נאמן למדינה, שמר על חוקיה ומילא את כל החובות שדרשה ממנו. אולם דוד איזנר, אב לבן ולבת שנולי-דו במדינה, רצה לעזוב את המדינה. הוא תיכן תכנית להגר לארגנטינה, שם גרים קרובי המשפחה של אשתו.

לא היו לדוד טענות נגד המדינה. הוא לא שנה את המשטר הקיים בה, או את מדיניותה. הוא גם לא סבל במיוחד ממזר קה כלכלית. אמנם היה עליו לעבוד קשה כנהג מונית שכיר, כדי להרויח את לחמו. היו שנים בהן היה עובד 18 שעות ליום, כדי לחסוך כסף להקים בית ומשפחה.



אורי שלזינגר

אורי שלזינגר היה עוד ילד, כשהכיר ל-דעת מה מסוגלים מטוסים לעשות. הוא אף לא רצה לחלום שיגיע יום וגם הוא ינהג במטוס משותף. כי אורי שלזינגר הרגיש היטב על גפו את מאורעות ההפצצות והמלחמה.

הוא נולד בבודפשט לפני 26 שנים, ככך וקונים למשפחה סטוריים. מלבדו היה עוד אח בבית, גדול ממנו בשלוש שנים. בבור-פיש למד. אורי, שאו נקרא בשם דיווי - שם חיבה מקוצר של השם גיורג - בבית-הספר העממי ובשולי כתות גמנסיה. המלחמה, שהיתה נטשה בכל הארצות השכנות, לא פגעה בהונגריה, שמשטרה הפשיסטי שר תף פעולה עם הנאצים. רק ב'1944, כשידורי למד בשביעית של הגימנסיה, טעמה גם בר-דפשוט טעם מלחמה. אביו של אורי נאסר על-ידי הפשיסטים והוגלה למקום בלתי ידוע.

כשהסתיימה המלחמה, נודע לניצולים כי אב המשפחה נרצח. הם ארזו את חפציהם והחלו לגודל בכיוון לארץ-ישראל. חרשים רבים התגלגלו במזונות עקורים בגרמניה. ה-בנים למדו במוסדות נוער מיוחדים של ה-ביונט, קיבלו חינוך ציוני לקראת עלייתם לארץ. שמואל, הבן הבכור, עלה ראשון ב-אוגוסט מפעילים, אורי על-ידי הבריטים ונכלא במחנה בקפריסין. אורי ואמו המתוידו להור-דגנת מתאימה יותר לעליה. פרשת עלייתם היתה החוויה המזעזעת ביותר בחייהם, ביחוד כחייו של אורי.

הם עלו בהמבורג שבגרמניה על אניה ה-מפעלים הגדולה, שהיתה למעשה רק ספינת נהרות, אשר נקראה בשם יציאת אירופה 48. דוקא אניה זו, נבחרה על-ידי הבריטים כדי להוכיח את עמידתם על חוקי העליה. בגמל חיפה נערך קרב בין המפעלים לבין הצבא הבריטי, שניצח לבסוף בעזרת גנים מדמיעים ומלהמות אלות, בהן נהרגו מספר עולים. האניה עצמה נשחתה, המפעלים הור-עלו על סיירות בריטיות, נשלחו חזרה לנמל המוצא - המבורג. אורי היה אז נער שטרם מלא לו 18 שנה.

אורי התגייס לצבא לפני 7 שנים, נשלח לחיל האוויר. משך למעלה משנה היה טוראי שוט, ללא כל קשר עם המטוסים. אולם ב-משך הזמן למד אורי להכיר את החיל שב-מטוסים, החל להתקרב אליהם. תחילה נשלח לבית-הספר למכונאי מנועי מטוסים, סיימו בהצלחה בדרגת טוראיראש. משך למעלה משנה עסק במקצוע זה, עד שהחליט ש-עליו לנהוג במטוסים. הוא חתם על תקופת שירות בצבא הקבע, עבר קורס טייס, סיימו ללא כל תקלות. הוא ויתר על כל עיסוקים אחרים, שקע כולו בספרים ובלימודי מקי-צוגות טיס שונים.

עוד שנה עברה ואורי עלה כבר לדרגת טייס. כשהוא בקיא כבר בטיסה מבצעית, שולט במטוסי-קרב חדישים, מאז לא עזב את החיל, שהה התעופה היה ביתו, האוויר גים ידידיו. הא עסק בתפקידי הדרכה גבר-הים, עלה עד לדרגת טייס.

שבע שנים של התמסרות למטוסים הס-מיקו לאורי. הוא החליט לעזוב את מסגרת הצבא. להקדיש שבע שנים נוספת, אם לא יותר, ללמוד מקצוע אחר: רפואה באוניבר-סיטה העברית.

אולם לפני פרישתו, פרצה מערכת סיני. למרות שהיה בתפקיד הדרכה, התנדב אורי למבצעים קרביים. מטוסו הופל באש ת-תחזיר קרקע בסיני, בצעם ימי המערכה. לאחר נפילתו, הועלה לדרגת רבי-טייס.

כדורסל לאור הירח

הבונגלור לא פעל. חבלן הניח אותו מתחת לגדרתיל של מוצב אויב, לפרוץ דרך למסתעים דרך שדה המוקשים. הבונגלור לא פעל. אולם את המוצב יש לכבוש בכל מחיר. מי מתנדב? טוראיראשון עומר מתנדב. תחת מטר אש זחל יאיר בן 20 אל עבר הגדר, חתך את המספרים. הדרך פונתה לכוח הפורץ. יאיר עובר על גמ צב ש-כבש. באחת העמדות, נתקל במצרי שהרים את ידיו להיכנע. הוא לא ירה בו. אולם מאחורי המצרי שכב מצרי שני. הוא ירה. הכדור פגע בראשו של יאיר. יום וחצי שכב בבית ח-לים, עד אשר מת. איש מהקרובים אליו לא היה עמו ברגעיו האחרונים. איש לא ידע היכן הוא. כי יאיר לא כתב מכתבים. איזני רוצה שיהיה לכם חומר להוציא חוברת לזכרו, אחרי שאי-הרג, אמר שעה שביקשו ממנו לכתוב מכתבים.

אין מכתבים לזכרונות על יאיר. אבל הזכרונות חיים לא רק על גבי נייר, הם שמורים אצל כל בני משמר העמק, ביתו של יאיר. הם חרוטים היטב, ביחוד אצל בני קבצתו. קרא לו קהירו. אין בדיוק נולד השם, איש אינו יודע. הגילגול היה ודאי יאיר-קהיר-קהירו. זוכרים אותו כאדם בעל זכרון בלתי רגיל. כאיש שהיה מסוגל לצייר את כל מפע העולם, לפרטיות, מזכרונ: שידע לציין תאריכים והישגים מכל האולימפיאדות בתחמישים השנים האחרונות; כתלמיד אשר אחרי שכל הכתה לא היתה עונה על שאלת המורה, היו פונים אליו: "גו, עכשיו נשמע את יאיר".

זוכרים אותו כספץ לעניני ספורט על כל ענפיו, כחבר נבחרת הכדורסל של המשק, כמארגן ימי ספורט ותחרויות, וכאדם שהיה מסוגל באמצע הלילה לשחק כדורסל בלבו, לאור הירח. אין מדברים על ההחלטה שהוא העביר פעם במוסד החינוכי, שיש לצאת להתעמלות בוקר, קיץ וחורף, תמיד בגופיות.

חניכיו בקן השומרה-הצעיר במשק כתבו הספדים לזכרו. הם כתבו כיצד היה יאיר נלהב לתנועה, אמן הניסוח, מדרך מרצון. וזה נכון. אבל בהספדים לא כתבו שיאיר היה בעל כוח רצון משונה. כשהיה צעיר, היה קצר ראייה. הוא לא רצה ללכת במשקפיים: הוא לא הרגישו ועיניו נכנעו לרצונו. הוא היה גם בעל נטיה לאססמה, ודוקא משום כך ה"ר לעבוד בפלחה. כולם זוכרים אותו כנער בלינדי, בעל עינים תכולות, שפתיים סדוקות ואף אדום.

בהספדים גם לא כתבו שיאיר היה עוק צני, עקשן ולפעמים גם צניי. גרמה לכך ילדות שסועה במשק. ההורים נפרדו. האב, אדריכל ומומחה לעיול, עזב את המשק ל-שנים. ליאיר היתה חסרה שלימות נפשית כילה. זה עשה אתו אדם קשוח ונוקשה מבחוץ, אולם רך ועדין וישר מפנים.

בני הקבוצה התפורו בצבא. יאיר הוצב ליחידה קרבית, היה סידר וחבלן. בימי החופש שה נסבו הויכוחים בינו לחבריו על מידת הפיטוריות של כל יחידה ויחידה. למרות שלא אהב את הצבא ואת כל הקשור בו, הגן קהירו תמיד על כבוד יחידתו ועל מידת קרבותיה.

עכשיו כבר אין בני המשק מתוכחים על נושא זה. שאחרי שסיים את בית-הספר העממי זכה בסטיפנדיה להמשכת לימודיו החינוכיים. אמר האב: "גיקו נולד להיות חיל. הוא חיה חיל כשהיה עוד ילד". ליד ביתם היה מחנה גדני. יעקב קינא בדנעיים, ביקש מאביו שיכניסו גם כן לגדני. בן 13 כבר שירת בדנעיים. משך שלוש שנים עבר קורסים רבים בימאות, הפליג באניות חיל הים ליוון, קפריסין ורודוס. כשלמד בית-הספר התיכון, אירע מאורע גדול בשיין מים. דוד בגוריון נאם שם בכינוס נוער המוני, קרא לו ל-לכת בעקבותיו למפעלים חלוציים. הדברים השפיעו על גיקו. הוא רצה ללכת לצבא, הבטיח להוריו שימשיך בלימודיו לאחר סיום שירותו הסדיר.

לחיל הים לא רצו לקבלו, בגלל גילו הצעיר. הוא הצטרף לגרעין במסגרת ה-נח"ל, שהיה בתל יוסף. עם הגרעין הת-גייס לצבא, בהיותו בן 17. בכל פעם היה מתפאר כי הוא מזוסן בפני כדורים. חבריו סיפרו כי גם תחת מטר-אש היה ממשיך לצעוד וקור-קומה ושליה. גרעינו רצה לשלוח אותו לקורס



יאיר עומר

נאום מלהיב בשי"ר מונים

אבל נתנו לו להיכנס פנימה, לדבר עם הקצינים. גם הם לא ידעו דבר. האב הרגיש שמהו לו כי בסדר. עד אשר אחד הקצינים הודיע לו כי בנו נפל בקרב.

אחד מבני המשפחה הלך למשרד קצין העיר, להודיע פרטים שם הודיעו לו כי מי שלא קיבל הודעה ממשרד הבטחון ישמח; בנו בריא ושלם. משפחת סדי לא קיבלה מכתב. בן משפחה נסע שוב למחנה. כשחזר עם הסיפור בפיו, היתה כבר בבית הודעת משרד הבטחון. סמל יעקב סדי נפל באחד מנחי המד-בר כסיני. הוא היה בכח שפרץ דרמה בשעת הכתערות לילית על מוצב אויב נפגע ונהרג.

גיקו נודד באיזמיר שבטורקיה, בשנת 1937. כשהיה בן 12, עלה עם הוריו ואחותו לארץ, לשי"ר מונים, הכפר הערבי הנטוש. חוך שנתיים השתלט על השפה העברית, הצטיין בלימודים עד כדי כך

בשורת המוות מוצאת לה דרכים שונות אל משפחת החללים. יש המקבלים אותה כחטף, אל אחרים מסתגרת בהשורה טיפון טיפון. תחילה שומעים תהלחשויות מורות ברעוב, אחר שומעים שהבן נפצע, ולבסוף הודעת לאט לאט להכרה הדיעה שהבן איננו. יש גם כאלה הרודפים אחר בשורת המוות והנושפים אותו בכוח.

יעקב (גיקו) סדי הלך לצבא. ביום ה-ראשון, ערב מערכת סיני, עוד קפץ לשעה קלה הביתה ונפגד מהנהרגים. יותר לא שמעו עליו. חף שבו, הקרבות הסתיימו. חבריו ליחידה של גיקו נראו בחופשה. אולם גיקו עצמו לא היתה כל ידיעה. לאחר שזונה ימים לא יכלה משפחת סדי לשאת עוד את השקט, האב, רואה ששכונות בבית-חולים אסף הרופא, קם ונסע למחנהו של בנו. בשער ראה חיילים. האם דאה משהו מכך את גיקו? שאל. איש לא ענה. למת לא הכיר איש את בנו.

קצינים, אולם גיקו טרב. הוא רצה להש-תחרר ולחזור לחבריו במשק, שבימים אלה עלו להקים מחדש את כפר עזה.



יעקב סדי

בית לבן בשיכון הוותיקים



יצחק מסיקה

בכתובת הצבאית היה רשום: מעברת בית-לדוד ב' צירף מס' 336. הכתובת הא' מיתית היתה אחרת: שיכון הוותיקים מס' 510, תנ"ה. בין שתי הכתובות מונח גורלו של יצחק מסיקה.

ישנם אנשים המשאירים אחריהם מצבה בצורת מפעל גדול, יצירה רבת-רושם, ספר או שיר. יצחק מסיקה, צעיר אלמוני שי איש אינו יודע לספר עליו הרבה, השאיר אחריו, כמצבה למפעל חייו, בית קטן ולבן של שני חדשים.

בבית יושב אמו, בת טריפולי, לבושת שחורים. לחיה מצולקות מרוב שריטות ששרטה את עצמה, שצורה התדלדל מרוב תלישה. אין היא מסוגלת לדבר על בנה הבכור, רק להכות בעצמה בחזה, בירכיים, בראש. האב הסתיר את כל תמונות בנו, כל נייר שיכול היה להכזיר לאם את האבידה.

יצחק היה המפרנס היחיד. הוא עבד בעבודות חקלאיות, במשק מעברות הקרוב. את כל השכר הביא הבית, כדי לכלכל את הוריו ואת ששת אחיו ואחיותיו, שה גדול ביניהם הוא בן 11, הקטנה בת שנתיים.

בטריפולי, בתנועת-הנוער של השומר הצעיר, קראו לו "זאק". אחרי שש כיתות של בית-ספר הלך למחנה התנועה, קיבל שם הכשרה, בא לארץ במסגרתה, עם עליית-הנוער, לפני שבע שנים, עשרה ח דשים לפני בוא הוריו. מיד אחרי כן הלך לצבא, השאיר את המשפחה בצרפת המרופש, במישטח העצום של מעברות בית-לדוד הצפופות.

אולם יצחק מסיקה ידע מה הוא רוצה: הוא רצה לעזור למשפחתו. הוא לא חשב על שום נשוא אחר — לא על נשואין, לא על בחורות. לא היה לו כסף להתייחס, פעם התאהב בבחורה, מבלי לדבר עזה מלה. "הוא רק ראה אותה בעיניים", הסבירה האם בערבית טריפוליטית, בין לילותיה, "אבל הוא לא הלך איתה. לא היה לו כסף. כל הכסף היה דרוש כדי לקנות נעליים ובגדים לילדיו". אחרי הצבא עבד בקיבוץ של השומר הצעיר, חלב פרות במשך שנה וחצי, עבד אחר-כך בתערוכות. מן המשק הביא שתי לי בנות, נסע אותם מאחורי הבית בשי כון, שרק חלק קטן ממחירו שולם, וכל השאר נשאר רובץ עליו כחוב. בחצר התקין גם קול קטן לתרגולו, שובץ קטן ליונים. את שאר מרצו השקיע בחברו היחיד: כל-זאב שחרחר בשם כושי. בש בוע האחרון הוציא שתי לירות וחצי, קנה לו מספר.

ביום החמישי בא ציריגוס. את שציר תיו האחרונות בבית ניצל כדי לשתול שום ובצל בחצר, לדאוג לרשיין הכלב. "כשאחזור אקנה מגפים לילדות", הבטיח אחרי-כך הצעיר ליחידות. טוראי יצחק מסיקה, בן 25, בעל העיניים החומות, השיער השחור והגוף העגלגל, שקט וטוב-לב, נפצע בהפגזה שקדמה לי הסתערות על אחד המוצבים החשובים של המצרים. הוא נפצע בצוואר, צעק: "קחו א תי" באותו רגע נפגע עליי רסיס שני, ששם קץ לחייו. "עכשיו אנחנו גמורים..." התיפחה אמו.

פרחים בשוק הכרמל



מאיר יצחקי

מאיר לצבא כאילו היה בן 18. הוא שירת בחיל הנדסה, שם עסק במכניקה אשר אהב, למד להניח מוקשים ולפרקם, להרי כיב גשרי ברזל על נחלים, לסלול דר- כים וכבנות עמדות. לבנות ולהרוס. מאיר יצחקי נהרג בסיני, כמו בחייו, כן גם במותו אין המשפחה יודעת עליו דבר. אין יודעים היכן נהרג ובאיזו צרה. משהו רק אמר להם שהוא נהרג מרימון יד.

המקצוע שרכש במחנה העקורים בגרמניה, כמומחה לעבודות מכניקה עדינה, עזר הרבה לקידומו. אליעזר לא נתקל בקשיים בהשגת עבודה לאחר השחרור. עבד בבית חרושת כמתקן מכשירים אוטומטיים עדינים. לאחר העבודה התמסר ללימודים, הצ ליה ללמוד בכוחות עצמו ולעבור בחי נות בגרות. שאיפתו הגדולה היתה ללי מוד בסטניון ולהיות מהנדס מכונות. למי טרה זו הקדיש את כל שעותיו, סירב להתחתן ולקשור עצמו בטרם ישיג את מטרותיו.

בשבתות ובמועדים ניצל את זמנו הי פשני לשתי חובביותיו האחרות: טיולים וכדורגל. במשך זמן אף שיחק בקבוצת הכדורגל של הפועל יפו. לפני זמן קצר, התקבל אליעזר לטכניון בחיפה, לשיעורי הערב, חשב להתחיל השנה בלימודים. הוא לא הספיק. ביום הששי שלפני פרוץ הקי רבות נקראו כל חבריו והפועלים שעבדו במקום עבודתו למילואים. אליו לא הגיע צו הקריאה. הוא ארז את חפציו, הכין את תרמילו ובבגדי חאקי חיכה בבית עד אשר באו לקראו.

שוב היה זה ביום הראשון למלחמה. אליעזר ראוץ הוצב ככזקאי בחסימה על דרך נסגיה של המצרים. אולם כשהגיעה לעמדתם שורת גייסים מצרים, אירע מע צור למקלע החסימה וגם הבזוקה לא פע לה כראוי. אליעזר היה בין שני החללים הראשונים של המלחמה.

הם הקטנים. היה זה מאיר שהחליף את שמו, ראשונה ממחמוד ליצחקי. לשאר בני המשפחה אין זה משנה להיקרא בשם מחמוד.

הילדים היו קטנים, האב היה זקן. לא היה מי שיעבוד במשפחת יצחקי. מאיר לא רצה להישאר במקום. הוא הת קבל לכפר הנער בן-שמן, היה במסד של עלית הנוער במשך שנתיים. שם למד קרוא וכתוב. שם למד גם לעבוד ולאהוב את העבודה — ביחוד עבודות מכניקה.

הילדים גדלו, הגיע זמנם לבקר בבית הספר. לא היו להם נעליים. האב כבר מצא עבדה. הוא היה מוכר פרחים בשוק הכרמל בתל-אביב, כשהנסיעה מהסכנה ר חזרה בולעת רבע מהכנסתו היומית. לפ עמים היה גם הולך ברגל. מאיר חזר למעברה. לפני הצהריים עבד בבית מלאי כה למתכת. אחר הצהריים עזר לאביו החלוש למכור פרחים בשוק הכרמל.

מסביב, בפחונים של המעברה, התחלפו השכנים. הותיקים יצאו לדירה קבועה, חל קם שכרו דירות ביפו. אנשים חדשים באו לפחונים. רק משפחת יצחקי נשארה במקום. ההורים סמכו על הבן: "הוא יעבוד וירחי, יוציא אותנו מכאן". מלבדו היו להם חמש בנות קטנות ובן בן שש.

אמו של מאיר לא זכרה בדיוק את תא ריך ידתה, וכשלא לו 16 שנה הלך

דקלים זקפים וגבוהים, מפוזרים על פני שטח גדול, משווים לשכונת סחנה דרוש שביפו מראה אכזסי. מרחוק נר- אה- האיזור כנאות דשא במדבר של בני ינים ורחובות חסרי צורה ותכנון. אולם ככל שמתקרבים אל השכונה, מתנדפת הי אכזזית כפאטה מורגנה.

במרכז השכונה, בין בתי חימר ער- ביים עלובים, משתרעים פחונים מעברת סחנה דרוש. שורות שורות של פחונים, שכבר אינם מבריקים. על הגגות אבנים כבדות, כדי למנוע בעד הרוח מלשאת עמה את דירות הפז. בין כל שורת פחו- נים, ע מד פחון גדול יותר. זאת המקי לחת הציבורית. שם מתרחצים ילדי הסח- ה: שם כובסות אמיתיות את לבניהם, משם לוקחים מים לבישול. מים יש גם על הקרקע. בשוליות בוך עקיות ובתי עלות ביוב החוצות את הפחונים.

במעברה מכירים אותם כולם. קוראים להם "הפרסים", שם שכאילו בא להביע את עליונותם של תושבי פחונים אחרים, היושבים גם הם באותו מקום שנים על גבי שנים, אחרי שנמלטו בכל מיני אר- צת אחרות. בפרס היה שם משפחת יצחקי משפחת מחמוד. הם גרו בטהראן. האב היה בעל מלאכה לא אמיד, אך פיר- נס את משפחתו בכבוד. כשבאו לארץ ולסחנה דרוש, לפני שש שנים, הביאו עמם גם את מאיר, הבכור בשבעת בני-

בזוקאי שנרשם לטכניון



אליעזר ראובן

באחת מאניות המפעלים הקטנות הגיע לבסוף אליעזר לארץ. היה זה ביום הראשון של מלחמת העצמאות.

גם לאחר שנסתיימה המלחמה ומשפחתו של אליעזר הגיעה לארץ, הוא נשאר ב צבא כעובד סטני.

במאה העשרים, קובעות המלחמות את גורלם וחייהם של מרבית אזרחי העולם. גורלו של אליעזר (אולק) ראובן, אשר ב-24 שנות חייו הספיק לעבור שלוש מלחמות, נקבע תמיד ביום הראשון לפרוץ המלחמה.

ביום הראשון למלחמת העולם השנייה, פלשו צבאות גרמניה לפולין. העיר הראי שונה שכבשו היתה קליש, עיר מולדתו של אליעזר. הוא היה אז בן שבע שנים. לפני שהעיר נפלה בידי הגרמנים, הצליחה משפחת ראובן להימלט מתוך העיר, החלה לנוע מזרחה, בדרכים העמוסות פליטים. מטוסים גרמניים היו צוללים מדי פעם על הבורחים, ממטירים עליהם מטרות אש ועופרת.

כאשר הסתיימה המלחמה, התגלגלה הי משפחה למחנה עקורים בגרמניה המער- בית. שם ישבו עם שאר ניצולי המלחמה, חיכו לתורם לעליה לארץ ישראל. אליעזר ניצל את הזמן לרכוש את מה שהמלחמה גזלה ממנו. הוא היה צנום וחלש, אולם כעל כוח רצון. בבית-ספר מקצועי, שפי תח ארגון אורט עבד ילדי העקורים הי הדים, החל אליעזר לרכוש השכלה וי מקצוע. הוא עבר קורס למכניקה עדינה, סיירו בהצטיינת. הדיפלומה היתה בידו.

"אל תגידו לאבא!"

ולצאת ולחפש עמו יחד באיזה בית חולים שכב אריה. אז כבר לא יכלו להסתיר הבן הבכור, אורי, נסע ומצא כי אריה נקבר בבית הקברות הצבאי בשלח. הוא הביא משם לאב שקיק עפר. "איני אדם דתי", אמר האב, "אולם ישנם רגעים שמזכירים לגלות מגמות כאלה".

מול עיניו עברו בשרשרת תמונות מחייו של בנו שופל. את חייו כו העממי קיבל אריה בבית סקר אליאנס בונה צדק, שם גרה המשפחה בתקופה ההיא. האב רצה כי בנו ילמד שפות. אריה גילה מילדות נסיה לצבאות... הוא קינא קנאה גדולה באחיו הבכור, שהיה בפלמי"ח והשי תתף בקרבות. עד מהרה זכה גם הוא בטבלת האם הראשונה.

באותו היום ירד לים, כשלפתע החלו לצלוף עליו מכיוון מסגד חסן בק היפוואי. הוא נשכב על החולות ובמשך זמן ארוך זחל על החול, לעבר רחוב אלנבי, כשכל הזמן יורים לעברו. לאחר שסיים את לימודיו בגימנסיה הר צליה, היה חבר בצופי הגמנסיה ומיכ בגדני, יצא להכשרת קיבוץ הצופים חצי בגד, במסגרת הנחל. שם שירת בתפקידי מפקד כהה ומפקד מזלקה, לאחר שעבר קורס קצינים, היה מדריר בקבסיס אימונים. אלם ההדרכה לא מצאה חן בעיניו והוא ביקש לעבור לתפקיד קרבי כקצין מודיעין. כאשר הסתיימה תקופת שירותו בצבא, חתם אריה על שירות בצבא הקבע, לתי קופה של שנה אחת.

רה, דעו שאנחנו כאן הולכים מתוך מלוא ההכרה בצורך". מלבד המכתב להוריו, כתב אריה עוד פתק. אותו השאיר בידי חבר, למקרה שי יפגע בקרב. סגן אריה (אריק) נפגע בקרב. בשעות הצהריים של הראשון לנובמבר, יצאה יחידה לסיוור.

כשהגיעו ליעד הבחינו בכמה חיילים שישבו לצד הדרך, ומיהרו לעל ת בריצה להרים. מיד נפתחה על הסיוור הישראלי אש רובים. נהג הוזל הראשון נפגע. אריק, מפקד הי יחידה, שנסע בוחל הראשון, תפס את מקום הנהג והמשיך להתקדם. כשהרים את ראשו לצפות בשטח, נפגע ונהרג.

חבריו פתחו את המכתב שהשאיר. הוא כתב בו שבמקרה שיפגע, לא ימסרו את הידיעה לאביו החולה, אלא לאמו.

השליח שהביא את הידיעה לשכונת מוני טפירוב בתל-אביב, מסר אותה לאם. האם, עובדת קופת חולים, שגם בנה השני היה בקרבות, העלימה במשך שבוע ימים את דבר מות הבן מהאב. לאחר שבוע לא יכ לה עוד לשותק, סיפרה לבעלה כי אריה נפצע קשה והוא בבית חולים אי-שם.

טוביה כספי, מראשוני העליה השלי- שית, עובד מדינה שיצא לפנסיה בגלל מחלתו, דרש מבנו הבכור לשכור טנדר



אריה כספי

ישוב, בו עבד, לרשימה שהתכמה ב־52 ישובים, כולם בגב הדרומי.



אשר גולדשטיין

נלקחו למחנה ריכוז ואילו, האם והאחות היחידה נשארו בגיטו. כעבור זמן קצר נמלט אשר עם קבוצה קטנה של אנשים ממחנה הרכוז, ברח לבלגיה, ומשם העִי פיל לארץ־ישראל. זה היה בשנת 1944. מיד עם בואו לארץ, הצטרף אשר לאצ"ל, היה פעיל בו עד מלחמת העצמאות, השתתף בפעולות רבות. ביניהן: שוד הנושק ממחנה צבא בריטי בפרדס חנה. במלחמת תש"ח התנדב בין הראשונים לצבא, עבר קורס מפקדי־כתות, היה רב־ט ראוי בקרבות על פרודור ירושלים. לאחר המלחמה עלתה משפחת גולדשטיין לארץ. אשר עבד בבית מלאכה מיכני, עזר למשפחה להתמקם בדירה יפואית. לפני חמש שנים נשא אשר אשה, כעבור שנה נולד בנו. הקמת המשפחה לא הפריעה לאשר להתמסר להובי שלו — בנין המדינה. במשך חמש שנים עבד בהנחת צינורות מים ליישובי הגב. תחילתו עבד כרתך שכיר בחברה, לאחר זאת יסד יחד עם חבר קבוצה קבלנית משל, לה, המשיך להניח צינורות מתכת כבי דים ליישובים מרוחקים. תמיד היה מתפאר בהישגיו, הסיף כל

המדינה היא התחביב

האויב, כשהבחין ששדה מוקשים מונע מהם את המעבר. הוא התרומם, סימן בידו לפיקודיו לחזור אחורנית. כדור פגע בו. אי־אפשר היה להלץ את גופתו תחת אש האויב. רק לאחר יומיים, כשנכבש המשלט, מצא דב את גופת אחיו הצעיר. הוא כרה לו קבר כמו ידיו.

שלושה ימים לאחר זאת, הגיע גם המכתב האחרון שכתב אשר הביתה. "אל תדאגו", כתב אשר לאשתו, "אני נמצא בבית הבראה. המדינה דאגת שאלה אשר בונים אותה ינחו קצת בזמנים אלה". ואשר גולדשטיין היה זכאי לנופש, הוא בנה את המדינה בלי הפסק.

"היה לו רק הובי אחד", סיפרה אשתו, "ההובי שלו היה המדינה". אשר לא היה צבר. הוא נולד בטרנסילבניה אשר בגבול הונגריה־רומניה. שם סיים את בית הספר העממי והחל ללמוד בבית־ספר מקצועי למכונאים כאשר פרצה המלחמה. כל הגברים במשפחה, האב וארבעה אחים,

דב גולדשטיין שכב ליד המקלע הבינוני. סביבו נעזרו ערימות של תרמילי כדורים שפלט המקלע. אבל עתה היה כבר שקט. ההסתערות של יחידת חיל־הרגלים על אחד המוצבים המצריים, נהדפה. מעמדתו יכול היה דב לראות את אני שי היחידה חוזרים, אל נקודת ההיערכות. התחזרים עברו ליד עמדות הסיוע של המקלעים הבינוניים. דב קם ובחן את החוזרים אחד אחד. אחיו אשר, ששירת יחד עמו באותו כוח, היה בין המסוערים. דב לא ראה אותו. הוא שאל את אחד מאנשי היחידה: "ראית אולי את אשר גולדשטיין?" האיש ענה כלאחר יד: "כן, הוא נהרג".

מיד לאחר זאת הבחין האיש כי השואל הוא אחיו של אשר, מיהר לחזור בו: "לא, הוא רק נפצע, לקחו אותו". אולם דב ידע את האמת. אחיו נהרג. סמל אשר גולדשטיין (30) הוביל את יחידתו אל עמדת ההסתערות על מוצב

האיש שעשה את עצמו

לפני כששה חדשים, זכה סגן שבתאי פלאצי בכבוד גדול. היה זה בתקופה בה השתללו כנופיות הפידאיון בדרום. סגן פלאצי היה מפקד מארב שחשם את אחת הדרכים המוליכות לגבול ירדן. יחידת פידאיון ניסתה לברוח בדרך זו. המארב השי מיד את הכנופיה כלה. הרג ארבעה מאנשיה, פצע ותפס שניים אחרים. סגן פלאצי זכה להתפרסם בעיתונים. פירסמו את תמונתו ואת סיפור חייו, כפי שיספר אותו הוא עצמו. הסיפור היה קצר וצנוע. "אני צעיר ואין לי הרבה מה לספר על עצמי", אמר אז הסגן בן ה־21. בן 21 היה שבתאי כשעלה לארץ עם של שתי אחיו מתורכיה. בתורכיה, בעיר בורסה, נשארו רק ההורים. שבתאי היה צעיר באחים. כל אחד מהם פנה והלך לי דרכו. הגדילים נשאו נשים, עבדו והתבססו. האחות הגדולה נישאה אף היא, נשארה לי גור במעברה ליד יפו.

שבתאי נשלח לכפר הנוער בכר־שמן, למד במוסד של עליית הנוער. כשהגיע למסד לא ידע מלה עברית, מעולם לא למד לפני זה את המקצועות הנלמדים בבתי־הספר בארץ, כמו תנין וידעת הארץ. אולם שבתאי לא היה ביישן. הנוער הבריאי והחברותי גילה רצון יוצא מגדר הרגיל להצטיין. לא היה זה משנה במה. אם היה זה בספורט, הוא היה מוכרח להיות הראשון. אם שיחקי כדורגל, היה זה הוא שי הביקע את כל השערים. ואם ערכה החברה תחרות תפוסות כפורים, מוכן מאליו שי שבתאי זכה בפרס.

גם בלימודים רצה תמיד להיות הראשון. הוא הצליח. תעודת הגמר שלו הייתה יחידה במינה במחזור, שכלל מספר לא מועט של צעירים. לאחר שתיים של שהיה בארץ זכה בציון טוב מאוד בכל המקצועות. כולל דק דוק עברי ולתווצא חשבון. במקצוע זה היה ציונו מספיק בלבד.

אותה תקופה גם עבר קורס מפקדי כיתות בגדנ"ע, שימש כמדריך גדנ"ע בכפר הנוער. אחותו רצתה לקחת אותו אליה, אל החרד היחיד שבצריף המעברה. אולם בגיל 15 כבר החליט שבתאי להיות דיין, להצטרף בכבא הנוץ לקיבוץ דייגים.

לשם כך נכנס לבית־הספר לדייג של מש"ר החקלאות במכמורת. שלוש שנים למד את מקצועות הדייג, השתלם במיוחד במכור נאות. סיים את בית־הספר בהצטיינות, כרגיל. מבית הספר לדייג לא היה הדרך רחוקה לגרעין ימי של הנחל בנהלים, אליו הצטרף שבתאי. תוך זמן קצר עבר קורס מפקדי כיתות, זכה בהצטיינות מיוחדת כצנחן מצ"ר, המשיך בבית־הספר לקציני חיל־רגלים.

כאשר הגיעה תקופת שחרורו, פנתה אליו אחותו שוב שביא לגור עם משפחתה, יעבוד ויעזור להם לצאת מחיי המעברה. שבתאי החליט שאם לעבוד, מוטב לעבוד ב־צבא. הוא נשאר בצבא הקבע, חסך את משכורתו. לפני שבועות מספר החליט להשתמש בכסף לשם העלאת הוריו שנשארו בחור כית. הוויזה כבר נשלחה וההורים עשו את כל הסידורים לשם עלייתם לארץ.

ביום אחד קיבלה המשפחה בארץ שתי הודעות. האחת מתורכיה, בה הודיעו ההורים כי הם יגיעו מתורכיה באניה הראשונה שי תפליג. ההודעה השניה הייתה מטעם הצבא. היא הודיעה כי סגן פלאצי שבתאי נהרג בקרבות סיני.

ירח הדבש הקצר

השטח הגדול ביפו אינו עוד מה שהיה פעם. במקום כוכים אפלים ובנינים עתיקים המגובבים זה על גבי זה, בונים כיום טיילת מטופחת. ההריסות פוננו, ארכיאולוגים חפרו ובולשו אזר עתיקות, ושטח הממצאים גר ונשמר. מעליו, על הגבעה, משתשעעים ילדי השטח במגרש משחקים.

רק רחוב אחד נשאר למזכרת מיפו העתיקה. סמטא צרה, שהבנינים משני צידיה מתחברים מעליה וחוסמים את אור השמש. הבתים עתיקים וחשוכים. החדרים צרים, מקומרים ואפלים. שם גרה משפחת גרבי, שם חי גם יוסף גרבי כשמונה שנים.

את שירותו הצבאי עשה בחיל הים. הוא לא היה ספן, רק אפסנאי על הזוף. אולם את הים הכיר היטב עד־קודם לכן. ב־1947, כאשר היה יוסף בן 14, פרצו מהומות דמים בטרפול. הערבים פשטו ברובעי המגורים של התושבים היהודים, שדדו, בזזו, אנסו ורצחו. אביו של יוסף, צורף כסף וזהב אמיד, שכבר בגיל 16 פתח לעצמו חנות תכשיטים בעיר, החליט להציל את אשר ניתן להציל בעוד מועד.

הוא לקח את בנו ובתו הגדולים, אשר היו אז נערים רכים, הביאם אל החוף, אל בין סירות הדייגים. עבור סכום כסף גדול הסכימו הדייגים להבריח את האח והאחות מטריפולי ללוב. מלוב המשיכו לנוע הלאה, עד לסיציליה ולאטליה. את כל הדרך עשו בסירות דייגים. בדרך קיבל אותם קרוב משפחה תחת חסותו, עד אשר הגיעה כל המשפחה לארץ.

החיים בארץ היו שונים מכפי שחלמה עליהם משפחת גרבי. במקום הדירה המרוחת של צורף אמיד בטרפולי, התאכסנה המשפחה באחת הדירות בשטח הגדול ביפו.

יוסף לא רצה להשלים עם חיים כאלה. הוא החל לעבוד בכל מה שבא לידי, עזר לאביו בכלכלת המשפחה. לאחר ששחרר משירותו הצבאי החל גם לחסוך על מנת שיוכל ביום מן הימים לצאת מסיטואט השטח הגדול. לא היה לו שעות עבודה בכלל. כשהיה חוזר מעבודתו בכבאי, היה מתחיל מיד בעבודה אחרת. במשך שנים עבד בפרך יום ולילה, בכנין, בבית־חרושת למתכת, ובכל עבודה שהיתה מזדמנת לידו.

לפני זמן קצר התממש חלומה הגדול. סכום הכסף שחסך הספיק לו כדי לשכור דירה ביפו. יוסף לקח הלוואה, נכנס בחר בות והחליט להכניס אשה אל דירתו החדשה.

חתונתו של יוסף עם גאולה בת ה־17, אף היא עולה מטריפולי, התקיימה ברוב פאר בבית־קפה יפואי. את ירח הדבש בילה הזוג בדירתו החדשה ובבתי הורים. הם הספיקו להיות יחד רק שבוע ימים. ביום השמיני נקרא יוסף להתייצב ביחידתו, יחידת חיל רגלים.

כעבור שלושה ימים הגיעה למשפחת גרבי הידיעה כי בנה יוסף נפל בקרב. הוא נהרג ביום הראשון לקרבות, כאשר היה בחסימה על דרך נסיגה של המצרים. יוסף היה המקלען. קבוצת גיפיים התקרב בה אל החסימה. המקלע של יוסף לא פעל. מקלעי הגיפיים המצריים פעלו.



שבתאי חיים פלאצי



יוסף גרבי

אהבה ממבט ראשון

בן שמונה שנים היה בנימין גורדון, כאשר התאהב בפעם הראשונה בחייו. זה היה בטהראן שבפרס. הוריו גרו אז בקרבת שדה־תעופה קטן — שדה התעופה הפרסי של השאה הפרסי. מטוסי בוכנה היו ממריאים ונוחתים ממעל ראשו של בנימין הקטן, אשר היה עומד שעות רצופות ליד גדר שדה־התעופה, כשעיניו אינן שבעות מלהביט במטוסים הנוצצים. זאת הייתה אהבה ממבט ראשון. כבר אז ידע בנימין כי ביום שיגדל, הוא עתיד להיות טייס.

בנימין גורדון הגיע בדרך בלתי רגילה לשכונתו של השאה הפרסי. הוא נולד ב־1934 בחרשה, כבנו של צלם מצלית. כשהיה בן חמש, פרצה מלחמת העולם השנייה. הגרמנים נכנסו לוורשא. משך שלושה חדשים חיה משפחת גורדון במשטר הכיבוש. בתומם יצאה לעבר הגבול הרוסי, על מנת למצוא מקלט בוילנה, עיר הולדת אב המשפחה.

בגבול הסובייטי נעצרה המשפחה על־ידי משמרות הגבול, הוטלה לתוך בית כלא למשך חודש ימים. כששוחררה, המשיכה בדרכה לעבר רוסיה המרכזית. שם, בעיר סרטוב שעל נהר הוולגה, קיבל בנימין את ראשית ויזניכו, בגונן סבייט. ב־1942 התארגנה ליד סרטוב פולגית, שהיתה מורכבת מפליטים פולנים. משפחת גורדון הצטרפה אל הדביוזה. האב עבד בתור צלם במפקדה הראשית, וכך יכלה המשפחה לנוע עם החיילים בדרכם דרומה, לעבר אוזבקיסטן. משם מיתח כבר הדרך קצרה לפרס. יחד עם עליית ילדי טהרן בשנת 1943, עלתה גם משפחת גורדון לארץ.

בנימין למד בבית־הספר העממי בפרו בתל־אביב, סיים גם את המכון הטכנולוגי על־שם מונטיפיורי. אולם גם כשהתבגר לא שכח את אהבתו הראשונה — המטוס. הוא הצטרף לקיבוץ התעופה הישראלי, בנה טיסנים, עבר קורס דאיה, כשהוא חולם כל העת על היום בו יותן לו לנהוג במטוס. שום דבר אחר לא עניין אותו.

שבוע לפני סיום קורס הטיס אליו התנדב טרם זמנו, אירעה אכזבתו הראשונה. הוא נכשל במקצוע תיאורטי. סיים את הקורס בדרגת סמל, עם הסמכה לנהוג במטוסים קלים בלבד.

תחילה היה מלא מרירות על כשלונם, התלך מדוכא. אולם כשקיבל תפקיד כטייס־קשר, התגבר על אכזבתו. משך כל שירתו הצבאי היה טייס. לא פעם אירעו לו תקלות בשעת הטיסה. כך, למשל, התקלקל פעם מנוע מטוסו כשהיה מעל הרצליה והוא נאלץ לחנות תניית אונס על החוף. בפעם אחרת כשהיה בתפקיד סיור על הגבול, הפסיק מנוע המטוס לפעול, אולם בנימין התעקש, תיקן את המנוע וחזר בשלום לבסיס.

כמל ראשון בנימין גורדון נהרג בתוך המטוס אשר נהג בו. היה זה מטוס הפייפר שהסיע אותו אלון אסף שמחוני וסגן־אלוף אשר דרומי לצפון, בשבוע ממיפקד הנצחון בשארם אל־שייך.



בנימין גורדון

אגדות

מרד הכדורגלים

מה קרה למכבי תל-אביב? זאת השאלה המעסיקה כיום ביותר את חובבי הכדורגל במדינה. כי אלוף השנים האחרונות גילתה כבר בתחילת משחקי הליגה הלאומית חוסר אוניס משוע. משלושת משחקי עד כה, גברה בקושי רב על הפיגול רמת-גן, יצאה בתיקו בשני משחקים אחרים נגד קבוצות די ולשות. בקושי מצליחה האלוף הלאומית להעמיד 11 שחקנים למשחק מדי שבת. קבוצת הכדורגל של מכבי תל-אביב ער ברת עתה משבר חמור. ההתפרקות בקבוצה, הנמצאת בתהליך ירידה מתמדת מאז 1951 הגיעה למצב של תסיסה. שחקנים אינם מופיעים לאימונים, באסיפות מדברים כבר בגלי על מהפכה בסדרי הקבוצה. המשבר פרץ שעה שחזרו חברי הקבוצה מאמריקה. באמריקה היה תחביב הכלכלה של כל אחד מאנשי הקבוצה 5 דולר ליום. אולם מכיון שהקבוצה הוזמנה תכופות ל"מסיבות וארוחת חגיגות, חסכה ההנהלה מתקציב הכלכלה. השחקנים דרשו שההפרש יוחזר להם בצורת תשלום עבור דמי מסען



שחקנים יוסטינוב, ריי ובוגרט ב"אין אנו מלאכים" לקראת מסרן ושמן שערות

עודף במסות חזרה. ההנהלה סירבה. כשחזרו השחקנים לארץ, הם באו בלי מזומנים. גם מנהל הקבוצה זכמן קליאוס וגם המאמן גידי בילדז'יני נשארו באמריקה. מלבדם הותר גם לודו דוברין, השחקן היציר של מכבי להישאר באמריקה. דוברין, שלא שיחק באף משחק בארצות-הברית נסע על חשבונו עם ויזתה. עד כה טרם חזר לארץ ואין סיכויים שיחזור בקרוב.

חזרה לפסגה. מכבי תל-אביב היא קבוצה שבניגוד לשאר חברותיה במדינה היא עצמאית מבחינה ארגונית. אין היא חייבת לטובל עסקים משמיים. באסיסה הכללית המתקיימת מדי שנה בוחרים השחקנים עצמם גנרלים שיטענו בעניני הקבוצה. לפי ה"ך הרוח הניבול אין ספק שד ההנהלה הקבוצה תוחלף מנהיגה יוסטרן ויתכן אף שיוזמן מאמן מחוץ לארץ במקום גידי בילדז'יני. שינויים אלה, כך מקשים הי שחקנים, יורידו דם חדש בקבוצה ויעלו אותה לפסגה ממנה ירדה.

כדורגל. סע השבת לפתחתקה, שם תיערך על גרש מכבי התחרות בין הפועל תל-אביב לבין מכבי פתחתקה. עבור הפועל תל-אביב הצעדת ראש פכית הליגה הי לאומית עם הנרש שערם ניכר לכוחות. מהנה מכבי פתחתקה מבחן רציני בו תיבחן אגדת כושרה המופלא של הקבוצה, והשינוי שחולל בה המאמן איובניק. גם מכבי פתחתקה נמצאת עתה בקו "כוסר" מצוין לאחר שנחללה מהמשבר.

ליגה א'. קבוצות הצפות של ליגה א' הן קבוצות הדורס, ביחוד קבוצות הי רחובות-ת. המפגש המענין השבת יהיה בין הפועל מח-היהודת לבין הפועל רחובות. פ"ת סטורס מעניין ומבטי פוס לרי זה עלול לרתק את הצופה בדיוק כסרט-שלושה המוקדמים השבת מתחילת תחרות הי ליגה בסיוף בבית מכבי ברמת-גן ובמ.עידן הפועל בחיפה בשעות אחר הצהריים.

אחר בילוישים ובילוישים נגדיים מגלים שניהם את אותו הסוד: טוב יותר לחיות במדינה חופשית.

אין לסרט יומרות מי תרות. הוא משעשע ומציג בראי עקום כל משטר דיקטטורי. הוא מוכיח כי הנשק הטוב ביותר הוא הליגלוג והסטיירה. אבל הצנזור סבור שאין זמן עתה ללגלג על הרוסים ובני כריתם. משום כך לא תראה את הסרט.

ישראל

יגעת ומצאת - תאמין

מוסיקה לחאי של סרט, מתקופת הסרט האילם בשנת העשרים, אשר אבדה וגש-כחה מזה 28 שנים נתגלתה השבוע בתל-אביב.

החיפושים אחרי תווי מוסיקה זו החלו כאשר גילה מועדון הסרט הטוב של בית ציוני-אמריקה בתל-אביב, כי תכניתו להציג את אחד הסרטים הקלאסיים של שנות הי עשרים, תלויה בליח מוסיקלי מתאים. סרטה של ליליאן (בהילוד אומה) גיש, סודי תמימת הלב דורש מסיקת לחאי מיר חדה, מאחר שהוא מהווה צירוף של קומדיה

סרטים

מכרים ותיקים חוזרים

אין אנו מלאכים (ירון, תל-אביב) ארצות-הברית) הוא המשכם הטבעי של הי סרטים: השעות הגורליות והכנופיה העלזיה, שהוצגו בתחילת העונה. גם הוא כמוהם, מבוסס על אשר מורוש כאשר פשעים מוצאים להם מקלט בבית פרטי של משפחה הגונה.

הפעם מתרחש הדבר באי השדים בגינאה הצרפתית, שכל תושב שני בה הוא אירי משוחרר על תנאי. שלושה פשעים חודרים לבית כעל עסק באי במטרה לשדודו, הנפכים למשרתיו הנאמנים, מחללים בעקשן את אויביו, מכניסים לו ירושה גדולה ומשדכים את בתו. כל זה הם עושים כמובן ברוח טובה ובהלצות מיושנות, המועלות בפעם האף על הבד, אבל בכל זאת וין עדיין מצחיקות.

מי לא צחק לבדיחה על האיש, שמכר מסרק ושמן שערות לאדם קרת. מי לא חיך לתחבולותיו של האיש, שמכר אויר בבקבוקים לאנשים שהרופאים יעצו להם להחליף אויר. ובכן, כל הבדיחות הללו חוזרות כמכרים ותיקים והצופה נהנה לפגשן. מה שעושה את הסרט למצוין הוא לא התסריט וגם לא הבימוי הדי שיגרתי של מייקל קורטיס. משחק קליל של צוות משובח מעלה את הסרט בכמה דרגות.

המפרי בוגרט ווורר על מבצעו בשעות הגורליות כראש כנופית הבורחים. הפעם הוא קצת יותר אויב, מחיך לעיתים יותר תכנות ואינו משתמש כלל באגרופים או במכטא המעחיד. סטר יוסטינוב אינו חסר חליה גוכל כבוגרט, הוא סתם רוצה, שי רצח את אשתו כשתפס אותה עם גבר אחר. הוא סובל ממורס כליות כיון שנזכר שה האשם בעסק מכיון שלא הודיע לאשתו על בואו. גם הפעם הוא נראה מטומסס וחמוד כרגיל.

אדו ריי הצרוד עולה על כולם. הוא הופך את הסרט לחיבי. ואם השעות הגורליות היה סרט מתח פסיכולוגי משובח, והכנופיה העלזיה הייתה קומדיה מותחת אכזרית משר בחה, הרי אין אנו מלאכים הוא סטירה מי לבבת, בה אין הולכי ד מהססת מלצחוק מנושא כה קדוש לה: המחת.

התיבות מ'זתרות

האמיצים (המרכז, תל-אביב; בריטניה) הוא סרט מקצועי המיועד בעיקר לותקי מוקמת סיני, ואלה האוהבים לזוות בפער לות קרביות סתם כך. בניגוד לסרטי המל-חמה השיגרתיים בהם ממלאת המלחמה רק תפקיד קטן בפרשת אהבה כל שיאה, או רקע לניתוח פסיכולוגי, הרי האמיצים הוא סרט מלחמה מתח לות עד סופו.

המבצע, שבוצע באמת בשנת 1942, הוטל קבוצה קטנה של אנשי קומנדו בריטיים נבחרים. תפקידם היה להגיע לאי רודוס ול-פוצץ שני שדות תעופה של האויב. הסרט הא סיפור המבצע, החל בדרך המיגעית עד לשעת השיון, וכלה בכריחה, שבסופה ניצול רק המפקד (דירק בוגרט), ואחד החיילים. אין בסרט לא סצינות אהבה ולא תחיתות מיותרות. הוא אינו מתענין אפילו באישיותו של כל אחד מהלוחמים. הוא רק מתאר את בשעת הקרב מבלי לחסס בפרטי עברם.

משום כך האמיצים הוא בלתי רגיל וטוב בומה אחת מסרטי המלחמה הרגילים. הוא נתון גם הודמנות לזוות בחיל האויר אלבי נוני הממלא בסרט את תפקיד הנאצים.

אין זמן לריגנוג

אין זמן עתה למרחים (ארצות-הברית) הוא סרט אשר אין זמן עתה להי ציגו בפני הקהל הישראלי. כך למחות סי בורה הצנזרה הישראלית. מאחר שלדעת הצנזורה שוררים עתה יחסי ריעות ואהדה בין ישראל למדינות השולחות נשק לארצות-ערב, ומאור שארצות המזרח נמעת פלס-גוע בכבודה של ישראל, סבור הצנזר הישראלי כי ישראל חייבת לקוטס ביחסי גומלין, ולשלם על כבודן של ארצות המזרח.

אין זמן עתה למרחים הוא סרט אנטי-קומוניסטי מובהק. בניגוד לסרטי תעמולה שיגרתיים מסוג זה הוא סרט ט.ב. הוא טוב משום שהוא אינו מציג את הקומוניסטים כרוצחים מפחידים או קנאים מטורפים, אלא פשוט כדמויות מנוחות.

העלזיה מתרחש בצרביה. סוכנת בולשת טיר נית (ויזיקה לינדנברג), מתמנה להשגית על סוכן בולשת (פול כריסטיאן), שלמעשה בוחן אותה אם תתאים לתפקיד נכבד. לי



כל נהג בוחר ביום מנוחה אחר לנהיגה בארץ



האם ילדך אוכל את הסיד מעל הקיר?

זו אינה תופעה בלתי-רגילה לראות ילד בגיל הגידול קולף שכבת סיד מעל הקיר ואוכל אותה לתיאבון.

שום ענשים לא יועילו אם ילדך קולף קירות. סימן הוא שגופו אינו מקבל את כמות הסידן הדרושה לו כל כך לחיזוק עצמותיו בתקופת הגידול והוא מרגיש "רעבון" מיוחד לסיד. הידעת שדגי-הים הקטנים, הסי-חונים על עצמותיהם, ישיביעו רעבון זה? דגי-הים עשירים בסידן ומינרלים אחרים הדרור שים לילד בתקופת הגידול. תני לו יום-יום דג-ים לבריי אותו — גופו יקבל את המי-נרלים הדרושים לו וגם הקירות בביתך ישארו שלמים...



למכירה בהזדמנות: מגרשים ברחובות לפנות: תל-אביב, טלפון 24749

מוצג וראוי

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ ואשר העולם הזה מסליק לראותם:

- **אין אנו מלאכים** (ירון, תל-אביב) שני רוצחים גוכל אחד משליטים קצת סדר בשחיתות השררת באי השדים (ראה לעיל).
- **מובי דיק** (אדיסון, ירושלים) מל-חמתו של רב הוובל אחאב בליתן הלבן ובכוחות היחור, גרגורי פק.
- **אבא, אמא, אשתי ואני** (אופיר, תל-אביב) הבעיות הקטנות והנצחיות של משפחה מתחילה. המשר ישר לקומדיה על האבא, האמא, העורות והסנדונס למשפטים שהפך לע רי דין.
- **האמיצים** (המרכז, תל-אביב) מק-צועי לחיילים (ראה לעיל).

כיצד מגלים קרח

לאחר התנפלות הפדאיון על אחותה של רבקה זיו בתלמונה, צילצלה אליה פודה בן-גוריון ודרשה ממנה בתוקף כי תעקור את מגוריה מקירבה הגבול המסוכן — כך, על כל פנים, סופר הש"ב בכתבה ידיעות אחרונות... ראש הממשלה דוד בן-גוריון עצמו גילה השבוע במסיבה אינטימית, כי אחד האנשים המקורבים אליו ביותר כיום בשטח מדינות-החוץ הוא יעקב הרצוג, בנו של הרב הראשי... בישיבת הממשלה, בה נדונה בקשתה של הקרן הקיימת לישראל להטיל על אחד השרים לשאת נאום ברכה בעצרת ליובלה ה-55, הציע בנייני המברך יהיה שר-התחבורה משה כרמל. כשטען כרמל: "למה דוד קא אני?" השיב בן-גוריון: "מפני שיש ליחי הקרן הקיימת מרבים לנסוע ברחבי העולם, ומתאימה להם ברכה מפי שר התחבורה... בובר התפרסמה השבוע הודעה: "בפגישת המרצים במרכז מפא"י שנתימה אמש, הוחלטו מעיליהם העליונים של שר-המסחר והתעשייה פנחס ספיר וסגן יושב-ראש הכנסת ישראל ישעיהו. המתחלפים מתבקשים לפנות למודיעין של מרכז מפא"י לשם החלפת המעילים... בהרצאה שנשא השבוע, סיפר הרמטכ"ל רב-אלוף משה דיין כי למרות ההוראות המפורטות לכוחות היגואלביים בשירות האו"ם בחצי האי סיני שלא לבוא במגע עם כוחות צה"ל, קויים מגע. המגע: יחידה יגואלביית ש"הגיעה למקומה של יחידת צה"ל, בילתה אתה ערב של שירה בציבור, בו החליפו החיילים ביניהם את שירי שני העמים... שר האוצר לוי אשכול, שהסביר השבוע במסיבת עיתונאים כי עור ידו נטויה להטיל מסים חדשים בשפע, נוכח צירי הבטחון, סיפר ליתר שיכנוע את המשל הבא: אדם קרח היה



הומוריסט קישון וקומיקאי ווילסון תרנגולת לאשה הנשגבה, הלא היא חווה



מסתפר אצל ספר אחד באופן קבוע. מדי היכנסו של הקרח למספרה, היה הספר מתחיל לספר סיפורי זעזוע עד שהתחילו כל הנוכחים, וסיים רק כאשר סיים לספר את הקרח. אחר כך היה הגלב מסביר לנוכחים: "אני מוכרת לך"

פר לר סיפורי זעזוע כדי ששערוותיו תסמנה, ואוכל לקצץ ביתר קלות. מר סרהשכל (שאשכול לא אמר אותו): הסיפורים המרובים על צורכי הבטחון מקים את מלאכת גביית המסים.

★ ★ ★

ליל-אגדה בא'טנזובל

המשורר אורי צבי גרינברג נר אה בשבוע שעבר כשהוא מהלך ברחוב בגשם סוחך, בחברתה של גברת מצור יידת במטריה רחבה, ומאזין בתשומת לב לדבריה. כשנשאל השורר אחר-כך מי הייתה בעלת-שיתו ומה אמרה לו, השיב: "אינני מכיר אותה, אבל הייתי מוכן לשמוע את כל דבריה, ובלבד לעבור את הרחוב תחת המטריה"... הקומיקאי הנרי ווילסון, שהחל לבדור בשבוע שעבר את אחותי הבאר מלון דן בחקותו זמרים שקולם מושמע מעל גבי תקליטים, הוציא בסיום ההופעה מתוך מעילו תרנגולת שחוטת והניח אר-תיה, לקול רעמי הצחוק, על אחד השולי-חנות. היה זה, במקרה, שולחנו של אפי' רים (חד גדיא) קישון, שבא לבאר כדי לחוג את הצגת הבכורה הקרובה של מחזהו שחור על גבי לבן בהימנה. קל שון שמח על המציאה, והכריז מיד כי יביא אותה כשי לאשתו (האשה הנשגבה, הלא היא חווה). אולם שמחתו הסיימה, כשניגש אליו ביצאה אחד מעובדי המלון וביקש אותו באדיבות להחדיר את הערך הדרוש להופעה של מחזר... בינתיים, זכה קישון בהזמנה מצור יידת יומת: רעיתו הנשיא רחל ינאית כן-צבי, שהתרחשה עמוקות מקריאת מאמרו כיצד איבדנו את אהות, העולם, הזמנה אותו השבוע לביתה וביקשה כי יביא אתה עשרת טפסים של המאמר, כדי לשלוח אותו לעונן לידית-הפרטים... בטכס חלוקת פרס ביאליק, שנערך השבוע, התקנה ראש העיריה חיים לבנון בראש הממשלה, שהחל קורא שירים מעל במת הכנסת, ויכזה גם הוא את כוחו בקריאת שיר של דוד שמעוני המונה. המתאר את ראשית יצאה של תל-אביב... המלחין ישישכר מירון שלח לקול-יש-האל שיר בשם ליל-אגדה, שנועד לשידור בבחור מתוכניות הבידור. לאחר שהשיר הוחלל, בלענה כי המלים אינן מן המשובחות, חזר מירון ושלח את השיר כעבור ימים מספר, כשהפעם הוא נקרא בשם זימבול באיסטנבול... אגב, בער-ההוקדש לשיירי במועדון דאמנים מפיא"י מילוא בתל-אביב, הוצג מירון על-ידי המלחין עימנואל עמירן, לקול צחוקם הכללי של הנוכחים, בתור "האיש שחיבר את צאנה כשאנה צאנה עוד בכלל לא הייתה"

פסוקי השבוע

- אליעזר ליבנה, בצטטו אישיות צרפתית רמת-מעלה שאתה נפגש בימי מבצע סיני: "האהבה בין צרפת לישראל היא אהבת-אמת, אבל היא מהסוג שאפשר ליימור רק במקומות-סתר. להופיע בפומבי כזוג בכני הכומר, או בחברה הגבוהה — לא יתכן."
- אלמוני: "צבא ההגנה לישראל יכול לשנות את שמו לצבא ההתקפה לישראל, כי הרי ממילא ההגנה הסובבת ביותר היא ההתקפה."
- ח"כ מק"י ד"ר משה סנה, כפי שצוטט על-ידי העיתונאי חביב כנען: "מוטב לסעות עשר פעמים יחד עם ברית-העצות, מאשר לצדוק פעם אחת בלעדיה."
- ח"כ חרות יעקב מרדור: "הממשלה שתפסיד את עזה בתודשים הקרובים, תפסיד גם את הקריה בבחירות הבאות."
- ח"כ חרות ד"ר יוחנן באדר, לאחר שאיגוד מוכרי העיתונים הדיע על כוחתו לסרב למכור את קול העם: "מעשה יתפאר הקומוניסטים, כי העיתון שלהם הוא העיתון היחיד הבלתי-תלוי בארץ."
- ח"כ הפועל המזרחי מיכאל חזני, בצטטו בכנסת את הרב יהודה לייב הכהן מיימון: "בכל פעם שניגשים לדיון בתקציב, אני נזכר בפי' ס, אץ קוצץ בן קוצץ קוצצי לקצץ, אץ — אני מזדרז להכין תקציב. קוצץ — שר-האוצר מקצץ אותו. בן קוצץ — החשב הכללי מוסיף ומקצץ. קוצץ — אני מתרגל לקיצוצים ומתחיל לקצץ בעצמי. לקצץ — מבקר המדינה בא ומקצץ קיצוצ אחרון."
- מנהיג תנועת החרות מנחם בגין, לאחר שמעריציו נשאוהו על כתף בהפגנה בירושלים: "ההבדל ביני לבין מנהיגי האם, שהם רוכבים על הציבור בכל ימות השנה ואני רק בשעת הפגנות."
- ראובן ("רומק") גרינברג: "אם בסופו של דבר תחליט הממשלה בכל זאת לא לסגת מעזה, הרי יהיה זה רק הודות לעובדה שבינתיים כבר נפתח שם סניף של המשבר המרכזי."
- הכמאי פיטר פריי, בהסבירו את מטרותיו בהקמת התיאטרון החיפאי: "בעולם התיאטרון מקובל לחלק את השחקנים לארבעה סוגים: המתימרים להיות כוכבים — וזה רע. מקצ' עינים המשחקים כמקצועיים — גם זה רע. מקצועיים המשחקים ככוכבים — טוב. וחובבים המשחקים כמקצועיים — טוב מאוד."
- עסקן פסוכנות, על התוכנית לשגר אל הפזורה משלחות של רצן טוב מישראל: "משלחות רצון טוב על שום מה? כי לכולם יש רצון טוב לגטוע."
- סופר, הרוצה בעילום שמו, על פטירתו של המשורר דוד שמעוני: "שלוש הזמנות ישנן לסופר זקן לעורר שימת-לב: כאשר הוא מקבל פרס, חוגג יובל או להבדיל נפטר מן העולם. שמעוני עבר את כל השלוש בשנה אחת: הוא זכה בפרס טשרניחובסקי, חגג את יובל השבעים ונפטר."
- הסופר רב סדן, על שר החינוך והתרבות לשעבר: "פרופסור ביצין דינר הולך מדתי אל דתי. לא אתפלג אם בקרוב הוא יתחיל להרצות באוניברסיטה על ההיסטוריוסופיה של ולמן ארץ."
- המחזאי יורם מטמור, מחבר טחזה רגיל, המרכה להרצות בקיבוצים: "אני מכיר רק שני סוגי קיבוצים: אלה השוכנים על הכביש הראשי, ואלה שלא לי מזדמן תמיד להרצות בקיבוצים מהסוג השני."
- ההיסטוריון ד"ר ארינולד טוינב, בהרצאה שנשא בשירור דריו: "האדם כי'ם כמותו כנער שניתנו בידיו כל-ינשק המיועדים למבוגרים, מבלי שהתפתחו השכלתו תגיע לבגרות כלל ועיקר."

גלים קצרים

בי גיי במיקרו-פון - דוס

צנזורה על דבריו של ראש הממשלה ושר-הבטחון דוד בן-גוריון הוטלה, זו הס עם הראשונה, על-ידי קול ישראל. הודעתו בכנסת בעניין כפר-קאסם שודרה בחדשות של שעה 7 ביום מסירתה, אך נעלמה לפתע מן החדשות של שעה 9, שבהן לא מצאו לנכון לחזור עליה... שמואל רוזן עומד להוסיף תוכנית חודשית למשד דריו. התוכנית תיקרא בשם בטימן שאנה ותהווה חידון סכרותרבותי, שהמאזינים יתבקשו לענות עליו בכתב... שלום רוזנפלד החליט לפרוש סופית מן הצוות של שנושה בטרית אחת. ההשתתפות בר-שידורים גורמת לו עצבנות כה קשה, שהוא חושש להתמיסותו עצבים. התוכנית שתשודר בשבת הבאה (ראה מח נשטט) תהיה התוכנית האחרונה בהשתתפותו.

מה נשמע

תוכניות אלה, מתוך שידורי השבוע הבא, עשויות להיות מעניינות. שינויים אפשריים.

● ניתוח הציור (יום ד': 9.30: קול ישראל) — התוכנית השנייה בסדרה הגוף לטה בקבוצת גבע, בהשתתפות בדרגים חובבים נוספים מתל-סוף, יפעת ורמתי-יר נתן. גבע עצמה תורמת לתוכנית את הרי-פעות הגבעות, להקה המלווה את מסר בות הקבוצה בסיומורה ההיתוליים, וביני-הם — פימון. הגיבור, תזמורת כל-היצי-שיפה של תל-יוסף משמיעה זרהרות מר-מי סלילת כביש-העמק. המשדר יצחק יצחק, חבר יפעת, שמשיע פליטון על הנושא כיצד סטירים אנשים לעבודה. חברי רמת יוחנן וילדיה מציגים שורות מערכונים בור סח צבריו חמודים ועוקצנים. הקריין המקי-שר בין הקטעים הוא הפעם שמואל קספי-לניץ, חבר רמת-יוחנן.

● מיסמכי האייב מספרים (יום ה': 8.30: גלי צה"ל) — תוכנית שנייה בסדר-רה הערבה על-ידי שולמית הראבן, והמגר-לה את אשר ניתן לגלות מתוך שפע ה-מיסמכים הצבאיים שנחתמו בעזה ובסיני, הפעם: יומן אישי מפורט של חייל מצרי, יחסי הקצינים והטוראים, שיטת העונשים.

● מועדון הג'אז (יום ה': 8.30: גלי צה"ל) — מגניי הציא הסובים ביותר בער-לם, לדעת משתתפי המשאל שנערך על-ידי-שבועון הג'אז האמריקאי דאון-ביס, יוצגו מעל גבי תקליטים.

● על קצה המזלג (יום ה': 9.30: קול ישראל) — המישור השני של תוכ-נית הבידור החדשה, המוגשת על-ידי יצחק שמעוני, יכלול: מוג לוג מענייני דיומא של דן שמואל אלמוג, פזמון סאטירי של דן אלמגור שיקרא על-ידי עדי חלילי, ור-שיח של חודויל-לשון שיוצג על-ידי יצחק-בנאי ובצלאל שרי, פימון מתירגם מ-ההומוריסט האמריקאי אוגון נש, שני פיר-מנים חדשים מפיה של יפה ויקוני, מאפי-בו אמריקאי חדש מפיו של מסה ברנס, וקטעי נגינה בביצוע הגיטאריסטים ארי שרון והקלארינטאי מלחין קלר. תזמורת קול-ישראל תשמע עיבודים חדשים של מארק-לבר, נפתלי אהרונז ונאמיר הרניק. הומר-משה ברנס ישיעו גם את הימנון התוכנית, שמענתה יתבקש הקהל (שישלם 400 פרוטה-דמי-כניסה) להצטרף אליו בפימון התזר: "על קצה-המזלג המוגל / וכיון שאין-זמן / אף לא רגע קטן / עושים הכל-על קצה המזלג."

● ניהולתא (יום ו': 8.10: קול ישר-אל) — לכבוד פרידת צה"ל מתעלת טואק, תשודר תזמנית בשם פוסטירה על גנות הניגוס, שתספר על האופרה אידה, אשר-הזמנה במיוחד לכבוד המאורע התגיני של-פתיחת תעלת-טואק.

● שנושה בסירה אחת (שבת: 11.30: בבוקר; ק' ישראל) — שידור חזר-ומורחב של התוכנית האחרונה נוסף על-מה ששודר בשבוע שעבר, תכלול התוכנית-סידרה של מצעי מפלגות-דמינויות, כספני-גת הקונסרבטיבים אכליה-השמורים (שלוש-רונפלד), אירגון אחרות בתי-מבדות (אמי-גון אחינעמי), מפלגת בעלי-הבתים (שמואל-אלמגור), מפלגת האמנות הישראלית (דן כך-אמון), מפלגת זמטן דת חדשה (גבריאל-צברוני) ומפלגת ידני ג'אז-התזמון (דן אלמגור).



מייק לויתן, שווייץ: ברצון רב אפרסם את מודעתו, מייק, א לס אבקשן למי סור לי שוב כמה פרטים אישיים. מה שלום שמוני הקוקוז

יש לו רגל מתברגת

(1001/1106) הוא כנראה בעיני עצמו, בעל חוש הומור פנטסטי. אך מי יודע, אולי הוא דווקא הטיפוס שלך, או שלך? כמה מפנינו:

יש לי רגל מתברגת, דבר המאפשר לי לבקש לטווח ארוך. במקום כך יד יש לי ח, דבר המאפשר לי להיאחז בשערת נסיעה בעמידה באוטובוס, ולצוד החולמים בשיטה מיוחדת... אין לי שיני זהב, בעצם, אין לי שיניים בכלל, דבר המוכיח, שאיני נושך... לרוב אני בלונדי, מלבד בזמן שהקפלט נמצא ב' ניקוי... עיני בנויות לפי העיקרון: אם תשמאל ואימינה... דבר המאפשר לי לקרוע לשני כוונים בעת ובעונה אחת...

זאת ועוד, כפי שאמר המשורר, אך קצרה הסבלנות לתאר הכל. הוא מתחייב להשיב על כל מכתב שייכתב עליו ילדות 1934.

אפילו הרפתקנית

לפי מכתבה קשה לדאות כמה שונה (1001/1107) מאלף נערות אחרות הכות' בית א. כרובן, היא בת 18. בוגרת תיכון, חיולת נחילה, עסקה בעבר ב' ספורט, אוהבת טילים, אומרת על עצ' מה שהיא אולי קצת הרפתקנית, ויש אחרים אומרים עליה שהיא נחמדה. היא רוצה להתכתב עם צעיר עד גיל 24 — אל תהיו ציניים — על כל נושא שהוא.

שמינית יכולה לעזור

(1001/1108) יש, פרט לכתב יד נאה, גם ביוגרפיה מעניינת. הוא חייל, נושא בארנקו פנקס חבר של ההסתדרות, מע' רץ את מזונו בגין אך שגא את דעותיו, אוהב לקרוא שירים ודווקא של המשמרת הצעירה (לזה ייקרא אפי!). הוא מספר, בעונה רבה, שהוא טוראי בלבד, אורח קבוע בתיאטרות, בפרט הקאמרי, אך גם את בתי הקולנוע אין הוא מזנח. ליד הארץ, אוסף בולים ופותר תשבצים, רוצה להתכתב עם בנות 16-18 מסבי' בות תל-אביב. כאילו לא הספיק כל זאת, הוא מבקש שאצין שהוא בוגר שמינית. זה יכול לעזור, אומר הוא.

פילה וטמפרמנט

לפניכן שני קיבוצניקים (1001/1109) העומדים להשתחרר בקרוב מן הצבא, ואשר רוצים, לדבריהם, לשכוח את ה' החי הצבאי עליו חליפת מכתבים עם שתי נערות חמודות, כבנות 18. ישנם גם כאלה הרוצים לשכוח, אני רואה. הם מספרים על עצמם שהינם כבני 21, בעלי טמפרמנט גבוה. אוהבים שר' בבות ומעשי קונס, אך היוצעים גם ל' הרצין לזמן קצר. הם מסוגלים לכתוב על כל נושא, החל מדג פילה וכלה ב' נושאים פוליטיים שונים.

נראה שקיבוצניקים עשויים מאיתו חו' מר כעירוניים. הם מבקשים תמונות.

גבוהים ויפים

מי רוצה להתכתב עם שתי מלבסיות (1001/1110) בנות 17-16? תוכלו לע'

שית זאת רק אם הנכם גבוהים ונאים. זוהי משאלתן של השתיים, משום שגם הן אינן נמנות על הנמוכות. אחת שחר' חזרת, השנייה חומת שיער. זה כל מה שאמר על עצמן. אינני יודעת אפילו אם אחיהן איהבים גבינה או לא.

על מה כותבים בפתח תקוה? אל תהיו נאיבים כל כך — על כל נושא שהוא.

תסביכים לא יזקן

(1001/1111) הוא אחד מאלה הרוצים באמת בראש וראשונה להתכתב, ורק מאוחר יותר להתוודע אל חברתו לעט, במידה והדבר יתעורר כצורך טבעי ב' עקבות ההתכתבות.

זו גם הסיבה מדוע לא פירט את תכונותיה האנושיות של החברה ה' מיועדת, התעכב רק על האינטלקט שלה. אני מעוניין, מעל לכל, אומר הוא, בנערה המרבה לקרוא ואוהבת ל' שוב... רצוי שתהא בעלת ביקורת עצמית מפותחת ולו גם תחשוב את עצמה לבעלת תסביכים נפשיים. אני סבור שדווקא הכרה זו מלחיה בדרך כלל אדם אינטלקטואלי בעל אופי מור' כב. לעומת זאת, בעלי תסביכים ניב' כעצמנו בדרך אינטרוספקטיבית. אינני מח' פש נערה מלומדת במיוחד את הוגה דעות גאנית — גם אני רחוק מלהיות כזה — אלא נערה שאפשר יהיה להחליף עמה מחשבות בכתב.

אחר כך באים הפרטים הסטטיסטיים: הוא בן 21, גובהו 175 ס"מ, אין לו מושג כיצד לתאר את חיצוניותו, אך ברור לו שאין הוא מכוער. השכלתו תיכונת והוא מתעניין בעיקר בפילוסוף פיה, פסיכולוגיה וספרות.

כן, לא בת

סבורה הייתי כי לאחות רחמניה, או אפילו תלמידת בית ספר לאחיות, יש מעין אישיות שונה, יחידה במינה, ב' מכתביה. חשבתי כי יובלט בהם הרון המיוחד המאפיין את מקצוען הגדול. אם לשפוט לפי מכתבה הלאקוניה של (1113/1001) הרי שצפויות לי עוד הסתעות בחיים. כותבת היא:

"בהיותי חיה במסגרת בית-חולים וז' מני קצוב, הייתי רוצה להתכתב עם בן לא אומר בת כי כיוצא ישנה משיכה במצב גורמלי למין שכנגד. הנני בת 18 מעוניינת הייתי בפונים עד גיל 25."

לא השמטתי את סימני הפיסוק, הם פשוט לא היו קיימים.

הסיפוס שלי



האיש שמסר לי תמינה זו אינו מנסה אפילו להעמיד פנים שהוא מצא אותה. הוא פשוט טוען שזו תמונה שסחב אר' תה מבחורה, וכי התערב שיפרסם אר' תה בעתון. כך ייחננו כולם: השולח ה' זוכה בהתערבות, הקוראים שתמונה זו תמצא חן בעיניהם, ואולי גם הבחורה עצמה. אנלה לכם סוד: שמה נעמי, והיא מבתיים.

ספרים

תרגום אלד שירלי וישרלי

מרג'ורי מורנינגסטאר (מאת הרמן ווק, הוצאת דור, 556 עמודים) אינה אלא מרג'ורי מורגנשטרן, הנראית ממבט ראשון כנערה יהודית אמריקאית רגילה למדי. היא מתביישת במוצאם הלא-אמריקאי של ה' ריה. היא כתביישה גם בארוסה הבל' תי רשמ' ג'ורג' דרובס, בנו של סוחר אמיד, חולמה, ככל נערה בת גילה, על קאריירה בימתית, או אפילו קולנועית. חלומות אלה מקבלים צביון ממשי למדי, לאור הצלחותיה של מרג'ורי על במות חובבים שונות. היא מעודדת במידה רבה על-ידי חברתה ללימודים, מארשה זאלנ' קו, בעלת הנטייה הבוהמיות, המפתה את מרג'ורי לבלות עונת קיץ אחת כשח' קנית חינום במחנה השעשועים הגדול "רוח הדרום", המכונה בפי מרת מורגנשטרן בשם "סדם ועמורה".

כאן פוגשת מרג'ורי באהבה הגדולה, נושא האהבה: המחנך הלא-כל כך צעיר, גואל איירמן, העובד במחנה כבמאי. הש' גיים מתחילים להתגפק בקביעות ובהת' מדה המוחצת ליבו הצעיר של חברים לע' בודה, ואלי רונק, המאהב במרג'ורי.

מאחר שמחבר וספר, וזמן נוסד על הקיץ, וק, הינו יהודי ותי למדי, אין כל פלא בכך שמרג'ורי מהססת לצעוד אל מעבר לשלב הגופנים. גואל רואה בהת' המקוהה הנוכח נוספת לאמיתות התיאור ריות שלו על המין החשש. הוא רואה בכל נערה שירלי — אשה המפעילה את קטמיה אך ורק כדי לטול מן הגבר את חיותו ולרתום אותו בעול משק הבית. לא הוא ישמור על חירותו עד הסוף, לא יכנע לתכניה של שירלי-מרג'ורי.

מרג'ורי כבר מוכנה להמסר לו, אך ורק כדי להוכיח לו כי אין היא שייכת למחנה השיריות. אולם הגורל מעב' בעוה: בדוכו לחדר העיסית של גואל שמלון אהרן, אשר עבד במחנה כשוטף צלחות, מת משבץ הלב. מיד מועיקה מרג'ורי את בני המשפחה, עוזבת את המחנה אתם יחד. חובביות ההתעללות נודות לזמן בלתי מוגבל.

פילוסופיה זו ילג ית. המשבר הגדול בחייו של גואל איירמן בא כאשר הוא מוזמן יחד עם הוריו לסדר של פסח הנערך בבית מורגנשטרן. הסכט הנסוותי מעור' בו מחשבות פילוסופיות על המניעים, הור' חפים את האדם בדרך חייו. הוא מסתגר בביתו לדימם רבים, מעין בתג' ובתלמד, רוצה אפילו להצטרף לבית מדרש לרבינים. אולם ההתפלספות נגוזה ברגע בו מופיעה במקום אימוגן, גיגית גרושה, שהיתה אוהבתו בעבר. כאשר מוצאת אותו מר' ג'רי בעיצומה של היכרות אהבים עם אימוגן, הוא מסביר לה כי קשריהם נס' תימו אחת וזמית, יוצא לבנות בנעי' מים במקטקו הרחוקה.

מכאן ואילך נראית התפתחות העלילה כמיוץ רצונות. גואל וזור ממקטקו, חושק במרג'ורי מחדש, מצליח לשכב אר' תה פעם אחת ויחידה. לאחר מכן שוב אין הוא רוצה בה, יוצא לשוטט על פני ארובה. מרג'ורי מחזיקה זמן מה מעמד בלעדי, אחר יוצאת לרדוף אחריה, מוצאת אותו בדירה פריסאית ערובה, בחברת פיל' גש גרמניה. עתה שוב רוצה בה גואל עד לטירוף, מוכן אפילו לוותר על חירותו, לשאתה לאישה. אולם ברגע בו יוצאת הצעת הנישואין מפיו, נוכחת מרג'ורי כי אין הם מתאימים זה לזה.

כאן הופכת מרג'ורי לשירלי רגילה ב' תכלית, לפי מיטב התיאוריות של גואל, חוזרת לארצות-הברית, פותחת בציד'בעלים נמרץ, הקרוב, עירך-הדין מילטון שחארץ מודעוץ בשמעו את חידויה של מרג'ורי על התעלסותה החד-פעמית עם גואל, חן סולת לה ברוב טובו על סטייה חמורה זו מדרך הישר. היא נישאת לו, יולדת לו ארבעה יקדים, מקדישה את מיטב זמנה לעסקנות ציבורית, שומעת בטיפוס רב כי גואל איירמן הפך לסופר סלבוניה משעמם ומקריה.

לסיכום: תיאור משכנע למדי של הדור, אשר גדל בארצות-הברית בשנות השלושים. לא משכנע תוכחה שמרג'ורי הצליחה לשמור על בתוליה לאורך 414 עמודים נחוסים של הספר.

הווי

קונקטיביות רעיונית

במעוז חיים, לא הסתפקו לידי המשק במיקלטים שנבנו עבורם, ניגשו מיד לבניית מערכת מיקלטים שלמה, מכוסים בשכבות אדמה לפי כל כללי הבטחון ומחור' ברים בתעלות-קשר, בהם יוכלו כלבי המשק למצוא מקלט בשעת חירום.

גלגלי ההיסטוריה

בתיאביב, הסביר נהג הכרכרה ה' יפאי ח'אלד אחיג'י מדוע הוא מבקש ממשרד התחבורה להחיר לו להשתמש ב' רשיון הכרכרה שלו כרשיון מוניות: "נש' ארתי העצלון היחיד המסיע אנשים בכר' כרה, ובני תל-אביב של היום חושבים שזה דבר מצחיק. זה פוגע בכבודי."

דו-יניית

ב ווסטפאריה, גרמניה המערבית, פיר' סמה לשכת העתונות ידעה על תרגונו לת שקפה מרוב בהלה על כיפת המנוע של מכונית דוהרת והטילה שם ביצה.

שיפוט מהיר

בתיאביב, החליט כיום מועד להע' תיק את שטח פעילותו למקום חדש, ניסה את מזלו בין יושבי אחר מאולמי בית-משפט השלום צעיר, נתפס מיד בקל' קתה, נמסר לידי החוק.

נאמנות למעמד

ב יפו, נחרדו שוטרים /שמצ צווחת ש' שבקעו מתוך בתי-הקפה חרות, אחרי זמית, גילו בהיכנסם כי שני גברים היכו אשה אחת, ביקשו לעצור את הגברים, הותקפו על-ידיהם ועל-ידי האשה שאותה ביקשו להציל.

גישה קונסטרוקטיבית

בתיאביב, לאחר שנידון קנס של 100 לירות על כי דרס ישיש בן 83 וז' נעצר להגיש לו עזרה, פרץ נהג ה' מונית בבכי, כאשר פנה אליו הישיש וה' גיש לו קמיע עתיק, כדי שאלוהים ישמור עליו שלא תעשה יותר תאונות.

ציון זשבה

ב אשדוד-יעקב, המליטה הכבשה עזה שני תאומים, שנקראו מיד רפיח ואל-עריש.

הלב הנמהר

בתיאביב, ניגש שלמה וסטמן, 45, לאשה שבערה ברחוב, תפס אותה בכוח ונשק לה בפניה, לא ידע כיצד להסביר את המניעים שדחפו אותו למעשיו, נדון על-ידי השופט לחדש מאסר.

עבודה יסודית

ב חיפה, התלוננה מרתה לוי במשטרה כי גבר זר שחדר לחדרה בשעות ה' לילה, לא נבהל מצעקותיה, המשיך במלאכ' תו עד אשר סיים את חיסושו המדויק בארונה והוציא ממנו עשר לירות שהיו בו.

טפו, טפו, טפו...

בראש-פינה, אחרי שהילד גלעד שמאי, בן החמש, היכה את רותי אורן, בת ה'14, הופיע שוטר בביתו, הוציאו ממח' בואו מתחת למטה, ויתר על הדרישה לקח' חו' לתחנת המשטרה רק אחרי שהילד נש' בע כי לא ייכה עוד פעם את רותי, אפילו אם תקרא לי בשמות!

חירוף הקורש

בתיאביב, ביקש שלמה רסק מה' משטרה לחפש ולעצור את האלמוני שגנב מביתו את החנוכיה, לאחר שהחליק את גרופתו לכבוד החג, מתוך אמונה כי האלמוני לא נטלה-מכיוון שרצה למלא אחרי מצות הדת ולא הייתה לו חנוכיה, אלא מפני שהוא סתם רשע.

ציור

אחפשים דרך

נתיב היסורים ההיסטורי של הקבוץ העברי בארץ ישראל, מקומם התה המפויח באהל האוכל, ועד לקומקום החשמלי המזומן ליד הכוורת בשיכון הוותיקים, היה גם נתיבו של הצייר בקיבוץ. 37 הציירים, שהציגו השבוע את עבודותיהם בביתן האמנים בתל אביב, נמצאים עתה בסופו של נתיב ארוך זה.

פעם, היה הצייר בקיבוץ מצייר בסתר, כמעט במחתרת. עכשיו הוא מקבל ימי עבודה, יוצא להשתלמות בארץ ובחוץ-לארץ, מתפתח ויוצר, סיפר מולה בן חיים, מזכיר ארגון הציירים והפסלים של הקבוץ הארצי, במקיף 44 חברים ושמונים מועמדים, המתפקים על כתליו.

הנושא היחיד כמעט, בכל העבודות הוא הקיבוץ, אך דרך ההבעה וצורת ביטוי של הנושא שונה מאד. נראה שחובת ההליכה בקו הגנראלי של הריאליזם הסציאליסטי, אינה חלה עוד על ציירי הקיבוץ הארצי, כפי שהייתה חלה בימים עברו. הבודדים החזיקים בה, בצורות תפישת שונות, הם כנראה גם האריות שבחבורה, ואילו האחרים מתפשלים עדיין את דרכם החדשה. לעומת



ילדים וקלט של מוזס
סטי הסמרה

ציוריו החיזוריים והמרוכזים של משה פרופס, איש עין החורש, בולטים רישומיו וציוריו של שמואל כץ מגעתו, ציורו של עזר שחור, עבודות הצבע של שרגא וויל וציר ריהם של מלך בן חיים, יהודית אורן, יצחק גרינפלד מוזס, המצייר בשחור-לבן. יש לנו תביעות גדולות מעצמנו. אנו ממשכים לעבוד ולחפש בעבודה את הדרך הנכונה, כיכס מולה בן חיים. התעוררה בביתן האמנים, העידה על אמינות דבריה.

תיאטרון

אין לדעת מדוע

לעולם אין לדעת (התיאטרון הקאמרי, מאת ג'ורג' ברנארד שו, בחי גרשון פלוסקין) הוא אחד ממחזותיו של שו, אשר לעולם אין לדעת מדוע כתב אותם ומה רצה להביע בהם. אך אמרות הכנה, בדיחותיו ועקיצותיו החברתיות של שו, כשהן מכוסות לתוך מסגרות של ארבע מערכות, הן מחזה נחמד ומבדה.

שו, שבצעמו תמך בתנועת הנשים הסרי-פריסטיות באנגליה, שפך במחזה זה את כל הצי לענו על הלוחמות לשיווי זכויות הנשים. המסקנה הבלתי נמנעת, אותה מסיקים הצופים לאחר שהם נוכחים בתור צאות חיזורו של ולנטין (נתן כוגן) אחי רי גלוריה (יהודית קורן): אהבה לחוד ושיווי זכויות לחוד.

הצד החלש שבמחזה, חוסר עלילה מגו-בשת ורעיון משותף, מכביד גם על השחקנים במלאכתם. המצטיינים שבחבורה, הם דווקא הצעירים בה. פיליפ (אר לי גורליצקי) ודולי (שושנה שני) מתרר-צעים על פני הבמה כשהם משטים באר-ביהם קרמפטון הזקן (יוסף ירון), שלא ראה אותם, את אמם ואת גלוריה, שמונה עשרה שנים המימות. כשהם נפגשים סוף סוף, לגמרי במקרה, צריך ויליאם המלצר (חנן סמטאי) לפייס את הנעלבים, דבר שהוא עושה בכשרון רב. ואילו עורך-הדין מקיקומס (משה חורגל) אינו מצליח בתפקיד זה, משום שגיגוני הנגמס שלו, להם לועג שו בכל כוחו. הופכים לשחקן בתעלוליהם של דולי ופיליפ. תעלולים אלה זוכים ל-תרועות צחוק והסכמה בלתי פוסקות מצד הקהל.

אשה לעולם אשה. אם המשפחה, הגברת קלנדון (בתיה לנצט), מנסה להסי-ביר לכולם את דעותיה שלה על החיים, על האהבה ועל הנישואין, בתיה לנצט משחקת משחק צעיר מדי לתפקידה. בעוד יוסף ירון משחק לפעמים את קרמפטון הזקן והזעף ופעמים רבות יותר את דין עצמו.

הבמה הסינמסקופית בגודלה, התאורה והתפאורות של ארנון אדר, מסיפות הר-בה חיים ושמחה למחזה, העתיד לזכות בהצלחה. גם צעקותיו הנוראות של עורך-הדין בון (דוד סמדר) בנו של המלצר ויליאם, אינן פוגעות במידה רבה במ-חזה, שכל אחד ממשתתפיו זורק לחלל האולם מידה גדושה של הערות ציניות מחודדות, על כל דבר שבעולם.

בצד הצחוק הבלתי פוסק בנושא הסרי-פריסטיות, כששו רוצה להוכיח כי אשה היא אשה בכל הנוגע לאהבה, אפילו תהיה לוחמת על זכויותיה, זוכים לעקי-צות לא מועטות גם היחסים החברתיים של החברה הלונדונית. מסכם בנקודה זו את דעתו של שו ויליאם, המלצר הזקן של מלון הים: "יותר משלא נעים לבני העורך-דין שאביו הוא מלצר הרי, לא נעים לי שבני הוא עורך-דין".

מאחורי הקלעים

שחקנים בנזל יפו

הגה ספינה גדולה, מטען חבלים ועוגן חלוד, נפרקו השבוע ברחבה האחורית של בית הבימה בתל-אביב. פועלי התיאטרון סח-בו הכל פנימה, החלו להתקין את הציוד לקראת הצגתו הקרובה של המחזה אנה כריסטי מאת יוג'ין אוניל, בבימויו של היי קילס. בלוקר אותו יום ביקר צוות השחקנים של המחזה, ובראשו אהרון מסקין, בנמל יפו. מסקין, המשחק בתפקיד הספן כריס הזקן, אביה של אנה, התעניין מאד בפרטים המקצועיים של תפקידו. השחקנים הושטו בסירת הנמל אל אניית ההדרים אתרוג, שם קיבלו את ההסברים הדרושים מרבי-החובל. כשיירו לחוף, נשאו אתם רשימות ארוכות של מונחים ימיים, על דיוקם יצטרכו להקי-פיד בעת הצגת המחזה. . . . **תפקיד ראשי** במחזה הסגרים האמין וויל ניתן ל-יוסף (בומבה) ציר, שחקן הקאמרי. במאי המחזה יהיה פיסר פריי ואת התרגום הי-עברי לטקסט של איירה לוין, יכין רפאל אליעז. . . . **מחזה אחר**, הנמצא בכנה בתיאטרון הקאמרי, הוא נערת החלומות בבימויו של יוסף מילוא. התפקיד הראשי נמסר לחנה מרון. . . . **חופש הדיבור** והמחשבה הוא הנושא המרכזי במחזהו של מיכאל אלמו, המכונה הגדולה, שהצגת הי-בכורה שלו תתקיים בקרוב בתיאטרון זירה. אחת התמונות במחזה, המבויים בידי מחב-רו, מספרת על עתונאי המחפש בית-דפוס להדפיס את מאמריו. הוא מתקשה במציאת בית-דפוס כזה. מדפיס זקן, מסביר לו את הסיבה: "אי אפשר. הרצפה תתמוטט". כש-הלקוח מביע את תמיהתו על ההסבר המוזר מסביר המדפיס כי פעם רצה להופיע חומר שהשלטון לא רצה ביקרו והתוצאה המידית הייתה: פקחי הממשלה סגרו את בית הדפוס בטענה שהרצפה רעועה מדי. עלילת המחזה האקטואלי מתרחשת בהונדורס הרחוקה. . . . **אריות וזמרים** עתידים להפגין באיצטדיון המכביה בתל-אביב, במחצית אפריל השנה. משה וואלין יביא את הפקין צירקוס מ-טוקיו, על שישים לוליגיו, מאלפי החיות, עושי הלהטים ומתעמלות הסראפז. אהל הי-קרקס יוקם באיצטדיון והצגתיו תתקיימה שלש פעמים ביום, בזו אחר זו, ל-3000 צופים בכל פעם.

אשת
לעולם
אשה

מחזה
יוסף ירון

מחזה
יוסף ירון

מחזה
יוסף ירון

אריסטון

היאתר סאברה הסגירות פילטר

פרס עשר לירות יוגרל בין פותרי תשבץ. העולם הזה 1001

7	6	5	4		3	2	1
11		10		9			8
	16		15		14	13	
		20			18	17	
			23		22	21	
						24	
28		27			26		25
	34	33		32	31		30
			37		36		35
		42	41			40	39
				44			43

מאונך: 1. דרגות של חיים לסקוב; 4. יש הקוצרים אותה; 8. תוצאת הבחינה; 10. א-וילי, וגם ללא ראש; 12. בן יהו-דה; 13. תועבה, גופל נפש; 16. עמוס לבי. גי'; 17. האג"א של הר-הגנה; 19. מרתא; 20. קופת עט, ל-משל; 21. מעל לכל בית; 23. פ-קודה; 24. מקום מקודש בכרמל; 26. הבעת כאב; 27. לעתים הוא נשפך כמים; 29. שגריר ישראלי; 31. צעד; 33. חב-רת מוניות; 35. לירה ישראלית; 36. גיבורה של ש"י עגנון; 38. לא יציב; 39. ... ועלינו! 41. חוק של ניוטון; 43. מה שאמן מצליח נדרש לבצע; 44. כמות הזרם המותרת לו צומצמה במידה ניכרת.

מאונך: 1. כך קראו לפני יוסף בן-יעקב; 2. רטוב; 3. ממשפחת השוש-נים; 5. אחד מגורמי הייצור; 6. אם אין אני... מי...? 7. הפוך לל-בן; 8. חלוקת כוחות; 9. מבצר בדרום סיני; 11. אמריקאי; 14. כלי בשח-מת; 15. אות הנצחון; 18. מאניה בעברית; 20. בעל אורח חיים כשל אומן; 22. שר מסחר ותעשיית לשעבר; 23. מלאכת הצייד; 25. קדמת לח-שובה; 28. מצבה; 30. הבי"ת של חב"ד; 31. תחת האף; 32. מעל; 34. חומר למחרוזות-תפילה; 36. סמל תקופת הצנע; 37. כאן, בארמית; 40. פרק ישעיהו המתחיל בציור; "רוני עקרה, לא ילדה!"; 42. קרס.

אולפן לאנגלית

נפתח בביה"ס לשפות "קדימה" בן-יהודה 74, ת"א ללימוד מרוכז ומהיר למתחילים ולמתקדמים ע"י מורים מעולים מאנגליה, וכן נפתחים: (1) קורסים בעברית, אנגלית וצרפתית מכל דרגות הידיעות; (2) קבוצות מיוחדות באנגלית לתלמידי בתי-ספר (מתחילים ומתקדמים).

ההרשמה: מ"9-12 לפנה"צ, מ"4-9 בערב (פרט ליום ו')

העולם הזה

באריכות ילי ילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 ל"י. הזוכה השבוע הוא סמל נסים כהן, צה"ל, ד.צ. 2631.

הלוחות הגנוזים

אנו גאים להיות העיתון הראשון המגיש לקוראיו את פיענוח הלוחות העתיקים, שנתגלו עלי ידי משלחתו של פרופסור נלסון גליק בחפירותיו במדבר סיני. הלוחות מכילים, כידוע, מסמכים צבאיים מימי משה רבנו.

לוח ראשון

פיקוד הדרום
חטיבת מדבר סיני

א.ד. ראש מודר. אספקה

מאת: רב/אלוף משה בן-עמרם

הנידון: אספקת מים לקויה

בחנות הגדוד השלישי ב... (מקום מוטושטש, נמחק כנראה על ידי הצנזור), ניגש קצין האספנות של הגדוד להוציא מים מן הסלע. לאחר שלוש מכות, ולאחר שביטול מטה חדש, התברר שהסלע אינו מכיל מים. דבר זה גרם סבל מיר תר לאנשי הגדוד וירידה במוראל. נא למצוא את האשמים ולהעמידם לדין.

(חתימה) רב/אלוף משה בן-עמרם
רסטכ"ל

לוח שני

צו תנועה

דרגה שם יחידה חיל
רב/אלוף בן-עמרם משה פ' דרום רגלים
הגיל יסע אל פיסנת הרסיני.
מטרת הנסיעה: הבאת פקודות מטכ"ל.
בהגיעו לתעורתו יתייצב בפני שר הבטחון א.ד. צבאות.
אמצעי תחבורה: נעליים מסומרות.
מזון, אחיד 40 יום.
בגמר תפקידו עליו לחזור ליחידתו.

לוח שלישי

ועדת חקירה

תעודת סינוי לקצין בודק
אני, א.ד. צבאות, בתוקף תפקידי כי ראש הממשלה ושר הבטחון, ממנה אותך, אלוף יהושע בן-גוריון, לקצין בודק בקשר לשבירת פקודות מטכ"ל.
1. עליך לגלות את נסיבות המקרה.
2. עליך למצוא את האשמים ולהעמידם לדין.
3. עליך למסור לי דו"ח ועדת חקר רה לא יאוחר מחודש שמיני ליציאת מצרים.
(חתימה) א.ד. צבאות
ראש הממשלה ושר הבטחון

לוח רביעי

דו"ח ועדת חקירה

א.ד. א. ה. צבאות

מאת: יהושע בן-גוריון, אלוף

הנידון:

דו"ח שבירת פקודות מטכ"ל

פרטי המאורע, כפי שהם משתקפים מעדותו של רב/אלוף משה בן-עמרם, רמטכ"ל:

בהגיעי לאזור המחנה, שמעתי רעש והמולה. עצרתי סמל דת אשר לא הכיר רני ושאלתי אותו למשר האנדרלמוסיה. הוא השיב לי, כי הרב הצבאי הראשי אלוף/משנה אהרן הכהן הצטרף למרד, אשר פרצה במחנה ואשר דרשה כי ראש הממשלה ושר הבטחון הנוכחי, א.ד. צבאות, יתפטר. כשראיתי את המועמד החדש, שהיה עגל עשוי זהב, התרגשתי מאד והיפלתי את הלוחות בחבטה ארצה. (חתימה) יהושע בן-גוריון, אלוף קצין בודק

לוח חמישי

פיקוד הדרום
חטיבת מדבר סיני

תלונה

פרטי התלונה נגד:
רב/אלוף בן-עמרם משה, חיל רגלים, חטיבת הדרום, אשר בתאריך חודש שמר ני ליציאת מצרים, שעת בין-ערבים, מקום מרגלות הרסיני, עבר עבירה בזה ששבר במידת את פקודות מטכ"ל.
הנאשם, לאחר שנשאל, ענה שהוא רר צה להישפט בפני.
הג"ל מורה באשמה.
פסקהדיו: חייב.

לאחר שהוברר כי לא היו נסיבות שחייבו את שבירת הלוחות האלה, אני דן אותך, רב/אלוף בן-עמרם משה, ל-40 שנה ריתוק במדבר.

(חתימה) שופט ראשי
מאשר: א.ד. צבאות, שרה-בטחון
חפר וגילה: נסים כהן, צה"ל

התערבות

כשעופר למד בכדור, הוא היה מלך ההתערבויות. יום אחד, באמצע החורף, כשהחברה הסתובבו עם מגפיים ושינלים, אמר פתאום עופר: "חברה, אם אתם גותנים חמש לירות, אני קופץ כמו שאני, עם כל הבגדים. לבריכת השחייה." היות והיה קוריוזיות, לא יכלו החברה ל' חתר על התענוג לראות את עופר במים. אספו ביניהם את הכסף, נתנו לעופר והלכו כולם לבריכת השחייה לראות את עופר קופץ.

עופר נעמד על שפת הבריכה, הסתכל קצת במים, אבל החברה צמדו מאחוריו ולא היתה לו ברירה. נתן קפיצה למים, ותיכף התחיל לצעוק: "הצילו! אני טובע!"

כשהחברה שומעים ככה, הם לא יכר לים לעמוד מנגד. כולם קפצו לבריכה אחריה, עם הבגדים, כדי להציל אותו. כשעופר ראה שכולם במים, שזה לצד השני יצא מהבריכה ואמר:

הערות=שוריים

העיתונות הבריטית מוסרת, כי החילה של סיר אנתוני אידן בג'מייקה מוצפת עכברושים...

... גם הם ברחו לג'מייקה מן הספינה המובעת.

★ ★ ★

היוגוסלאבים מתלוננים, שצה"ל אינו מזדרז לפנות את סיני...

... הם היו רוצים שיצא כאותה מהירות שבה נכנס.

★ ★ ★

סוד כמס: איך קרה שלמרות עליית המחירים הכללית ירד האינפלציה החודש ב-11 נקודות? ...

... זהו עניינו האינדקס קרטי של האוצר.

★ ★ ★

חיילים בריטיים וצרפתים נחתו, כביכול, השבוע בחיפה ונכנסו לבסיסים בישראל — כך מוסרים מברקים סוכנויות הידיעות...

... לזאת ייקרא טלגרפומאניה.

החמשיר

מעשה בשודר לא-אידיוט

שנמאם לו בפחד לחיות.

הוא החליף משום כך

מקצועו, והפך

לעמקן במשרדהדות.

אליהו דורון, ירושלים



פעוט רעוע צודק

תיאטרון קאמרי מציג חזה רגיל (על המשמר)

יגאל צימבל, גבים

הבולס במחזות השנה.

נוכח שם מ"מ העיריה. (הארץ)

דוד הינמן, חיפה

גם סגן הביוב ונציג הכבישים.

ידוע כי את המחזה חיבל שו לפי

הזמנה. (על המשמר)

ברכה שירצקי, תל-אביב

הוא לא ספד על השחקנים, כנראה.

במרכז התוכנית תעמוד הצגת הבחור

רה החדשה. (ידיעות אחרונות)

מרדכי דן, תל-אביב

שנקנתה בנזיד'עדתו.

הוללות האולימפיאדה

הרי שלל תוצאות מן התחרויות שנערכו באולימפיאדה במלבורן במקצועות הספורט השונים, המוכיחות כי אין יסוד לשמועות הקודרות כאילו ישראל לא הצטיינה הפעם.

● **קפיצה לרוחק.** מקום ראשון — משה סנה (ישראל). מציב לאחור העבודה, מאחות-העבודה למפ"ם, ממפ"ם למק"י. שיא ישראלי חדש, המשפר בתרבה את השיא הישן של טבנקין (ממפ"ם למפ"ם, ממפ"ם לאחות-העבודה). מקום שני — משה שרת (ישראל). שוכה בהישג מצויין זה בקפיצה לרוחק בעיקר הודות למאמן המעולה שלו. מקום שלישי — אנתוני אידן (בריטניה). שעבר את המרחק מלונדון לג'מייקה בשבועות מספר. מקום רביעי — השחקנים האידים (ישראל — ארה"ב).

● **מירוץ שליחים.** מקום ראשון — הסוכנות היהודית (ישראל) — ארה"ב. מקום שני — משרד הדתות (ישראל).

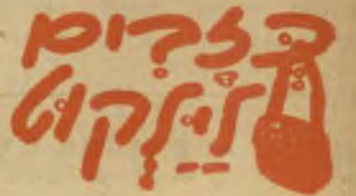
● **ריצת מכשולים.** מקום ראשון — מנגנון ההסברה (ישראל). מקום שני — תיאטרון אהל (ישראל).

● **ריצת מרתון 200 ק"מ** (בערך קו אחיד ניצח-סואץ). מקום ראשון — שרה-מלחמה חכים עמאר (מצרים). שטס בריצה מסחררת והגיע ראשון, כשר שבעיקבותיו דולק משה דיין (ישראל). שוכה במקום השני. כל מאמציו של דיין לזכות במקום הראשון עלו בתוהו, בגלל מהירותו המסחררת של יריבו, שהגיע שניות אחדות לפניו אל קו היעד. מאוחר יותר התברר, שהמצרי ניצח הודות לעובדה שבראשית המירוץ חלץ את נעליו כדי להקל על עצמו ורץ יחף.

● **מרוץ מכוניות.** מקום ראשון — שלמה ארזי (ישראל). שנהג במכונית-מתנה חרישה ביותר. מקום שני — דוד בן-גוריון (ישראל). שנהג בחצי הראשון של המירוץ בקאדילאק, ובחצי השני בחקסהול.

● **100 מטר חזה גברות.** מקום ראשון — סילואנה פמפניני (איטליה). מקום שני — יוחה שפיר (ישראל — ארצות-הברית).

● **400 מטר חזה גברות.** מקום ראשון — גינה לולובריגידה (איטליה). מקום שני — מרילין מונרו (ארצות-הברית). מקום שלישי — הפרה סתחית (ישראל).



בינלאומי

לחברה בחל'עו יש מנהג — בכל פעם שהם רוצים להגיד משהו שההכשרה האמריקאית לא תבין, הם מדברים עבר רית. פעם, בזמן שהלכו לכבוש את עזה, ישבו כמה חברה באחת התעלות, וגיטרי האמריקאי עמד והסתכל במתרחש דרך משקפת.

אמר יחיאל: "יא, תראו איך שהוא עומד, בדיוק כמו נפוליון."
אמר עמי: "שתוק, טמבל. נפוליון זאת מלה בינלאומית. הוא עונ יביו."